

MARIBOR2012

Evropska prestolnica kulture

Maribor • Murska Sobota • Velenje
Ptuj • Novo mesto • Slovenj Gradec

POROČILO ZAVODA MARIBOR 2012 – EVROPSKA PRESTOLNICA KULTURE

2010-2013

Maribor, junij 2013

KAZALO

SKUPNA ZGODBA NOVIH PRILOŽNOSTI.....	5
ORGANIZACIJA.....	8
Kandidatura	8
Nominacija.....	8
Ustanovitev javnega zavoda MARIBOR 2012 – Evropska prestolnica kulture	9
Maribor in partnerska mesta – Murska Sobota, Novo mesto, Ptuj, Slovenj Gradec in Velenje	9
PROGRAMSKE AKTIVNOSTI.....	18
Program v nastajanju	18
Ključni mesta	19
Terminal 12.....	19
Urbane brazde	21
Življenje na dotik	22
Kulturne ambasade.....	24
Kultura ni ovira	26
S prostovoljci na EPK	28
Univerza v Mariboru – Raz:um	29
Število občinstva/obiskovalcev.....	31
<i>Skupno število obiskovalcev na mariborskih prireditvah v letih 2007-2012 .....</i>	<i>31</i>
<i>Število obiskovalcev na desetih največjih prireditvah.....</i>	<i>31</i>
JAVNOMNENJSKA RAZISKAVA O PROJEKTU EPK 2012.....	32
Spodbujeno poznavanje oz. udeležba na dogodkih EPK 2012.....	32
Ocena pomena Evropske prestolnice kulture 2012.....	33
Skupni zaključki.....	36
KOMUNICIRANJE IN MARKETING	39
Vizija, poslanstvo in cilji projekta.....	39
MARIBOR 2012 – Evropska prestolnica kulture kot močna blagovna znamka	40
Ciljne skupine.....	42
Promocijske aktivnosti.....	42
Sponzorska strategija.....	47
Odnosi z javnostmi	47
<i>Analiza medijskih objav .....</i>	<i>49</i>
<i>Delo s tujimi mediji .....</i>	<i>49</i>

Spletna komunikacija.....	50
<i>E-novice iz Evropske prestolnice kulture 2012</i>	52
<i>Facebook</i>	53
<i>Twitter</i>	53
<i>Instagram – Veliki Instagramov natečaj »Ujemi svoj navdih!«</i>	53
<i>Mobilna aplikacija Maribor 2012</i>	54
Info točki Maribor 2012.....	54
<i>Delovanje Info točk v letu 2012</i>	54
<i>Obisk Info točk Maribor 2012</i>	55
<i>Klicni center</i>	56
<i>Prodaja</i>	56
Rast na področju turizma	58
ŠTUDIJA EKONOMSKIH UČINKOV PROJEKTA	60
POSLOVANJE ZAVODA 2010-2013	62
Struktura prihodkov in odhodkov v letu 2012.....	62
Rezultati poslovanja zavoda MARIBOR 2012 v obdobju 2010-2013	63
Primerjava realiziranega proračuna EPK 2010-2013 s planiranim proračunom za navedeno obdobje	64
KADROVSKO POROČILO	65
Število zaposlenih po sektorjih	65
Število zaposlenih po tipu pogodb	65
DEDIŠČINA EPK	67

SKUPNA ZGODBA NOVIH PRILOŽNOSTI

Leto prestolovanja kulturi je Sloveniji, vzhodni kohezijski regiji, Mariboru in partnerskim mestom prineslo novo obdobje in nova spoznanja. Zavod Maribor 2012 je v imenu Maribora, Murske Sobote, Novega mesta, Ptuja, Slovenj Gradca in Velenja izvajal največji evropski kulturni projekt. Kandidaturo za EPK je v imenu teh mest vložila država in vse od tistega časa smo priča največji priložnosti povezovanja, sodelovanja mesta, regije in države. Negotovost in nejasnost glede izbire ustrezne organizacijske oblike v začetnem obdobju kažete tudi na dejstvo, da se je v tistih časih začelo dogajati nekaj novega, da smo se zavzemali za projekt, ki presega meje običajnih praks sodelovanja v Sloveniji. Dolgo iskanje rešitev ter izbira neučinkovite organizacijske oblike za največji in najbolj prepoznaven evropski projekt v Republiki Sloveniji sta pripomogla k negotovosti izvedbe prestolniškega leta. Nejasno pričakovanje udeležencev, obenem pa mnoge spremembe v organizaciji so še leto pred prestolovanjem zbuvali dvome o tem, kako bodo RS, regija in mesta zmogla upravičiti pridobljeni naziv Evropska prestolnica kulture. Še več, zaradi kadrovske spremembe v domala vseh organih zavoda je bila izvedba projekta še mesec pred začetkom leta EPK nejasna. Leta 2011 je neodvisna komisija v Bruslju, na sedežu Evropske komisije, še zadnjič preverila realnost izvedbe projekta in zagotovil, ki jih za to dajejo mesta in država. Z ekipo sodelavcev zavoda Maribor 2012 nam je takrat kljub negotovosti uspelo prepričati neodvisno komisijo, da bomo s podporo mest in države v letu 2012 kakovostno uresničili največji evropski kulturni projekt. To je bila tudi podlaga za nagrado Meline Mercouri v vrednosti 1,5 mio evrov za izvedbo projekta Evropska prestolnica kulture.

Ob organizacijski konsolidaciji, postavitvi trdne vodstvene strukture, izjemni podpori in angažiranosti programskega sveta in sveta zavoda smo postavili trdne temelje kakovostne in odmevne izvedbe projekta EPK v letu 2012.

Sodelovanje partnerskih mest, povezovanje in sodelovanje množice institucij iz Slovenije in tujine je v letu 2012 omogočilo, da je projekt uspešno sledil najambicioznejšim ciljem. Zavod si je pri svojem delu za ključno nalogo zadal povezati mesta, okrepiti in podpreti kulturni potencial v Sloveniji ter mu prinesiti še večjo prepoznavnost, okrepiti prepoznavnost mesta in regije, spodbujati medkulturni dialog, podpirati evropsko dimenzijo in spodbujati ustvarjalnost na različnih ravneh. Prav zato sem že na začetku mojega delovanja v zavodu izpostavila potrebo po krepitvi povezovanja med institucijami in vključevanju različnih institucij v projekt EPK 2012. Še več, povezovanje različnih družbenih področij, ne zgolj umetnosti, temveč tudi izobraževanja, raziskovanja in gospodarstva, je bilo pomembno izhodišče za vodenje zavoda Maribor 2012.

V organizaciji, v kateri je temeljni rezultat produkcija umetniškoustvarjalnih storitev, je bilo nujno postaviti organizacijsko shemo z jasno opredeljenimi sektorji oziroma področji delovanja, katerih nosilci so odgovorni za uresničitev zastavljenih ciljev. Temeljni cilji vodenja in delovanja zavoda so bili vključevanje kakovostnih umetniških vsebin, racionalnost poslovanja v smislu pridobivanja in izrabe vseh potencialnih virov sredstev, jasna prepoznavnost blagovne znamke MARIBOR 2012 – Evropska prestolnica kulture in udeležba različnih segmentov javnosti iz okolja v projektu.

Umetniške vsebine so bile producirane z lokalnimi potenciali, obenem pa smo različne programe kakovostno nadgradili. Cilj produkcije umetniških vsebin je bil uresničiti kakovostno umetniško

ponudbo v letu 2012, obenem pa na določenih točkah zagotoviti trajnostni razvoj kulturne ponudbe v okolju.

Racionalno poslovanje v zavodu Maribor 2012 predstavlja učinkovito izkoriščanje finančnih potencialov, ki jih ponujajo javni in gospodarski viri; za to je bila nujna kakovostna in racionalna izraba kadrovskih in finančnih virov v okolju. Glede na to, da je bila finančna konstrukcija projekta zastavljena v preteklih letih, je bilo treba pazljivo spremljati njeno uresničevanje tako v delu sodelovanja države kot lokalnih skupnosti, poseben poudarek pa je bil na pridobivanju drugih sredstev, ki so zaradi globlje gospodarske krize sicer zelo omejena.

Evropska prestolnica kulture je tudi pomembna blagovna znamka tako za samo mesto in partnerska mesta kot tudi za vso državo. Jasna prepoznavnost blagovne znamke MARIBOR 2012 – Evropska prestolnica kulture, ki temelji na pozitivni konotaciji, je temeljni cilj komuniciranja z javnostmi. Neprepoznavnost mest v evropskem prostoru je za zavod predstavljala velik izziv, saj smo skozi leto dni trajajoči projekt predstavili Maribor, partnerska mesta in državo svetu ter odprli vrata vsem prednostim, ki jih lahko v tem obdobju izrazimo. Prav zato je bilo izjemno veliko storjenega na področju turizma, predvsem glede uveljavljanja nove oblike, t. i. kulturnega turizma, ki v regijo prinaša nove priložnosti. Prav izrazito povečan turistični obisk v Mariboru in partnerskih mestih je dokazal, da je EPK izjemno privlačna blagovna znamka in da smo z aktivnostmi v zavodu na pravi način privabljali obiskovalce iz tujine. Da je bil Maribor prepoznan kot ena izmed desetih najprivlačnejših destinacij v Evropi, kaže na pomembne korake pri razvoju turizma preko največjega kulturnega projekta.

Izjemno pomembna naloga zavoda Maribor 2012 je bilo vključevanje različnih segmentov javnosti v projekt in sobivanje v času trajanja projekta. Projekt EPK ima izjemno širino, saj s svojim delovanjem presega meje mesta in države, s tem pa zahteva sodelovanje najrazličnejših segmentov javnosti pri projektu. Izobraževalne, gospodarske, medijske, politične in vse druge institucije imajo pri projektu pomembno vlogo. Umetniške vsebine ustvarjajo umetniki iz domačega in mednarodnega okolja, vendar mora širše okolje začutiti potrebo po identifikaciji s projektom. Prav zato je bila Evropska prestolnica kulture izjemna priložnost za razvoj kulture na različnih ravneh družbe. Kultura na področju javnega dialoga, spodbujanja kulturnih norm in vrednot, ki jih okolje potrebuje, ter dvig zavesti k večji kulturni osveščenosti in demokratizaciji so bila pomembna izhodišča, ki smo jih želeli doseči s projektom EPK 2012. Prepričana sem bila, da je za uspešnost projekta ključnega pomena vključitev različnih družbenih institucij, ki zaznamujejo celotno polje delovanja ljudi – od vseh kulturnih institucij, univerze, srednjega in osnovnega šolstva, športa, gospodarstva do vseh subkulturnih skupin s področja kulture in umetnosti.

Celovita ponudba vsebin za različne segmente javnosti, večino in manjšino, je temelj za iskanje sinergije v družbi. Projekt EPK je mestu, regiji in državi prinesel mnoge učinke, o katerih bomo lahko z gotovostjo presojali v prihodnosti, pa najsi bodo vidni ali nevidni, družbeni ali ekonomski. Leto 2012 je predstavljalo izjemno priložnost, da se zaradi mednarodne vpetosti in izjemne dinamičnosti mnogih institucij spodbudi družbeni razvoj v mestu in regiji. Prav zato je zavod ob pomoči mest in države odigral pomembno vlogo pri nadinstitucionalnem povezovanju, ki zaznamuje težnjo po vzpostavitvi koherentne regije. Mesto Maribor je kot protagonist na področju kulturnega delovanja vzpostavilo izhodišče za regionalno povezovanje. Evropska prestolnica kulture je kot izjemno pozitivna in prepoznavna mednarodna blagovna znamka prinesla nove priložnosti, ki lahko

dolgoročno spodbudijo razvoj mesta in regije ter prinašajo trajnostne učinke. Blagovna znamka EPK mestu, mestom in regiji ostaja, s tem pa ostaja tudi priložnost krepitve delovanja in sodelovanja, ki ju je zavod Maribor 2012 vzpostavil v letu 2012. Z blagovno znamko MARIBOR 2012 – Evropska prestolnica kulture smo upravljali kakovostno, racionalno, profesionalno in predano in vodili projekt, ki naj bo ponos vseh meščank in meščanov. Navsezadnje so meščani, obiskovalci in ustvarjalci projekt prepoznali za svojega in omogočili, da so mesta in država upravičili kandidaturo EPK že pred leti.

Projekt EPK 2012 je na mnogo področjih utiral nove poti, zaradi svoje izjemne obsežnosti in kompleksnosti pa v Sloveniji ni imel primerjave. Ob koncu projekta je jasno, da smo se soočili z novimi rešitvami, iskanjem in spoznanji. Mesta so pridobila ponos, samozavedanje, da zmorejo uresničiti ambiciozne cilje, predvsem pa je zrasla samozavest meščank in meščanov, ki so ponosni na prostor, v katerem bivajo in ga soustvarjajo. Navsezadnje lahko le s skupnimi dejavnostmi, s povezovanjem in sinergijo tkemo zgodbe in EPK je velika skupna zgodba. Zgodba umetnosti, politike, ekonomije in predvsem predanih meščank in meščanov.

Ob 5.300 dogodkih, ki so bili del programa EPK 2012, in ob vključevanju več kot 30 različnih držav smo bili priča izjemni prepoznavnosti projekta in številnemu obisku. Zaradi predanosti ciljem in zavezam Evropske prestolnice kulture smo pripeljali projekt do zaključne faze. Verjamem, da smo uresnili cilje, ki pa obenem prinašajo nove razvojne možnosti, nove modele delovanja in sodelovanja, skratka nove modele bivanja v širšem prostoru. Če smo napravili korak k večji kakovosti bivanja na vseh ravneh, spodbudili mnoge potenciale v okolju in dokazali, da je za vsak korak naprej ključno sodelovanje, potem smo tudi s tem letom napravili korak k boljši prihodnosti prihodnjih generacij. Navsezadnje bo dediščina projekta EPK zaznamovala razvojni korak mesta in regije, ki v iskanju nove identitete utirata nove poti. A to je proces, o katerem bomo sodili v prihodnosti, prav tako kot o dediščini, ki jo je EPK zapustila v okolju.

Dr. Suzana Žilić Fišer
Generalna direktorica

ORGANIZACIJA

Kandidatura

Na podlagi razpisa ministrstva za kulturo v letu 2006 je KID KIBLA po izboru Mestne občine Maribor pripravil kandidaturo Maribora s partnerskimi mesti – Murska Sobota, Novo mesto, Ptuj, Slovenj Gradec in Velenje – za Evropsko prestolnico kulture 2012 (Ministrstvo za kulturo RS, 2006). Pri sestavljanju dokumentacije je bilo treba upoštevati vse razpisne kriterije, od vsebinskih s poudarkom na kulturnem turizmu do infrastrukturnih; tu je bilo treba vse predvidene projekte podkrepiti z dokazili, da gre za načrtovane investicije. Intenzivnejša priprava prijave se je začela jeseni 2006. KID KIBLA je moral kot obvezen del dokumentacije pripraviti in priložiti tudi lokalni program kulture Mestne občine Maribor 2007-2011. Mestni svet Mestne občine Maribor je na seji 14. februarja 2007 po krajši razpravi potrdil tako pripravljeno kandidaturo kot tudi lokalni program kulture, kar je bil obvezen del postopka kandidiranja. Zaključna priprava s pridobivanjem dodatnih dokumentov in pripravo gradiva je trajala do konca februarja 2007; vlogo je bilo treba oddati do 27. februarja 2007.

V letu 2007 so na ministrstvu za kulturo pregledovali prispele prijave in preverjali popolnost vlog. Ugotovili so, da so se prijavila 4 mesta, in sicer Celje, Koper, Ljubljana in Maribor. Minister za kulturo, dr. Vasko Simoniti, je aprila imenoval mednarodno strokovno komisijo za presojo vlog. Ta je na zasedanju v maju 2007 odločila, da je najboljša in najprimernejša vloga Maribora s partnerskimi mesti, ki jo je predlagala ministru. Zaradi občutne prednosti pred drugimi prijavitelji je minister predlog komisije upošteval in Vladi RS predlagal, da za Evropsko prestolnico kulture 2012 predlaga Maribor s partnerskimi mesti. Vlada je njegov predlog na seji 31. maja 2007 tudi potrdila.

Avgusta istega leta se je začela priprava na bruseljski proces. Najprej je bilo treba izbrati, po kakšnem postopku bo potekal proces, in izpolniti vprašalnik, ki je zahteval nekaj osnovnih, a natančnih odgovorov glede izhodišč, ki jih projekt Evropske prestolnice kulture zahteva. Z ministrstvom za kulturo je bil sklenjen sporazum o vsebinskih nastavkih in pripravi finančnih okvirov. Dogovorjena vsota je bila 200 mio EUR, pri čemer je bilo 50 mio EUR namenjenih programom, 150 pa investicijam. Vlada Republike Slovenije je dokončno dokumentacijo potrdila na seji 20. decembra 2007 in jo pred koncem leta posredovala v Bruselj.

Nominacija

Po predstavitvi programa je mednarodna strokovna komisija v Bruslju sklenila, da Maribor priporoči za nominacijo za Evropsko prestolnico kulture 2012. Postopek je tako stekel. Najprej je nominacijo sprejela Evropska komisija, nato so jo potrdili kulturni ministri vseh držav članic EU, končno jo je 15. maja 2009 potrdil tudi Evropski parlament. Tako je bila kandidatura Maribora tudi uradno potrjena. Za nadaljnje korake, predvsem za ustanovitev organizacije, ki bo projekt vodila (European Commission 2012), ni bilo več ovir.

Ustanovitev javnega zavoda MARIBOR 2012 – Evropska prestolnica kulture

Mestni svet Mestne občine Maribor je na seji 28. januarja 2010 sprejel Odlok o ustanovnem aktu Javnega zavoda MARIBOR 2012 – Evropska prestolnica kulture. Tako je bila tudi uradno ustanovljena organizacija za izvedbo projekta EPK 2012 (Medobčinski uradni vestnik, 2010). Velik del leta je ta priprava izvedbe potekala preko začasnih organov oz. vršilcev dolžnosti, dokler nista bila konec leta 2010 uradno potrjena programski direktor in poslovna direktorica, po vršilcu dolžnosti generalne direktorice pa tudi generalna direktorica.

Zavod je bil ustanovljen za celovito načrtovanje, pripravo, organiziranje in izvajanje projekta »Maribor 2012 – Evropska prestolnica kulture«. Poslanstvo zavoda v okviru projekta EPK 2012 je promoviranje kulture kot enega temeljnih dejavnikov v odnosih med posamezniki, mesti, regijami in državami ter vzpostavljanje kulturne razsežnosti kot ključnega dela družbenih odnosov. S tem zavod v stiku z lokalnimi, evropskimi in svetovnimi kulturnimi dosežki razvija lokalno, regionalno in nacionalno kulturno identiteto in soustvarja evropsko kulturno identiteto, temelječo na bogastvu kulturnih razlik.

Maribor in partnerska mesta – Murska Sobota, Novo mesto, Ptuj, Slovenj Gradec in Velenje

Ena izmed ključnih povezovalnih in programskih sestavin projekta EPK 2012 so bila vsekakor partnerska mesta. Kljub začetnim zapletom, številnim nesoglasjem in pogostemu usklajevanju, ki ga je tolikšno število partnerjev zahtevalo, je bila odločitev, da v projektu sodeluje večje število partnerjev, vsekakor pravilna. 5 soprestolnih mest, 5 posamičnih mestnih otvoritev EPK 2012, 6 mestnih koordinatorjev ter sodelovanje 17 murskosoboških, 18 novomeških, 22 ptujskih, 15 slovenjegraških in 23 velenjskih programskih enot so pokazali predvsem pozitivne učinke. Evropska prestolnica kulture 2012 je v Mariboru in partnerskih mestih, v Murski Soboti, Novem mestu, na Ptuj, v Slovenj Gradcu in Velenju, predstavljala enovito, skupno programsko zgodbo, v kateri je vsako mesto ohranjalo svoje posebnosti in izkoriščalo vse svoje potenciale. Vsako izmed partnerskih mest zaznamuje specifično področje kulture – paradni konj Murske Sobote in pomurske kulture je literatura, iz Novega mesta prihaja iztočnica ekspresionizma na Slovenskem, Ptuj je karnevalsko mesto in hkrati najstarejše mesto v Sloveniji, Slovenj Gradec zaznamuje likovna tradicija, Velenje pa je mesto mladih, kulture in športa. V partnerskih mestih je bilo skupaj izvedenih 111 pogodbenih projektov, od tega več kot 1500 dogodkov s skoraj 500.000 obiskovalci.

Maribor je z nekaj več kot sto tisoč prebivalci drugo največje mesto v Sloveniji in regionalno središče Štajerske. Reka Drava, ki teče skozi mesto, je bila za razvoj mesta zelo pomembna. Mesto obdajajo gozdno Pohorje, ki velja za skrajni jugovzhodni podaljšek Alp in je osrednji zimskošportni center Slovenije, vinorodne Slovenske gorice in ravninsko Dravsko polje kot zahodni prag Panonije. Maribor je kot mesto prvič omenjen sredi 13. stoletja (Zavrnik v Miše in Slanič, 32). Od srednjeveških časov je mesto pripadalo različnim državnim tvorbam. Od 13. stoletja do konca prve svetovne vojne je kot

štajersko deželno mesto, kjer sta sobivali slovenska in priseljena nemška etnija, pripadalo habsburški kroni. Po koncu prve svetovne vojne se je njegova pot nadaljevala v Kraljevini Jugoslaviji, po drugi svetovni vojni je pristalo v Titovi Jugoslaviji, leta 1991 pa v suvereni državi Sloveniji. Staro mestno jedro odseva srednjeveško urbano podobo Maribora. O tem pričata še obstoječi del obrambnega obzidja s sinagogo iz 14. stoletja in prestižna gotska stolnica sv. Janeza Krstnika. Ko je sredi 19. stoletja skozi Maribor stekla železnica med Dunajem in Trstom, se je Maribor, pretežno obrtniško mesto, ki se je ukvarjalo tudi z vinsko trgovino, začel naglo razvijati in industrializirati. Od konca 20. stoletja se mesto razvija predvsem kot logistično, univerzitetno in kulturno središče. Univerza v Mariboru je druga najstarejša univerza v Sloveniji (Pivka, 37). Eno glavnih prizorišč programa EPK je bilo tudi v osrednji gledališki hiši Slovenskega narodnega gledališča Maribor. SNG Maribor od leta 1965 vsako leto oktobra gosti srečanje slovenskih dramskih gledališč, Borštnikovo srečanje (Pivka, 39). V mestu sta razvita založništvo in koncertna dejavnost, Narodni dom je najbolj znan po organizaciji multikulturnega festivala Lent. Maribor premore še številne druge kulturne ustanove in prizorišča: Umetnostno galerijo Maribor, Pokrajinski muzej in novo Lutkovno gledališče Maribor (Zavrnik v Miše in Slanič 2012, 32).

V letu prestolovanja se je v Mariboru odvilo 308 programov in projektov, ki so jih izvajali lokalni, slovenski in mednarodni partnerji. Večina programov in projektov je bila zasnovana posebej za leto prestolovanja. Umeščali so se v štiri osnovne programske sklope in tri programske entitete, ki so tvorili vsebinsko in povezovalno jedro programske sheme.

Terminal 12 je prinesel vrhunsko umetnost s posebnim poudarkom na novih pristopih pa tudi na domači ustvarjalnosti. Povezal je vse umetniške zvrsti, od filma, gledališča, vizualnih umetnosti in literature do arhitekture. Povezovalna nit prireditev so bili prvovrstni in profilirani projekti z edinstveno umetniško vizijo in radikalnostjo vsebinskih ter izvedbenih pristopov, obenem pa je bil program tudi vsebinska nadgradnja znotraj programov posameznih gledališč, galerij, kinodvoran, koncertnih prostorov in drugih umetniških institucij. V letu 2012 je Maribor prvič gostil tako število svetovno profiliranih produkcij – od gostovanj velikih filharmonij in glasbenih presežkov (**Ivo Pogorelich s Simfoničnim orkestrom Zagrebške filharmonije, Festival Maribor, Mars Festival**) preko vrhunskih predstav svetovnih gledališč (program **Oder med nebom in zemljo**), izjemno bogatega programa s področja popularne in klubske glasbe (**European Jazz Orchestra, The Rosenberg Trio z violinistom Timom Kliphuisom, Chick Corea**), vodilnih mednarodnih arhitekturnih projektov (**2112Ai [Arhitekturna inteligenca]**), pomembnih evropskih umetniških razstav (**Umetnost me je obranila zapora!, Silent revolutions, Lepo slikarstvo je za nami, Rebecca Horn**) do obiskov tujih intelektualcev in pisateljev (**Dvanajst, Severni sij**). Poleg večplastne predstavitve kulture z vseh koncev sveta je bilo mogoče spoznati tudi vrsto ambicioznih domačih produkcij. Rdeča nit, ki je povezovala številne dogodke znotraj Terminala 12, je zastavljala ključna vprašanja naših dni in vprašanja o prihodnosti, še posebej o vlogi umetnosti v času, ki prihaja.

Ključni mesta so vzpostavili dialog med mestom in umetnostjo. Skozi različne dogodke so spodbudili razpiranje identitetnih krogov mesta in hkrati iskali nove oblike ustvarjalnega bivanja. Osredotočili so se predvsem na oživitve mestnega jedra kot simboličnega »kraja« urbanosti. Poudarek je bil na zapolnitvi praznih ali opuščenih prostorov v središču mesta, in sicer skozi izpostavljanje ali dodajanje novih vsebin, na primer skozi projekte **Šum reke, Mestna izpovednica, Ulični strip**. Pomemben vidik je predstavljala tudi zgodovina mesta, ki je močno zaznamovana z zgodovino njegovih nemških prebivalcev. Iz tega razloga so veliko zanimanja pritegnili projekti **Nemci in Maribor, Gledat, kaj**

delajo, Zgodovina mariborskih hiš. Z nadgradnjo duhovnega prostora so postregli projekti **Bombardiranje Maribora, Was ist Maribor, Safari tour.** Seveda pa ni šlo brez velikih festivalov, kot je že tradicionalni **Festival Lent**, in festivalskega dogajanja, namenjenega otrokom – **Art Camp**.

Vsi ti projekti so z medsebojnim sodelovanjem napolnili fizični in duhovni prostor mesta, povezali meščanke in meščane z mestom in določali razpoloženje dogajanja Evropske prestolnice kulture. V poletnih mesecih je k temu močno pripomoglo tudi sedem letnih odrov z različnim, predvsem glasbenim programom.

Urbane brazde so bile namenjene tako osveščanju javnosti kot razvijanju povsem konkretnih primerov dobrih praks alternativne in avtonomne produkcije, in sicer s tistih vidikov življenja, ki so predpogoj za strpno, vzajemno in ustvarjalno družbo. Sklop se je skozi vse leto ukvarjal z raziskovanjem romskih in etničnih vprašanj, brezdomstvom in položajem zavržene mladine, sodobnimi nacionalnimi in mednarodnimi politikami migracij ter trajnostno lokalno preskrbo. Eden večjih dosežkov je bila nedvomno otvoritev **Centra za alternativno in avtonomno produkcijo – CAAP.** Celoleten cilj in želja sklopa Urbane brazde je bilo usmerjanje energije in programov v manj privilegirane skupnosti in soseske.

Sklop **Življenje na dotik** je zasledoval dva cilja: prvi je bil prenos čim bolj zaokrožene slike programa in dogajanja v okviru Evropske prestolnice kulture preko spleta v širše okolje, drugi pa je bil vnos (avto)refleksije v projekt. Prvi del razmišljanja je bil usmerjen v spremljanje in (avto)refleksijo programa, dogodkov in vsebin, ki jih prinaša EPK Maribor 2012 (projekt **Po tekstovnih mrežah**), drugi del razmišljanja pa se je navezoval na premislek širšega kulturnega in geopolitičnega okolja, ki je vplivalo in določalo prostor vzhodne kohezijske regije, torej dogajalni prostor Evropske prestolnice kulture, tako v preteklosti kot danes. V enem svojih člankov, povezanih s projektom **Perspektive in refleksije**, je priznani srbski avtor Dragan Velikić o spletnem portalu programskega sklopa Življenje na dotik zapisal celo naslednje: »Fenomen slovenskega sajta na začetku 21. stoletja bi poimenoval mariborske fantazije.«

Ob štirih programskih sklopih je bil poseben prostor v strukturi zgodbe EPK namenjen trem programskim entitetam, ki prav tako predstavljajo nov in prvič predstavljen program. V okviru mednarodno zastavljenih aktivnosti so najpomembnejše **Kulturne ambasade**, ki so ob sodelovanju številnih evropskih in neevropskih držav v središče postavile različne kulture iz Evropske unije in z vsega sveta. Za mesto, celotno regijo in EPK je posebnega pomena mariborska univerza (program **RAZ:UM**), ki predstavlja velik potencial razvoja. Ob vsem skupaj smo v entiteti **Priložnost za vse** izrazito pozornost namenili tudi ljudem s posebnimi potrebami in prostovoljstvu.

Murska Sobota je z okrog petnajst tisoč prebivalci najbolj severno slovensko in hkrati najbolj zahodno panonsko mesto. Ponaša se s Parkom miru, sredi katerega stoji renesančni grad s Pokrajinskim muzejem in dvorano za prireditve. Paradni konj pomurske kulture je literatura, ki je v vseh zvrsteh slovenske književnosti ustvarila in še ustvarja globoko sled. Iz Prekmurja prihaja tudi veliko pomembnih likovnih ustvarjalcev, predvsem krajinarjev, kar pove nekaj o očarljivosti te pokrajine. Njen simbol je štorcklja. V letu 2011 je Murska Sobota dobila prenovljeno večnamensko gledališko in koncertno dvorano Gledališče Park, s katero si mesto utrjuje položaj regionalnega centra, obenem pa stavba ohranja izjemno arhitekturo slovenske moderne (Zavrnik v Miše in Slanič

2012, 39). V letu 2012 se je v mestu odvijalo dvajset koprodukcijskih projektov in okrog 250 dogodkov, ki so obogatili kulturno dogajanje v mestu ob Muri ter opozorili na dediščino. Leto 2012 je v Mursko Soboto pripeljalo vrhunska imena svetovne, evropske in domače umetniške sredine ter dalo priložnost mladim, še neuveljavljenim umetnikom. Gostilo je nepozabne dogodke, razstave in delavnice, ki jih je obiskalo skoraj 80.000 obiskovalcev. Povezalo je ustvarjalce doma, med partnerskimi mesti in širše. Utrdilo je prijateljstvo med partnerskimi mesti in poglobilo njihovo sodelovanje.

Mesto je doživelo vrhunec ob predstavah sodobnega plesa v okviru **Mednarodnega plesnega festivala Front@ sodobnega plesa**, gledaliških predstavah v okviru projekta **Novi gledališki izzivi**, pri katerem moramo nedvomno izpostaviti predstavo **Nevidni cirkus z Victorio Chaplin in Jean-Baptistom Thiérréjem**, in vrhunskih razstavah, kot so **Zbirka iz Muzeja konkretne umetnosti Ingolstadt, From Page to Space oz. Od strani do prostora, Odkrito/zakrito, Mura odprto in Tü Mo – slovanska poselitev Prekmurja**.

Svoje leto so doživeli tudi otroci, saj jim je bil namenjen projekt **Moje mesto**, kjer so se na delavnicah, ki so potekale celo poletje, srečali s svojimi idoli in umetnostjo. Že uveljavljeni tradicionalni festivali **PAC-ov glasbeni maj, Soboški dnevi in Soboško poletje** prav tako niso razočarali občinstva. Obogatili so jih vrhunski izvajalci in nas popeljali v svet klasične glasbe, popa in roka, etno glasbe in jazza.

Posnet je bil dokumentarni film **Radgona 1991 – osamosvojitvena vojna za Pomurje**, ki nas je popeljal v čas osamosvojitvene vojne in predstavil nova dejstva, spoznanja, pričevanja in do takrat še ne videne posnetke ter seveda razburil duhove. S svežim in novim pristopom pa je nase opozoril tudi projekt **Prejk 12**, ki je s posegi v prostor opozoril na še vedno aktualno **Novakovo arhitekturo** in mesto predstavil iz drugega zornega kota. Končal se je jeseni, z izbranimi zvoki elektronske glasbe in raznimi delavnicami.

Glasbeni projekt skupine a la fetish **Digitalna klasika** je bil namenjen glasbenim sladokuscem in je bil zagotovo nekaj posebnega, saj je združil klasično in elektronsko glasbo ter performans zaokrožil z umetniškimi ambientalnimi plesalci, plesalci tanga in vragolijami na trakovih.

Leto 2012 je bilo tudi leto pisane besede. **Festival narečne književnosti Dialekta** je v mesto pripeljal ustvarjalce in poustvarjalce slovenske narečne besede ter strokovnjake, ki spremljajo njihovo dejavnost ne samo v Prekmurju, temveč v celotni Sloveniji in preko njenih meja. Osrednje slovensko srečanje avtorjev in založnikov mladinske književnosti **Oko besede** je tematiziralo številna vprašanja s področja literarnega ustvarjanja in objavljanja. Podelili so **Večernico**, ugledno nagrado najboljšemu delu za mlade, za leto 2012, in sicer **Dimu Zupanu** za knjigo **Hektor in zrela hruška**, ki je izšla pri založbi **Mladika**.

Pisana beseda se je v projektu **Murske balade in romance** prelila v glasbo, roman **Sprehajališča za vračanje** izpod peresa **Ferija Lainščka** pa je oživel z glasom **Simone Kopinšek** – nastal je nepozaben zvočni performans, ki so ga predstavili tudi poslušalcem.

Jeseni so Mursko Soboto obogatili štiri povsem nove skulpture, dela domačih likovnih umetnikov. V projektih **Krožišča in Sledi panonskih muz** so nastala enkratna dela, ki bodo obiskovalce še dolgo opominjala na leto, ko je bila tudi Murska Sobota del Evropske prestolnice kulture. Kulturna

prestonica je s katalogom **Mura odprto** opozorila tudi na dragocena kiparska dela iz dediščine tovarne Mura, ki so postala del mesta.

Dogodke v Murski Soboti so popestrili mrežni projekti, kjer so sodelovali tudi domači ustvarjalci. Projekt **Harmonije** je bil namenjen društvom in amaterjem, **Glasba brez meja** je prikazal izredno delo učencev domače glasbene šole, **Kultura na dlani** je poročal o dogajanju v mestu in poskrbel za arhiv, **Evropska pravljica** je približal škotske zgodbe, **Uf, industrija** pa je opozoril na neprecenljiv dizajn tovarne Mura.

Novo mesto s skoraj štirideset tisoč prebivalci je središče Dolenjske, pokrajine, kjer se je rodil Primož Trubar. Ta luteranski duhovnik se je sredi 16. stoletja uveljavil kot začetnik slovenske tiskane besede. Posebno pomenljivo je bilo preporoditveno kulturno gibanje Novomeška pomlad, ki je nastalo po prvi svetovni vojni kot iztočnica ekspresionizma na Slovenskem. Mesto se ponaša z osrednjo knjižnico in muzejem, označuje pa ga tudi prepoved vizualno-izrazne kulture, tudi glasbe (Zavrnik v Miše in Slanič 2012, 45). V MO Novo mesto se je v letu 2012 zvrstilo 19 projektov in več kot 400 večjih in manjših dogodkov, ki jih je obiskalo več kot 50.000 obiskovalcev.

Posameznim novomeškim producentom je EPK predstavljal izjemen izziv in večina ga je sprejela kot možnost za kakovostno nadgradnjo ali vzpostavitev platforme za nove projekte, ki naj bi v Novem mestu potekali tudi v prihodnjih letih. Sodelovanje Občine Novo mesto pri partnerskem projektu Evropske prestolnice kulture MARIBOR 2012 je mesto povežalo z regijo, ki je relativno oddaljena; pred tem se je mesto pregovorno bolj povežovalo z Ljubljano in Zagrebom. Izkušnje, znanje in programi, ki so jih izmenjali z Mariborom, Mursko Soboto, Ptujem, Slovenj Gradcem in Velenjem, so bogati in odpirajo možnost sodelovanja tudi po letu 2012.

Največja pridobitev v investicijskem delu je bila **rekonstrukcija in modernizacija Anton Podbevšek Teatra v letu 2010**, saj je bilo Novo Mesto poleg Slovenj Gradca edino partnersko mesto, ki je na javnem razpisu ministrstva za kulturo prejelo sredstva za investicijo. S pridobljenimi sredstvi in dvajsetodstotnim deležem občine so v gradbenem in tehnološkem smislu obnovili in posodobili Anton Podbevšek Teater, pridobili pa so tudi novo vizualno in avdio tehnologijo za potrebe gledališča.

Vsekakor je pomembna tudi izredna in kakovostna programska vsebina, dogodki so se vrstili vse leto, festivali so si podajali roke, Novo mesto je z nekaterimi projekti sodelovalo tudi z drugimi partnerskimi mesti. Omeniti moramo tudi festivala **Jazzinty** in **Fotopub**, ki sta oživila mestno središče, **Rock Otočec** in **spektakel de-tonacija Človeka z bombami** v režiji **Matjaža Bergerja**. Novo mesto so letos zaznamovali tudi pomembni projekti kulturne dediščine Novega mesta in zgodovinski projekti, ki jih je zaokrožil **Dolenjski muzej**. Pomembne so tudi muzejska zbirka razvoja avtomobilske in prikoličarske industrije v okviru projekta **Uf, industrija, Veleblagovnica Situla**, kjer so se zgodbe daljne preteklosti in dediščina Novega mesta srečale s sedanostjo, ter Info točka EPK v Hostlu Situla, kjer so obiskovalci dobili vse potrebne informacije o Evropski prestolnici kulture in prireditvah.

Ptuj je najstarejše mesto v Sloveniji. Glavna kulturnozgodovinska znamenitost mesta z okrog triindvajset tisoč prebivalci je izrazito povzdignjen Ptujski grad. Tamkajšnje zbirke niso med najpomembnejšimi le v Sloveniji, temveč tudi v širšem srednjeevropskem prostoru. Tam so

dominikanski in minoritski samostan, še ohranjeni ostanki mestnega obzidja ob Dravi in seveda arheološke ostaline iz rimskih časov. V mestu so osrednja knjižnica, likovne galerije in stalna komorna gledališka hiša. Ptuj se ponaša tudi s kurentovanjem, tradicionalno prireditvijo z izjemno močnim etnološko-magičnim poganskim nabojem, zaradi katere si je Ptuj pridobil tudi sloves pravega karnevalskega mesta (Zavrnik v Miše in Slanič 2012, 51). Na Ptuj se je v letu 2012 zvrstilo okrog 480 posameznih dogodkov, pri katerih je sodelovalo nekaj manj kot 25.000 sodelujočih. Dogodki na Ptuj so po poročanju producentov privabili skoraj 230.000 obiskovalcev.

Na Ptuj so izhajali iz bogastva nesnovne in nepremične kulturne dediščine mesta Ptuj ter zasnovali **Festival umetnosti in dediščine**, povorko prepletajočih se dogodkov. Organizirali so tudi prvi medcelinski **EtnoFest**, ki je združil več kot **60 skupin** in **2000 udeležencev** iz **enajstih držav**. Pripravili so **ArtFest** z glasbeno-gledališkim spektaklom **Kurentova svatba**, mednarodnim likovnim natečajem **Ex tempore** in drugimi umetniškimi dogodki, **KarnevalFest** z **Mednarodnim srečanjem pihalnih godb**, **52. Mednarodno povorko** z več kot **100 skupinami** in **4500 udeleženci iz 8 držav**.

Kulturno dogajanje na Ptuj je v tem letu postreglo z vrhunskimi mednarodnimi in domačimi produkcijami, med katerimi vsekakor velja izpostaviti **Dantonovo smrt** in predstavo **V samoti bombaževih polj** v produkciji **Mestnega gledališča Ptuj**. Tudi **Knjižnica Ivana Potrča Ptuj** se je izkazala s projektom, posvečenim **dr. Štefki Cobelj**, in s projektom Knjižnice pobratenih mest. **Pokrajinski muzej Ptuj Ormož** je upravičil svoj sloves. Nova postavitev zbirke mask je povečala muzejski prostor z novim razstaviščem in etnografski zapuščini končno dala poudarek, ki ga zasluži. Na Ptuj je bila izjemna razstava **zbirke del Oskarja Kokoschke**, ki prikazuje njegov vpliv na na Ptuj rojeno **Elso Oeltjen Kasimir in Jana Oeltjena**.

Ptujski poletni festivali so bili prežeti z okoljem in mestom. Najprej je bil na vrsti **Festival otroške ustvarjalnosti**, ki z raznolikimi rokodelskimi in ustvarjalnimi delavnicami privablja tudi nekoliko večje otroke. Sledil je glasbeni festival **Arsana**. Temu se je pridružil eden največjih evropskih festivalov sodobne likovne umetnosti, že **10. Art Stays Ptuj**, s predstavitvijo sodobne umetnosti **26 evropskih držav** in drugih **šestih kontinentov** ter posebnih projektov, kot so instalacije evropskih akademij, performansi svetlobne umetnosti, intermedijski performansi, glasbeni performansi umetnikov iz ZDA, Nemčije in Italije in še veliko več. Na **Dnevih poezije in vina 2012** se je zvrstilo več kot **60 dogodkov**, od tega **25 pesniških branj**, na katerih je v **18 jezikih** bralo **27 pesnikov** iz **19 različnih držav**.

Na Ptuj so obudili tudi dva tisoč let stare rimske zgodbe – letošnje **V. Rimske igre** so počastile 1943. obletnico zbora vojskovodij v Petovionii. Zadnje poletne večere je obarval filmski festival **Kino brez stropa**. Čez vse leto se je zvrstilo še veliko drugih dogodkov in festivalov, ki so poživali ptujske mestne ulice. Da je Evropska prestolnica kulture medgeneracijska, dokazuje tudi vključenost **Kluba ptujskih študentov** v projekta **Terasafest** in **Vino ni voda**. Oba združujeta zabavne, ustvarjalne in izobraževalne vsebine ter mesto oživljata že nekaj let.

Med skupnimi in mrežnimi projekti, ki so se izvajali na območju Mestne občine Ptuj, zagotovo velja omeniti digitalne vsebine, kot je publikacija **Življenje na dotik**, spletno informiranje o projektih na območju Mestne občine Ptuj, izid tiskane izdaje sklopa **Življenje na dotik** z informacijami o aktualnem dogajanju v vseh partnerskih mestih, **projekte Univerze v Mariboru**, ki vključujejo tudi študente z območja Mestne občine Ptuj, **izdajo strokovnih publikacij**, npr. **Umetnost okrog 1400**, ki obravnava tudi spomenike z našega območja, ter posamezne projekte, kot so **Kultura na dlani** – serija

televizijskih oddaj o Evropski prestolnici kulture, **Uf, industrija** z vrsto razstav na temo ustvarjalnih panog industrije, pri katerem je sodeloval tudi **Pokrajinski muzej Ptuj Ormož, Film od blizu**, pri katerem je z izvedbo filmskih delavnic sodeloval **Center interesnih dejavnosti**, ter projekt **Harmonije**, ki združuje dogodke ljubiteljske kulture, pri izvedbi katerih sodeluje tudi **Območna izpostava JSKD na Ptuj**.

Slovenj Gradec je z blizu sedem tisoč prebivalci najmanjše partnersko mesto Evropske prestolnice kulture. Velja za središče Koroške. Mesto med mogočnimi gorami je v slovenskem kulturnem prostoru prepoznavno predvsem kot žarišče likovne umetnosti in točka, kjer bogato izročilo preteklosti podaja roko sodobnim utripom. Likovna tradicija srednjeveških rezbarjev in baročnih mojstrov se je pretočila v mednarodno odmevno dejavnost Galerije likovnih umetnosti, ki jo Slovenj Gradec tudi s prireditvami pod pokroviteljstvom OZN uveljavlja daleč preko meja Slovenije (Zavrnik v Miše in Slanič 2012, 57).

V Mestni občini Slovenj Gradec in v sosednji občini Ravne na Koroškem so v preteklem letu pod okriljem Evropske prestolnice kulture 2012 potekali številni dogodki. Do konca tega leta se je tako odvilo 25 projektov s številnimi vzporednimi aktivnostmi in gostujočimi prireditvami. Vseh dogodkov je bilo več kot 100. Uspešnost projektov glede na udeležbo obiskovalcev lahko ocenjujemo kot izredno uspešno. Skozi vse leto je mesto obiskalo skoraj 52.000 obiskovalcev, nastopilo pa je več kot 3000 nastopajočih.

Slovenj Gradec je kot eno šestih partnerskih mest EPK pridobil v več pogledih. Pri tem so večinoma nadgrajevali obstoječe vsebine, saj je to znanje, ki ga mesto ima, in so to vsebine, ki se jim bo mesto posvečalo tudi v prihodnje. Med odmevnejše dogodke, ob katerih so v Slovenj Gradcu zaznali povečan obisk, spadata razstavi **Angeli apokalipse** srbskega umetnika **Vladimirja Veličkovića** in slovenjgraškega slikarja samouka **Jožeta Tisnikarja** ter mednarodna razstava **Soft Control**. Med programe, ki so v iztekajočem se letu EPK nastali na novo in imajo za Slovenj Gradec trajnejšo vrednost, sodi **prvo mednarodno solopevsko tekmovanje** v interpretaciji samospevov **Huga Wolfa**, ki ga bodo izvajali tudi v prihodnje.

Koroško mesto je pridobilo tudi v infrastrukturnem smislu. V okviru priprave na EPK so **obnovili rojstno hišo Huga Wolfa**, v kateri je urejen dokumentacijski center. Ob tem sta svoje prostore posodobila tudi **galerija in Koroški pokrajinski muzej**. Prav tako je bilo prenovljeno **staro mestno jedro**, kamor se je preselilo poletno festivalsko dogajanje.

Med že tradicionalne, a letos tudi z mednarodno razsežnostjo nadgrajene vsebine v okviru programa EPK sodijo **Mirovniški festival, razstava domače in umetnostne obrti, poletno festivalsko dogajanje in festival mlade literature Urška**.

Mesto je gostilo tudi nekaj t. i. mrežnih projektov z drugimi partnerskimi mesti, od **Uf, industrije, filmske delavnice – Luksuz produkcije, Glasbe brez meja, Harmonije, Slovenskih dni knjige, sodelovanja na Regionalnem knjižnem sejmu, Evropske pravljice, Skate festivala do Kulture na dlani, Klovnbufa in Obrazov notranje moči**.

Velenje velja za središče Šaleške doline. Leži blizu stičišča štajerske in koroške regije. Nad mestom z več kot osemindvajset tisoč prebivalci se bohota grad, prvič omenjen že leta 1270 in zagotovo eden najlepših na Slovenskem. Velenje je tipičen produkt, tudi z arhitekturnega vidika, nagle industrializacije, značilne za obdobje Titove Jugoslavije. Danes je Velenje sodobno mesto kulture, mladih in športa (Zavrnik v Miše in Slanič, 2012, 63).

24 velenjskih zgodb EPK je tvorilo premišljeno sestavljen kulturni program, ki je komuniciral tako z lokalno skupnostjo kot s programskimi usmeritvami Evropske prestolnice kulture. V celem letu se je tako odvijalo 260 dogodkov, ki jih je obiskalo skoraj 80.000 obiskovalcev.

Velenjski projekti so bili razdeljeni v tri kulturne stebre in so sloneli na spoštovanju lokalne tradicije, krepitvi uveljavljenih kulturnih platform in programov ter prepoznavanju neizkoriščenih potencialov. V prvo skupino projektov, ki se naslanjajo na tradicijo in obujajo mestne zgodbe, sodijo naslednji projekti: **Mednarodno tekmovanje pihalcev**, ki povezuje tradicijo s sodobno ustvarjalnostjo, **Evropa pleše**, obujena blagovna znamka, ki je s plesne prireditve na velenjskem kotalkališču prerasla v gostiteljico **Evropskega prvenstva v standardnih in latinskoameriških plesih**, **Festival vezenja**, ki je spletel niti mednarodnega sodelovanja vezilj, predstavil etnološke mojstrovine in prispeval k ohranjanju bogate tradicije in kulturne dediščine, ter **Max klub jazz festival**, ki se je s kakovostno zastavljenim jazzovskim programom vrnil k svojim koreninam in ponovno poletel ob vrhunskih jazzovskih nastopih, ki so zadovoljili tudi najzahtevnejšo publiko.

Naslednji kulturni steber so predstavljali uveljavljeni velenjski programi, ki so temeljili na vključevanju različnih starostnih skupin in medgeneracijskem sodelovanju. Skrbeli so, da je bilo v Velenju poskrbljeno za kakovostno kulturno vzgojo vseh generacij: tako za skozi vse umetniške zvrsti podprto spodbujanje otroške ustvarjalnosti kot za živ, mladosten utrip mesta ter kakovostno bivanja srednje in starejše generacije. V to programsko skupino kot prvi vstopa **Pikin festival**, ki s pomočjo Pike Nogavičke kulturno vzgaja in zabava najmlajše. Sledi mu **Festival mladih kultur Kunigunda**, ki jadra na vetru združenih mladostnih in ustvarjalnih sil ter prinaša v mesto drzno in alternativno produkcijo. Mednarodni **Lirikonfest** vsako leto razveseli literarne navdušence s festivalom lirčnih umetnosti. Muzej premogovništva Slovenije je tudi v tem letu s kakovostno razstavo in prostorsko inštalacijo **Laibach kunst** pomembno prispeval na področju vizualne umetnosti. Medgeneracijsko sodelovanje in ljubiteljsko ustvarjanje pa je s projektom **Velika forma** doseglo vse na novo postavljene ustvarjalne cilje.

Tretji programski steber so predstavljali projekti, ki so odstirali nove potenciale in dokazovali, da je vredno razvijati sveže ideje, ki širijo kulturna obzorja in razživijo ustaljen mestni utrip. Projekt **Šaleški študentski oktet** v mestu se je poigral z združevanjem stand-upa z vokalnimi petjem in meščane presenetil z zanimivim ustvarjalnim vdorom, flash mobom v centru mesta. Stopovska priredba **Carmine Burane**, v veličastno umetniško celoto združen projekt instrumentalnih, pevskih in vizualnih ustvarjalnih sil, je začarala množico obiskovalcev. **Tris razstav** je s tremi samostojnimi razstavami predstavil dela domačih akademskih slikarjev, **Anje Jerčič Jakob**, **Uroša Potočnika** in **Nataše Tajnik Stupar**. Projekt **Promenada** je v raziskovanje prostorskih rešitev vključil mlade, v knjigi združil ideje za prenovno ene izmed najprometnejših ulic mesta in projekt zaznamoval s postavitvijo urbanega elementa. Na temo kulture bivanja in okoljskih rešitev Šaleške doline so študentje Visoke šole za varstvo okolja snovali prihodnost z razstavo **Sustainart**. Hiša mineralov je s tremi gostujočimi razstavami v partnerskih mestih EPK predstavila bogastvo obsežne geološke zbirke mineralov. Projekt

Izgubljeni kraji v novi luči je osvetlil dragocen del šaleške zgodovine in se z razstavo poklonil zaradi premogovništva izgubljenim vasem na območju današnjih jezer. Jezero je motiviralo in združilo tudi literarno ustvarjalnost v knjigi kratkih zgodb **Jezero na robu mesta. Imaginarne eSence** so z multimedijško predstavo odstrle pogled **Staneta Špegla** na posamezna partnerska mesta EPK, projekt **Bela tehnika, črna magija** pa se je osredotočil na industrijsko dediščino Velenja, o kateri je spregovoril v jeziku sodobnih umetniških praks. Na novo zgrajeni **Ligijev oder** je v premogovniškem rovu gostil skupino **Laibach** in z izvirnostjo dogodka privabil množice obiskovalcev iz vse Slovenije. Na jezeru plavajoče **Vodno mesto Elvisa Halilovića** je z novo vzpostavljeno platformo smiselno združilo in povežalo vse z jezerom povezane zgodbe ter usmerilo pogled na prihodnje ustvarjalno povezovanje in iz tega izhajajoče zanimivo sobivanje.

Poleg velenjskih projektov so v okviru Evropske prestolnice kulture zaživeli tudi mrežni projekti, ki so potekali v vseh partnerskih mestih EPK. Najvidnejši med njimi je projekt **Gorenja in Galerije Velenje Uf, industrija**, ki je skozi oblikovalske, marketinške in grafične predstavitve prikazal pot ustvarjalne industrije Gorenja. V sklopu mrežnih programov so se odvijali tudi filmske delavnice in delavnice animiranega filma ter različni glasbeni in plesni nastopi.

Pokazalo se je, da imajo kulturni udeleženci v vzhodni kohezijski regiji kljub svojim lokalnim razlikam in posebnostim na različnih kulturnih področjih veliko skupnega – ustvarjalnost, organiziranost, zavzetost za delo, željo po povezovanju ... Regija se prav zaradi teh razlik lahko predstavi kot kulturno bogata, pestra in privlačna za obiskovalce, hkrati pa je nujno, da zaradi tistega, kar je njenim ustvarjalcem skupno – majhnosti, neprepoznavnosti in samozadostnosti – na trgu kulturnih dobrin in turizma nastopi enotno. Potrditev tovrstnih pokazateljev je bilo znatno povečanje števila tujih in domačih gostov v mestih EPK 2012.

Ugotovljeno je bilo, da so kulturni dogodki v svojem najširšem pomenu besede tisti, ki v zavesti prebivalcev mestnih okolij še vedno zelo visoko kotirajo na vrednostni lestvici človeških potreb. Ljudje si kulturnih in kulturnim sorodnih dogodkov želijo, saj so slednji ena izmed možnosti za iskanje in potrjevanje lastne identitete. Potrditev tovrstnih pokazateljev je bilo znatno povečanje obiskovalcev kulturnih in sorodnih prireditev v partnerskih mestih EPK 2012.

Razvidno je bilo, da je kultura eden tistih družbenih dejavnikov, ki še zmore mobilizirati in k ustvarjanju pritegniti večje število ljudi. V mestih v večji socialni ali gospodarski stiski je bila zainteresiranost za ustvarjanje kulturnih programov večja. Potrditev pokazateljev je bilo znatno povečanje aktivnih (so)ustvarjalcev kulturnih programov v partnerskih mestih v letu 2012, tudi s strani dela prebivalstva, ki v preteklosti v kulturni produkciji ni sodelovalo.

Sistemski povezovalac je pravzaprav nujnost. Potrditev pokazateljev je bila množica zainteresiranih ter pozneje sodelujočih kulturnih in drugih ustvarjalcev ter njihova poznejša zavzetost pri izvedbi in pripadnost blagovni znamki MARIBOR 2012 – Evropska prestolnica kulture.

Dejstvo je, da je informacijsko in organizacijsko platformo EPK 2012, njena programska izhodišča in njihove nadaljnje razvojne možnosti ter njene povezovalne učinke v regiji in širše v taki ali drugačni obliki koristno ohraniti tudi v prihodnje.

PROGRAMSKE AKTIVNOSTI

Program v nastajanju

Iz širokega izbora programov, projektov, pobud, idej in predlogov, ki so bili podlaga za kandidaturo, s katero je Maribor s partnerskimi mesti postal Evropska prestolnica kulture 2012, je nastal izbor, ki ga je KID KIBLA predstavil v publikaciji PURE ENERGY!. Mnenje bruseljske komisije aprila 2008 je bilo, da gre za prvi korak snovanja programskega okvira bodoče kulturne prestolnice. Nekaj mesecev zatem, 14. julija 2008, je Mestna občina Maribor imenovala začasni sekretariat¹ za izvedbo projekta EPK 2012, ki je v nadaljnjem razvoju projektne ideje do druge predstavitve v Bruslju, napovedane za 5. november 2008, konec avgusta in v septembru oblikoval 16 programskih sklopov, znotraj katerih so bili nanizani številni projekti in programi, izdelani do različnih stopenj:

1. Čista energija!/Pure Energy!
2. Musica noster amor
3. Festival Maribor
4. Na križišču svetovnih kultur (Festival Lent)
5. Karneval umetnosti in dediščine
6. Sobotna harmonija
7. Muze socializma
8. Steklena krogla – Ars Eco Echo
9. Evropska prestolnica kulture 2012 – Odprta cona Evrope
10. ARS VirDiCo
11. EuGenius Loci
12. Ars Non-Violens
13. Jambor Evrope
14. Eupippi L.
15. Človek z bombami
16. Sanje v prihodnost

Upoštevanje priporočil bruseljske komisije in smernic zavoda Maribor 2012 je pripeljalo do dodatne konceptualizacije programa. Konec leta 2010 so iz 16 programskih področij nastali 4 osnovni programski sklopi: **Ključni mesta, Urbane brazde, Terminal 12 in Življenje na dotik**, konec leta 2011 pa še 3 programske entitete: **Mednarodno sodelovanje/Kulturne ambasade, Priložnost za vse in RAZ:UM**. Programski sklopi in entitete so bili mišljeni kot temeljna programska shema, v katero so se večinsko umeščali tako že sprejeti projekti iz leta 2010 kot tudi novi projekti. Poleg programskih sklopov in entitet, ki jih lahko razumemo kot vertikalno dimenzijo programske sheme, je nastalo tudi sedem umetnostnih področij, ki horizontalno/tematsko prečijo programske sklope.

---

¹ Člani začasnega sekretariata, ki mu je predsedoval Vladimir Rukavina, so bili Andrej Verlič, Emanuel Čerček, Peter Tomaž Dobrila, Gordana Kolesarič, Danilo Rošker, Suzana Žilič Fišer, Daniel Sajko, Stojan Skalicky, Marinka Jerman Jelek, David Braun, Brigita Pavlič in Simon Tekavec.

Ključni mesta

Programski sklop Ključni mesta, ki je dolgo nosil delovni naslov Reanimirani Maribor, je bil zamišljen kot osnovni del EPK. Izhodišče je bil premislek o položaju »osnovne celice zgodovine«, torej meščanov in meščank Maribora, in načinih, kako z njimi povezati prireditev, kot je EPK, in jo narediti za njihovo. Tema programskega sklopa je zgodba o urbanosti Maribora, cilj pa zanimivo, življenjskega utripa polno mestno središče.

Ustanovljeni sta bili dve delovni skupini. Prva, terenski producenti, ki so bili izbrani na podlagi javnega razpisa, je raziskala dejansko fizično in duhovno situacijo zadevnega mestnega prostora. Najprej so izvedli anketo med prebivalci in poslovnimi subjekti na področju starega mestnega jedra, potem so prostor ovrednotili in določili točke zanimanja, nato pa poiskali tako osebne kot tudi splošne zgodbe in možne nastavke projektov. Druga skupina, strokovni delavci, ki so bili izbrani po področjih, pa je z metodo pospešenega 'brainstorminga' izbirala ali gradila projekte do njihove virtualne oblike.

Sledila je miselna zamejitev prostora, v našem primeru torej mestnega obzidja, ki predstavlja simboličen »kraj« urbanosti; rezultat je bil projekt Svetlobno obzidje. Naslednja je bila polnitev praznega ali uničenega prostora v središču mesta; rezultat so projekti različnih posegov v prostor, ki izpostavljajo ali dodajajo nove vsebine, kot so Cvetlična ulica, Šum reke, Mestna izpovednica, Mozaik EPK, Promenada, Namizna poezija in Ulični strip. Sem sodijo tudi projekti, kot so Severni sij, Objemi in poljubi, Razstava starih fotografij Maribora v izložbah v središču mesta. V sodelovanju z univerzo je nastala Hiša znanosti – center eksperimentov v eni izmed glavnih mestnih ulic. Zgodba o Mariboru zajema tudi pogled na zgodovino mariborskih Nemcev, zato je bila v prostorih nekdanje Velike kavarne na Glavnem trgu postavljena velika razstava. Prav zato so nastali projekti Bombardiranje Maribora, Situacija Anophthalmus hitleri, Intelektualne kurbe, oddelek off gledališče – predstave Was ist Maribor, Safari tour in Jalova – ki izkorišča prostore in situacije zunaj tradicionalnega gledališča, in spletna miniserija Hišnik Maribora.

Vsi ti projekti so z medsebojnim sodelovanjem napolnili fizični in duhovni prostor, povezali meščane z mestom in določali osnovno razpoloženje dogajanja Evropske prestolnice kulture. Poleti je k temu odločilno pripomoglo tudi sedem letnih odrov z različnim, predvsem glasbenim programom.

Terminal 12

Programski sklop Terminal 12 je združeval zelo raznolike projekte različnih umetniških polj. Šlo je za spektakelske produkcije, za t. i. »highlighte«, ki so tako v vsebinskem kot produkcijskem pogledu največkrat izkazali izrazito usmerjenost v mednarodni prostor. Zato je programski sklop Terminal 12 združeval večje produkcije EPK z mednarodnim značajem.

Znotraj omenjene raznolikosti projektov, ki so segali od vizualne umetnosti, koncertov klasične in neklasične glasbe, literature, gledališča, arhitekture in intermedijske umetnosti vse do opere, lutkovnega gledališča, filma, mode in drugih oblik umetniškega izražanja, smo od samega začetka ciljno zastavili vrsto projektov, ki jih je povezovala skupna rdeča nit. Rdeča nit izpraševanja

prihodnosti, možnosti in teženj, ki se pojavljajo globalno in lokalno, ter še posebej vpetosti Maribora in partnerskih mest v to živo iskanje. Med projekte, ki so zasledovali izpraševanje prihodnosti, sodijo cikel izjemnih gledaliških produkcij Oder med nebom in zemljo, cikel pretežno mednarodnih razstav Umetnost zmeraj zmaga, projekti Ulay, 2112Ai [Arhitekturna inteligenca], Dvanajst, projekt Radar, številni koncerti (Laurie Anderson, Sigur Ros, The Stroj) in mnoge druge produkcije.

Učinkovit alternativen izvedbeni pristop kaže montažni paviljon White Noise, ki je v Maribor prišel v sodelovanju z deželno vlado Salzburga, avstrijskim veleposlaništvom v Ljubljani, Avstrijskim kulturnim forumom v Ljubljani in predstavništvom avstrijske gospodarske zbornice. Razstavo avstrijskega dizajna, Surprisingly Ingenious, umeščeno v montažni objekt na Trgu svobode, si je v manj kot treh tednih ogledalo več kot 9.000 obiskovalcev.

Zaradi infrastrukturnih okoliščin se je Terminal 12 osredotočil na obstoječe infrastrukturne danosti. S tem so iz hibe naredili vrlino in pokazali na številne razvrednotene objekte, ki se lahko z minimalnimi vložki spremenijo v izjemno privlačna prizorišča za specifične umetniške produkcije. Odstiranje novih možnosti znotraj danega je postalo vodilo številnih projektov EPK, predvsem številnih projektov na področju uprizoritvenih umetnosti (Faust v hali TVT Borisa Kidriča, Konjenikova pot na hipodromu v Kamnici, V samoti bombaževih polj v Talumu na Ptuju), vizualnih umetnosti (razstava Skoraj pomlad v Slaviji, Ulay v Sodnem stolpu na Lentu) in sodobne glasbe (koncert The Stroj na prizorišču Surovine, Sigur Ros na Trgu Leona Štuklja). Vse omenjene produkcije se lahko pohvalijo z zelo dobrim odzivom publike in kritikov.

Številni projekti znotraj programskega sklopa Terminal 12 so nastajali v sodelovanju z mnogimi javnimi kulturnimi institucijami. Brez njihovega sodelovanja izvedba omenjenih projektov sploh ne bi bila mogoča. Slovensko narodno gledališče Maribor je omogočilo, da je bila vrsta izjemnih dogodkov na področju gledališča, klasične glasbe, baleta in literature izvedena v skladu z visokimi standardi. Naj jih navedemo le nekaj: koncert Iva Pogoreliča in zagrebških filharmonikov, praižvedba Droge so me obdržale pri življenju Jana Fabra, spektakel solistov teatra Marinski iz St. Peterburga, gostovanje teatra Madlenianum, projekcija filma Metropolis ob spremljavi simfoničnega orkestra, cikel prenosov opernih uprizoritev iz Metropolitanske opere, predstave Sankai Juku, projekt Dvanajst in še bi lahko naštevali. Z Umetnostno galerijo Maribor smo zasnovali cikel razstav, poimenovan Umetnost zmeraj zmaga (razstave Umetnost me je obranila zapora! Jana Fabra, Silent revolutions/sodobno oblikovanje v Sloveniji, Lepo slikarstvo je za nami in projekt Maribor Project/Rebecca Horn & gosti), ki je pritegnil širše občinstvo in jasno nakazal potrebo, da Maribor sledi drugim primerljivim mestom po Evropi in vključi reprezentativne razstave v nujni del svoje kulturne ponudbe.

Številni projekti, kot so razstava Oskarja Kokoschke na Ptuju, Soft Control v Slovenj Gradcu in Mariboru, gledališke produkcije, kot je V samoti bombaževih polj, projekt 2112Ai [Arhitekturna inteligenca], predvsem pa številni festivali, ki so zaradi dodatnih sredstev iz proračuna EPK svoje delovanje lahko zastavili bolj velikopotezno (Front@ sodobnega plesa, Dnevi poezije in vina, Move to Maribor/Nagib, Festival glasbe, vina in mode ...), predstavljajo gojišča novih idej, pristopov in povezav. Mreženje, ki je v letu 2012 potekalo preko teh platform, bo zagotovo v celotni regiji pustilo trajen pečat.

Urbane brazde

Urbane brazde so eden izmed štirih programskih sklopov Evropske prestolnice kulture – Maribor 2012. Sestavlja jih sedem tesno medsebojno povezanih projektov, katerih namen je bil izoblikovati primer celostnega in trajnostno naravnane razvoja regije z vidika okoljskih, socialnih in kulturnih danosti. V grobem jih lahko razdelimo na: ekološke (Trajnostna lokalna preskrba (TLP), Skupnostni urbani vrt, Semenska knjižnica) in družbeno angažirane projekte (Etnomobil, Digitalno nomadstvo, Teleport). Program Urbanih brazd se je začel izvajati v začetku leta 2011. Temeljil je na procesih, preko katerih so raziskovalci iz tedna v teden izgrajevali različne skupnosti in s tem tudi nove družbenosti v mestu. Čeprav je program Urbanih brazd postregel z več sto dogodki, je bila večina teh namenjena specifičnim skupinam, njihovemu usposabljanju, izobraževanju, zagovorništvu, krepitvi itn.

Celotno delovanje in namen programa Urbanih brazd nadgrajuje Center alternativne in avtonomne produkcije (CAAP), preko katerega vsi pravni subjekti, ki so zrasli iz programa Urbanih brazd, ustvarjajo, izmenjujejo, sodelujejo in razvijajo nove ekonomske in socialne pristope zlasti v smeri skupnostnih podjetij, odgovorne ekonomije ter angažiranih neposrednih praks, ki odgovarjajo na potrebe ljudi. CAAP, ki je svoje mesto našel na Studencih v Mariboru, je skupnostni center, ki ponuja infrastrukturo, strokovno znanje in izkušnje ter prostor za srečevanje idej in pobud ter sodelovanje. Je laboratorij za gradnjo novih vrst družbene ekonomije in prakse.

Program Urbanih brazd je v sodelovanju z izobraževalnimi in socialnimi institucijami v četrtni skupnosti Tezno ter s skupnostmi malih tradicionalnih kmetov iz zaledja Maribora vzpostavil sistem trajnostne lokalne preskrbe (TLP). Zadruga Dobrina je v letu 2012 postala primer povezovanja pridelovalcev in predelovalcev iz Slovenskih goric, ki tedensko preskrbuje več kot 20 obratov javne prehrane v Mariboru, meščane pa preko mestne in spletne trgovine oskrbuje z zabožki in ponudbo kmečke pojedine (catering).

Vzporedno z vzpostavljanjem alternativne preskrbe s sezonsko, živo hrano, so gradili tudi semensko knjižnico. Društvo Varuhi semen zbira, razmnožuje in povečuje bogastvo starih avtohtonih sort. S semenskim arhivom in laboratoriji vzpostavlja sisteme distribucije – digitalni herbarij, da bo na krožnikih spet sezonska hrana z visoko biotsko vrednostjo. Po zgledu bogatih evropskih primerov skupnostnega urbanega vrtnarstva je bil v Borovi vasi v Mariboru, neposredno ob velikih blokovskih naseljih, vzpostavljen prvi primer skupnostnega urbanega ekološko certificiranega vrta, v vrtcih in šolah pa permakulturni, metuljni in sadni vrtovi. To je obogatilo pedagoški proces, saj so bili vzpostavljeni neposredni stiki med učno snovjo in naravnim okoljem.

V Digitalnem nomadstvu je bilo izvedenih 100 izobraževalnih in drugih aktivnosti: serije digitalnega opismenjevanja, zagovorništva, svetovanja, delavnice *sadza batik* in delavnice kritičnega mišljenja za srednješolce. Raziskovanje z Romi je določilo tri prioritete: z literarnim delom romske avtorice osvetliti dogovorjene poroke ter vlogo deklet in žensk v romskih družinah od priseljavanja Romov v Maribor do danes; z izdelavo slovensko-romskega slovarja in organiziranjem intenzivnih tečajev romščine vplivati na jezikovne in druge kulturne raznolikosti mesta in njegovih meščanov; s terenskim delom v blokovskem naselju Poljane, kjer so zbrane romske družine s socialno problematiko, uvajati posebne programe za opolnomočenje deklet in žensk, učne delavnice za otroke in glasbeno terapijo.

Projekt Teleport – kolesarjem in pešcem prijazna skupnost z rednimi delavnicami popravila koles, kritično maso, kolesarskimi paradami in načrti socialnega podjetništva že neposredno ukrepa proti nasilju pločevine v mestu ter opozarja na hierarhijo v prometu. Pripravlja posebno strategijo in rešitve prostorske ureditve za varnost pešcev in kolesarjev, najranljivejših udeležencev v prometu.

Vseh šest navedenih projektov Urbanih brazd poteka pod skupno streho Centra alternativne in avtonomne produkcije – CAAP.

Življenje na dotik

»ŽnD« je v bistvu zasledoval dva cilja. Prvi je bil prenos čim bolj zaokrožene slike programa in dogajanja v okviru Evropske prestolnice kulture Maribor 2012 preko spleta v širše okolje, drugi pa vnos (avto)refleksije v projekt. Prvi del razmišljanja je bil usmerjen v spremljanje in (avto)refleksijo programa, dogodkov in vsebin, ki jih prinaša EPK Maribor 2012, drugi del razmišljanja pa se je nanašal na premislek širšega kulturnega in geopolitičnega okolja, ki je vplivalo in določalo prostor vzhodne kohezijske regije, torej dogajalni prostor EPK, tako v preteklosti kot danes.

Prvi paradni konj sklopa je bila mednarodna rubrika besedilnih prispevkov raznovrstnih piscev, od uveljavljenih do alternativnih, ki ponujajo razgibano branje. **Perspektive in refleksije** so prinašale razmišljanja iz najrazličnejših evropskih (in širše) mikrookolij, iz različnih tradicij, kultur, svetovnonazorskih perspektiv in praktično vseh družbenih sfer. Njihovi referenčni pogledi sestavljajo pisano sliko evropskega družbenega konglomerata, v začetku pa so bila razmišljanja uokvirjena s temo sodobnih strahov, tako individualnih in kolektivnih kot sistemskih. Posebnost pristopa mnenjskih in esejističnih tekstov Perspektiv in refleksij je bila, da smo besedila ponudili v prvo (brezplačno) objavo drugim tiskanim in spletnim medijem (Objektiv, Pogledi ...), na koncu pa je tekste P & R povzemalo oziroma prevzemalo več kot 20 medijev iz 6 držav. Skupno je bilo v spletni rubriki objavljenih več kot 530 besedilnih prispevkov v izvirnem jeziku ter slovenskem in angleškem prevodu. V oktobru in novembru je potekal intenziven uredniški izbor besedil za Antologijo Perspektive & refleksije s podnaslovom Stanje stvari ali v angleški verziji Anthology of Perspectives & Reflections: The State Of Matters, ki je bila predstavljena 13. decembra 2012.

Rubrika **Mapiranje Maribora** je prinesla ponoven in poglobljen premislek o Mariboru kot mestu, njegovi zgodovini ter ključnih identitetnih zgodbah in poglavjih. Skozi mnenjske in kritičnoanalitične članke pa se še kako zrcali tudi kompleksna slika Maribora danes, tukaj in zdaj, z vsemi nasprotji in sistemskimi težavami, s katerimi se mesto srečuje v aktualnem trenutku. Maribor in vzhodna kohezijska regija sta s tem nedvomno dobila nekaj novih koordinat v zgodovinskem smislu, s poudarkom na samopremisleku o možnostih in težavah. Posledica tega je bila nova kakovost sporazumevanja med različnimi centri, ljudmi in institucijami znotraj mesta. Ena izmed nalog, ki si jih je programski sklop ŽnD zadal v svojem medijskem delu, je bila **povezovanje regionalnih medijev in sodelovanje z nacionalnimi mediji**.

Projekt **MARŠ na Zemljo!** je bil v programski sklop Življenje na dotik vpet na več nivojih. Podlaga je bila vzpostavljena skozi redno sodelovanje programskega sklopa s petimi ključnimi nosilci institucije,

ki je bila v letu 2011 v smislu materialnih, finančnih in drugih pogojev za delovanje na dnu. Koncept sodelovanja je prvenstveno temeljil na ohranitvi radia MARŠ.

Sklop ŽnD je z **Radiem Maribor** kot delom RTV Slovenija vzpostavil sodelovanje v okviru etnografsko obarvanega multimedijskega projekta *Žive legende*, ki etnološko vrednost, naravno in kulturno dediščino vzhodne in severne Slovenije oživilja s trajnim zapisom in prikazom značilnih poklicev, obrti ali opravil določenih krajev in družbenih slojev. Projekt je bil v okviru širšega projekta *Po tekstovnih mrežah* izveden v dveh fazah. Prva je temeljila na raziskavah, ki so jih študentje etnologije in antropologije opravili po pokrajinskih in etnografskih muzejih vzhodne kohezijske regije. Iz vzhodne Slovenije je bilo izbranih 16 poklicev oziroma opravil, ki izvirajo iz tradicionalnih ali posebnih opravil, obrti ali poklicev, ki počasi tonejo v pozabo ali postajajo redki, hkrati pa so dolgoročno bistveno zaznamovali ljudi in okolje. Serija šestnajstih dokumentarnih feljtonov je bila predvajana na spletnem portalu sklopa *Življenje na dotik*, hkrati pa so v kulturnem uredništvu Radia Maribor iz bogatega avdio gradiva oblikovali radijske prispevke. Projekt se je zaključil z multimedijsko razstavo *Žive legende: med legendami*, ki je bila v galeriji K8 na ogled od konca julija do konca avgusta.

Rezultat projekta povezovanja regionalnih medijev je bila reportažna oddaja **Kultura na dlani**, ki je opravila pomemben del naloge prenosa čim bolj zaokrožene slike programa in dogajanja v okviru Evropske prestolnice kulture 2012 v širši nacionalni prostor. Mesečno oddajo so predvajali na vseh regionalnih partnerskih televizijah. Oddaja je bila dosegljiva tudi na spletni strani programskega sklopa ŽnD (skupaj z arhivom vseh prejšnjih oddaj). Osmim oddajam z letnico 2011 se je v letu 2012 pridružilo še deset oddaj, ki so prinašale reportaže z dogodkov iz vseh partnerskih mest Evropske prestolnice kulture.

V sklopu sodelovanja programskega sklopa ŽnD s tiskanimi mediji, konkretno s časopisno-založniškim podjetjem Večer, se je v letu 2012 zgodilo dvanajst javnih pogovorov z naslovom **Večerovi dueli**. V pogovorih, ki sta jih vodila Večerova novinarja, so se soočile osebnosti, ki delujejo na istih ustvarjalnih ali družbenih poljih. Skozi soočenje mnenj, poetik in pristopov so se vzpostavljale nove vsebinske dimenzije, ki zaznamujejo mariborski in tudi širši prostor.

Poleg sodelovanja in povezovanja z drugimi mediji je programski sklop ŽnD deloval tudi samostojno, saj je v koprodukciji s podjetjem Umco, d. d., izdajal mesečnik **Edicija življenje na dotik – ŽnD** v slovenskem jeziku. Vsako soboto pred 15. v mesecu je tiskovina izšla kot priloga sobotnega časnika Delo. Prinašala je najkakovostnejše prispevke iz programskega segmenta *Perspektive in refleksije* in odmeve, refleksije in poglede na minule dogodke, intervjuje s ključnimi osebami domačega in širšega evropskega prostora, ki so se dotaknile projekta EPK, ter delovala kot vsebinski napovednik prihajajočih dogodkov projekta EPK MARIBOR 2012. Skupno je izšlo enajst števil v vsakokratni nakladi 70.000 izvodov. Vse številke so bile natisnjene in vložene v Tiskarskem središču Delo d. d. Najobsežnejša je bila poletna izdaja mesečnika, številka 6/7, saj je predstavljala dvojno izdajo in obsegala 100 strani.

V kontekstu globalno prepoznavnih kratkih predavanj, poimenovanih TED, je bil zasnovan projekt **TEDx**, skupek lokalno in samostojno organiziranih dogodkov. Predhodni, pripravljani del, ki je hkrati pomenil najpomembnejši del promocije projekta, je potekal preko spleta in družbenih omrežij, kjer so si posamezniki, ki jih navdušujejo različne oblike ustvarjalnega mišljenja in kultura v ožjem pomenu, izmenjevali mnenja in poglede. Po izvedenem dogodku so bila predavanja TEDx objavljena

na spletni strani Življenja na dotik. Projekt je bil v letu 2012 sestavljen iz osrednjega dogodka v Narodnem domu, ki je predstavil osrednjo temo v smislu kulture idej v najširšem pomenu, ter manjših dogodkov, ki so izhajali iz osrednje teme.

Sklop Življenje na dotik je medijsko delovanje v okviru gibljive slike bistveno nadgradil z **lastno video produkcijo**. Začelo se je z ustvarjalnimi predstavitvami vseh partnerskih mest in njihovih programov ter vseh programskih sklopov in entitet. Projekt video produkcije Po tekstovnih mrežah je pomenil preplet najrazličnejših prispevkov v video rubrikah na spletni strani sklopa ŽnD. V bistvu je bila struktura lastne video produkcije razdeljena na INFO in REFLEKSIJO. Video ekipa ŽnD je zaključila delo s 160 enotami video reportaže, posnetih je bilo 59 obrazov, 89 enot v rubriki tv/dok/film, 49 video zgodb, 23 dokov na ex, 62 pogovorov ter 98 predavanj in simpozijev.

Vse vsebine programskega sklopa ŽnD so bile dosegljive tudi preko najrazličnejših sodobnih orodij in tehnologij. Prenosne naprave so v smislu tehnološke in uporabniške izkušnje v izrazitem vzponu. Opremljene z množico različnih senzorjev in dodatkov uporabnikom ponujajo številne možnosti. Aplikacija Maribor 2012, ki je nastala v koprodukciji Življenja na dotik in Spletarta, je v bistvu predstavljala prenosni vodič po EPK. Na voljo je bila tako za operacijski sistem Android kot iOS (iPad, iPhone itd.), vključevala pa je koledar dogodkov, izpostavljene dogodke, novice projekta MARIBOR 2012, vsebine programskega sklopa Življenje na dotik in druge digitalne vodiče po EPK (na primer projekte Severni sij, predstavitev partnerskih mest ...). Aplikacijo smo skozi celo leto 2012 nadgrajevali z najrazličnejšimi vsebinami.

Znotraj EPK so se odvijali še neposredni prenosi pogovorov iz projekta Dvanajst na spletni strani ŽnD; vsebina ja bila posebej prilagojena za ljudi s posebnimi potrebami.

Kulturne ambasade

Maribor je v preteklem letu sprejel 31 različnih kultur z vsega sveta, več sto umetnikom ponudil prostor za ustvarjanje, njihove majhne in velike zgodbe prepletel s svojimi vrlinami in hibami. Na svojih odrih, trgih in dvoranah je predstavil kulturne posebnosti šestnajstih držav Evropske unije in petnajstih držav zunaj tega območja, mnogo jih je bilo tudi z oddaljenih celin. Pluralnost je postala eno in enotnost je zaradi množstva identitet dobila trdne temelje.

Vse je temeljilo na medsebojni zavezi in komunikaciji. Ta je mnogokrat razkrila to neizmerno raznolikost, ki bogati naš svet in je temelj evropske zgodbe. Zaveza kulturnemu dialogu, ki je gibalo vsakega skupnega projekta, vsakega stiska rok, ki nas zbližuje v tem neprestanem samokritičnem proučevanju lastnih odnosov in vrednot. Svoje delo smo zapečatili z več kot 80 tujimi partnerji. Med njimi je bilo največ vladnih ustanov – 31 veleposlaništev tujih držav s sedežem v Ljubljani in na Dunaju ter 15 tujih kulturnih inštitutov s sedežem v Sloveniji in regiji (med njimi je le eden odprl svoje predstavništvo v Mariboru). Sodelovali smo s tujimi nevladnimi organizacijami in kulturnimi fundacijami, nekdanjimi, sedanjimi in prihodnjimi Evropskimi prestolnicami kulture ter mesti, ki se za ta naziv šele potegujejo. Kar 35 javnih in nevladnih kulturnih in izobraževalnih ustanov ter zasebnih družb iz Maribora in partnerskih mest je v tem letu gostoljubno sprejelo ta mednarodno pisani

program. Stkala se je mreža partnerstev in sodelovanja, ki je ponudila priložnosti za medsebojno bogatitev preko kulturnih razlik tudi v prihodnosti.

V okviru Kulturnih ambasad je bilo v preteklem letu izvedenih 206 različnih dogodkov. Gostili smo 49 razstav vizualne umetnosti, fotografije in arhitekture, 26 plesnih, gledaliških in lutkovnih predstav, 27 koncertov klasične in popularne glasbe ter bogat filmski program, ki je obsegal 42 filmskih dni, 9 intermedijskih in 15 literarnih dogodkov, simpozijev in okroglih miz. Odprli smo tudi 3 umetniške rezidence, ki so tujim umetnikom omogočile bivanje in ustvarjanje v Mariboru, spoznavanje mesta in ljudi ter iskanje navdiha v novem okolju.

Ob zaključku programske entitete Kulturne ambasade smo 29. novembra 2012 v Vetrinjskem dvoru priredili okroglo mizo o pomenu kulturne diplomacije. Javna razprava, ki je sledila, je postavila izhodišča, morda temelje, za sodelovanje v prihodnje ter izpostavila potrebo, da bi infrastrukturo in mrežo odnosov, ki sta bili vzpostavljeni s programom Kulturne ambasade, lahko uporabljali vsi, še posebej pa organizacije in posamezniki, ki so kulturo prepoznali kot polje povezovanja.

Eden večjih dosežkov oddelka za mednarodno sodelovanje je nedvomno uspešno sodelovanje z japonsko nevladno organizacijo EU-Japan Fest iz Tokia. V preteklem letu smo tako povezali lokalne umetnike in kulturne ustanove z japonskimi ter uresničili 14 skupnih projektov. 12. aprila 2012 se je v Mariboru predstavil svetovno znani DJ Krush, na festivalu Dnevi poezije in vina na Ptujju pa so nastopili japonski pesniki, ki so na delavnicah skupaj s slovenskimi prevajali svojo poezijo. V Lutkovnem gledališču Maribor smo si lahko ogledali predstavo Avdicija za življenje gledališko-plesne senzacije Betontanc, ki je nastala v sodelovanju z japonsko glasbeno skupino Original tempo na umetniških rezidencah v Tokiu in Ljubljani. Poleg mednarodno znane plesne skupine butoh Sankai Juku, ki se je septembra 2012 v SNG Maribor predstavila s plesno predstavo Tobaru, je jesen v Lutkovnem gledališču Maribor zaznamovala japonska lutkovna tradicija: gostovalo je tradicionalno japonsko gledališče Hitomi-za otome bunkarku, najmlajše pa so navdušile japonske marionete gledališča Edo marionete in predstave gledališča japonskega režiserja in lutkarja, Noriyukija Sawe. Vse predstave so spremljale tudi delavnice za otroke in animirani filmi japonskega oblikovalca in izdelovalca lutk, Kihachira Kawamota. Zborček EPK je oktobra 2012 priredil tudi mednarodni zborovski koncert z japonskima zboroma, ki sta se nekaj dni mudila v Mariboru ter s tem prispevala k izmenjavi izkušenj med mladimi in vzpostavitvi trajnih prijateljskih stikov. V okviru Kulturne ambasade Guimarães 2012/Portugalska smo postavili razstavo European Eyes on Japan/Japan Today vol. 14, ki je prikazala fotografije slovenskega umetnika Bojana Radoviča iz Novega mesta in portugalskega umetnika Joseja Pedra Cortesa. Ustvarjalca sta v enem mesecu v objektiv zajela svoj pogled na japonsko pokrajino. V okviru projekta Radar smo imeli priložnost občudovati modne stvaritve japonskega umetnika Kojija Tatsuna. V znamenju japonskih umetnikov je bil tudi letošnji Mednarodni festival računalniške umetnosti, ki je oktobra 2012 svoj bogati program otvoril z zasedbo Open Reel Ensemble iz Tokia. Fundacija EU-Japan Fest je svoj pečat z japonsko umetnico Seiko Mikami pustila tudi na mednarodni razstavi Soft Control.

V programu Kulturnih ambasad smo predstavili bogato kulturno dediščino 31 držav z vsega sveta. Sodelovale so: Avstrija, Belgija, Bolgarija, Brazilija, Estonija, Finska, Francija, Hrvaška, Indija, Italija, Izrael, Japonska, Portugalska, Kitajska, Kosovo, Kuba, Latvija, Madžarska, Makedonija, Mehika, Nemčija, Poljska, Portugalska, Rusija, Slovaška, Španija, Srbija, Švedska, Švica, Turčija, Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske.

Vetrinjski dvor, ena izmed najstarejših zgradb v Mariboru in sedež Evropske prestolnice kulture, je postal prostor srečevanj lokalnih in tujih umetnikov ter intelektualne srenje tako s področja kulture, znanosti in izobraževanja kot tudi gospodarstva in politike. V razstavnih prostorih in na dvorišču smo vsak mesec slavnostno odprli novo kulturno ambasado. Obiskovalci niso bili zgolj ljubitelji kulture, temveč vsi, ki iščejo nove možnosti za sodelovanje z gostujočimi državami.

V Vetrinjskem dvoru je meščane nagovorilo 31 veleposlanikov. Našo prvo kulturno ambasado, ambasado Finske in Estonije, je obiskala Androulla Vassiliou, evropska komisarka za izobraževanje, kulturo, večjezičnost in mlade. Dvoletno produktivno sodelovanje z nevladno kulturno organizacijo EU-Japan Fest Committee iz Tokia in bogat japonski umetniški program je pospremil tudi obisk predsednika fundacije Takashija Kawamure, ki je hkrati predsednik uprave ene vodilnih svetovnih korporacij, Hitachija. V Vetrinjskem dvoru so potekala mnoga srečanja na gospodarski in vladni ravni, med drugim tudi s predsednikom Vlade Republike Slovenije. Prav tako je med obiskom potekala razprava strokovnjakov z naslovom Inovacije in bodoče generacije, ki so se je udeležili predstavniki uspešnih slovenskih podjetij in korporacij.

Skozi vse leto smo v Mariboru in partnerskih mestih gostili še mnoge visoke predstavnike evropskih institucij, tujih in domačih vlad in parlamentov ter kulturnih in izobraževalnih ustanov.

Kultura ni ovira

Priložnost za vse – Kultura ni ovira je bila v programsko shemo EPK vpeljana kot entiteta, ki se je izvajala vzporedno z uradnim programom EPK in je na različnih ravneh omogočala dostopnost programskih vsebin vsem, tudi osebam s posebnimi potrebami. Ukvarjali smo se z ustvarjalno prilagoditvijo fizične dostopnosti kulturnih institucij, programa in spletnih vsebin. Z organiziranjem javnih akcij in dogodkov smo spodbujali vključevanje različnih organizacij, skupin in hendikepiranih posameznikov v družbo. Osredotočali smo se predvsem na gibalno ovirane, slepe in slabovidne, gluhe in gluhoneme ter osebe z motnjo v duševnem razvoju. V širšem smislu so bile prilagoditve namenjene tudi starejšim obiskovalcem, družinam z otroki in drugim, ki v določenem obdobju te prilagoditve potrebujejo.

V leto EPK smo vstopili z odprtimi rokami. Iskali smo poti in načine sodelovanja s Kulturno ekološkim društvom Smetumet, ki je prevzelo projekt celoletnih aktivnosti Kultura ni ovira. Z namenom čim boljše dostopnosti kulturnega programa smo se zavzemali za povezovanje hendikepiranih posameznikov in organizacij s producenti ter upravljavci kulturnih institucij. Dogodki in delavnice znotraj entitete so bili namenjeni vsem obiskovalcem. Glede na njihove potrebe smo zagotovili tudi tolmača za znakovni jezik in prostovoljce, ki so kot asistenti skrbeli za pomoč pri izvedbi programskih vsebin. Za vzbuditev zanimanja in želje po sodelovanju pri projektih, ki smo jih znotraj entitete pripravljali, so bile potrebne dodatne spodbude invalidskih društev, centrov zaposlitvene in poklicne rehabilitacije ter posameznikov. Z aktivnostmi in medijskim poročanjem smo želeli vplivati na oblikovanje javnega mnenja in na načine vključevanja in predstavljanja hendikepiranih oseb v medijih in družbi.

V sodelovanju s Svetom invalidov Mestne občine Maribor smo oblikovali delovno skupino, ki so jo sestavljali predstavniki slepih in slabovidnih, gluhih in naglušnih ter gibalno oviranih oseb. Ta je preverila dostopnost 42 prizorišč v Mariboru in pripravila podrobne opise, ki so nazorno predstavljali trenutno dostopnost lokacije, možnost parkiranja in dostopa do institucije, prilagojenost sanitarnih prostorov gibalno oviranim ter informacije in opozorila glede orientacije in gibanja v prostoru za lažjo pripravo vseh skupin obiskovalcev na obisk prireditve. Na podlagi teh opisov smo dogodkom in prizoriščem dodali piktograme fizične dostopnosti za gibalno ovirane, za slepe in slabovidne ter piktogram za indukcijsko zanko. V spletnem koledarju dogodkov so informacije o dostopnosti prizorišč osebam s posebnimi potrebami omogočale predhodno pripravo in dajale dodatno spodbudo za obisk prireditev.

Opise trenutne dostopnosti prizorišč smo skupaj s priporočili za ustrezne dopolnitve ali prilagoditve prostorov, da bi bili ti dostopni vsem, poslali tudi upravljavcem kulturnih institucij. Ponudili smo jim možnost opreme prostorov preko Kulturno ekološkega društva Smetumet, ki je težavo dostopnosti reševalo na svoj način in hkrati opozarjalo na potrebo po zagotavljanju ustreznih arhitekturnih rešitev. Prilagojenih je bilo 18 lokacij v Mariboru, kjer se je odvijal program EPK. Začasni posegi v prostor so vključevali namestitve smerokazov oz. tabel za lažjo orientacijo obiskovalcev, označitev notranjih stopnic s kontrastnimi oznakami za slabovidne, označitev dvigal, stopnišč in sanitarij z napisi v Braillovi pisavi za slepe ter velike, jasno izpisane simbole in puščice kontrastnih barv za lažjo orientacijo slabovidnih in oseb z motnjo v duševnem razvoju. Oprema je omogočala dostopnost gibalno oviranim in slabovidnim pa tudi starejšim obiskovalcem in družinam z otroki. Hkrati smo s tem opozarjali lastnike in upravljavce prizorišč ter javnost na pomembnost zagotavljanja dostopnosti prostorov vsem obiskovalcem.

Dostopnost pa ne zajema samo fizične dostopnosti prizorišč, ampak tudi prilagajanje programskih vsebin slepim in slabovidnim, gluhih in naglušnim ter osebam z motnjo v duševnem razvoju. Zanje smo oblikovali posebne predstavitve izbranih dogodkov znotraj programa EPK, ki so bili najprimernejši za določeno hendikepirano skupino. Obiskovalcem smo ponudili pomoč pri pridobivanju vstopnic, povezovanju z organizatorji dogodkov in koordinaciji. Organizatorje, koproducente in upravljavce kulturnih institucij smo s posredovanjem informacij, vzpostavljanjem povezovanj s strokovnjaki in invalidskimi organizacijami ter izobraževanji spodbujali k ustreznim prilagoditvam prostorov in dogodkov. S tem smo želeli širiti ozaveščenost in odgovornost vseh, da bi zagotovili pogoje za enakopravno vključevanje čim širšega kroga obiskovalcev v program EPK. Za prostovoljce EPK smo organizirali izobraževanje in izkustvene delavnice, na katerih so se seznanili z ustreznimi informacijami in načini pristopa, komuniciranja, orientiranja in ponujanja pomoči različnim skupinam oseb s posebnimi potrebami.

Povezali smo se tudi z invalidskimi organizacijami Ozara, URI Soča, VDC Sonček in Zavodom za slepo in slabovidno mladino Ljubljana.

Spletna stran EPK je bila z možnostjo preklopa na spletni vmesnik eSove prilagojena uporabi za slepe, barvno slepe in slabovidne osebe. Poenostavitev menijskih struktur spletne strani brez zasičenosti vizualnih elementov je slabovidnim osebam omogočala lažje prebiranje vsebin. Z uporabo dodatnih programov čitalnikov zaslona pa prilagojeno spletno stran lahko prebirajo tudi slepi.

Ustvarjanje priložnosti za spontana srečanja, druženje in neformalno komuniciranje je bilo vodilo dogodkov in akcij v javnem prostoru, ki so bili namenjeni ozaveščanju javnosti o vključevanju vseh družbenih pripadnikov in razbijanju stereotipov, tabujev, zmanjševanju predsodkov ter sprožanju javne debate.

S prostovoljci na EPK

Projekt S prostovoljci na EPK je v okviru sklopa Priložnost za vse zavod Maribor 2012 izvedel v sodelovanju s Slovensko filantropijo, Združenjem za promocijo prostovoljstva in projektom Mestne občine Maribor City Volunteers. Projekt je predstavljal servisno podporo v obliki organiziranega prostovoljstva pri aktivnostih, ki so v okviru Evropske prestolnice kulture 2012 potekale v Mestni občini Maribor in jih je organiziral zavod Maribor 2012.

Prostovoljsko delo so prostovoljci in prostovoljke opravljali pri vseh programskih sklopih in službah zavoda Maribor 2012. Izbirali so lahko med več kot štiridesetimi različnimi prostovoljskimi deli. Vsa prostovoljska dela in načini vključevanja prostovoljcev in prostovoljk v delo zavoda Maribor 2012 so bili oblikovani na podlagi Zakona o prostovoljstvu (Uradni list RS, št. 3/2011), Pravilnika o prostovoljskem delu v Javnem zavodu Maribor 2012, Dogovorov o prostovoljskem delu (ki so sklenjeni med prostovoljcem/prostovoljko in zavodom) in Etičnega kodeksa organiziranega prostovoljstva.

Prostovoljci in prostovoljke so pomagali pri organizaciji in izvedbi različnih dogodkov, spremljanju umetnikov, sprejemanju gostov, usmerjanju obiskovalcev, spremljanju ljudi s posebnimi potrebami, promociji prostovoljstva, postavitvi in podiranju razstav, pripravi in izvedbi protokolarnih aktivnosti, promociji aktivnosti, ponujali so učno pomoč itd. Prav tako so prostovoljci in prostovoljke ustvarjalno oblikovali vsebine, povezane s prostovoljstvom v okviru EPK, pisali blog o svojem prostovoljskem delu ter dokumentirali delo drugih prostovoljcev in prostovoljk. Sami so se odločili, da v sodelovanju s projektom City Volunteers pripravijo tudi bilten, v katerem so predstavili svoje izkušnje in poglede na EPK.

V letu 2012 so prostovoljci in prostovoljke opravili več kot 7.800 ur prostovoljskega dela, največ v programskem sklopu Ključi mesta. Prostovoljec, ki je opravil največ ur prostovoljskega dela, je Nikolas Koser, ki nam je v celem letu namenil več kot 440 ur svojega časa.

ŠTEVILO OPRAVLJENIH UR GLEDE NA SKLOP/SLUŽBO/ENTITETO	ŠTEVILO UR	ODSTOTKI
Ključni mesta	2.829	36 %
Terminal 12	556	7,10 %
Življenje na dotik	349	4,40 %
Urbane brazde	730	9,30 %
Priložnost za vse	590	7,50 %
Kulturne ambasade	1.411	18 %
Marketing in PR	934	12 %
Protokol	322	4,01 %
Film	136	1,73 %
SKUPAJ	7.857	100 %

Z vključevanjem prostovoljcev je zavod Maribor 2012 pridobil 87 dodatnih sodelavcev, aktivnih soustvarjalcev EPK, ki so pomagali pri pripravi in izvedbi aktivnosti. Zaradi dodane vrednosti prostovoljstva so bile določene aktivnosti izvedene bolj kakovostno, saj smo prostovoljce vključevali v prostovoljska dela, ki so bila med drugim povezana s spremljanjem umetnikov in delegacij, sprejemanjem gostov in podobno. Poleg pomoči pri projektih so prostovoljci in partnerji predlagali dodatne samostojne programske aktivnosti (npr. bilten Zavrteli smo skupaj).

Z vključevanjem prostovoljcev smo dosegli tudi večjo aktivno vključenost lokalnega prebivalstva v pripravo in izvedbo projekta. Posledica tega je bila, da je mesto bolj živelo z dogodki Evropske prestolnice kulture 2012. S prostovoljci smo dosegli dodatno promoviranje znamke EPK 2012, posameznih prireditev in prostovoljstva (prostovoljci so npr. na vseh aktivnostih nosili prostovoljske majice z logotipom EPK; o dogodkih, na katerih so sodelovali, so pripovedovali svojim sorodnikom, prijateljem ...) in posledično pripomogli k boljši obiskanosti dogodkov.

Projekt S prostovoljci na EPK je prispeval k večji pozornosti in občutljivosti na teme, povezane s kulturo, umetnostjo in kulturno politiko. V skupino prostovoljcev EPK so bili vključeni tudi prostovoljci iz tujine (Italije, Hrvaške).

Univerza v Mariboru – Raz:um

Univerza v Mariboru je z vzpostavitvijo raziskovalno-umetniškega središča UM (RAZ:UM) združila projekte fakultet in univerze ter jih izvajala v okviru platforme RAZ:UM – EPK 2012. Z interdisciplinarno zasnovanim projektom, v katerem so v sedmih programskih entitetah (Out of the Box, Študentska oaza kulture, Hiša znanosti, Umetnost: Zdaj, Hiša arhitekture Maribor, Univerzitetna

knjižnica Maribor, Filozofska fakulteta, RAZ:UM) z več kot tridesetimi projekti sodelovali študentje in pedagoški kader, smo postavili temelje raziskovalno-umetniškega središča, ki se je skozi izvajanje projekta nedvomno izkazalo za dodano vrednost Univerze v Mariboru. Dokaz, da je bil projekt trajnostno naravnani, vidimo v nadaljevanju aktivnosti številnih programskih entitet v naslednjih letih (tudi v okviru Evropske prestolnice mladih).

Out of the box je projekt širitve neformalnega, ustvarjalnega razmišljanja znanstvenoraziskovalne in umetniške stroke. Na različnih lokacijah v mestu so se skozi vse leto izvajala predavanja številnih strokovnjakov oz. umetnikov, poleg tega pa sta v okviru projekta potekala tudi dva simpozija: konferenca Out of the Box Conference 2012 ter Simpozij Univerza in mesto (srečanje predstavnikov univerz in mest organizatorjev Evropske prestolnice kulture).

Hiša znanosti je bila zasnovana kot okolje za popularizacijo znanosti. V ta namen je delovala v središču mesta v sodelovanju s Centrom eksperimentov. Poleg predstavitev eksperimentov je program zajemal dogodke in aktivnosti, ki so dosežke znanosti predstavljali širši javnosti, vanje pa so bili vključeni študentje in predavatelji Univerze v Mariboru.

Projekt Umetnost zdaj je nastanek Akademije za umetnosti Univerze v Mariboru vsebinsko povezal z izvedbo projektov in razstav umetnikov Univerze v Mariboru. Ustvarjal je generično točko, v kateri so se pletle najrazličnejše povezave ter druženje in mreženje na področju umetnosti. V okviru Študentske oaze kulture (ŠOK) je po metodi študentje za študente nastajalo ustvarjalno polje delovanja študentov in druge mladine s ciljem krepitev odnosov in povezanosti med študenti različnih študijskih smeri in programov. Prostori za ustvarjalno delovanje študentov so bili na območju rektorata Univerze v Mariboru. Projekt se bo nadaljeval s projektom Evropska prestolnica mladih 2013.

Hiša arhitekture Maribor je predstavljala okolje za skoraj vse arhitekturno dogajanje Evropske prestolnice kulture, predvsem pa tisto, ki je bilo povezano z razvojem študijskega programa arhitekture na Fakulteti za gradbeništvo. V mestnem središču je bilo izvedenih 20 razstav in 5 projektov.

Programski sklop Filozofske fakultete je prinašal projekte, ki so raziskovali vlogo in pomen ohranjanja slovenskega jezika v zamejstvu ter zgodovino slovenske umetnosti, in projekte sožitja med kulturami.

Univerzitetna knjižnica Maribor je izvedla projekte z namenom zviševanja bralne in informacijske pismenosti. V letu 2013 bo v okviru projekta vzpostavljena dnevno-nočna čitalnica Univerzitetne knjižnice, ki bo predstavljala eno novih generičnih točk Univerze v Mariboru.

Število občinstva/obiskovalcev

Skupno število obiskovalcev na mariborskih prireditvah v letih 2007-2012

V letu 2010 je bilo v Mariboru in partnerskih mestih okrog 800 prireditev, ki se jih je udeležilo okrog 550.000 obiskovalcev. V letu 2011 je bilo teh prireditev okrog 1100, skupno število obiskovalcev pa je doseglo 700.000. V okviru programa v letu 2012 je sodelovalo 319 producentov, zvrstilo pa se je 5.264 dogodkov. Obiskovalcev na prireditvah, obiskovalcev medmrežnega programskega sklopa Življenje na dotik, gledalcev različnih oddaj in obiskovalcev raznih prostorskih intervencij je bilo dobrih 4.450.000.

Število obiskovalcev na desetih največjih prireditvah

○ Festival Lent	700.000
○ Festival umetnosti in dediščine	100.000
○ Evropa v muzeju – muzej v Evropi	24.746
○ Art Stays 2012 / 10. Mednarodni festival sodobne umetnosti	17.000
○ Klub 2012	16.581
○ Oder Poštna	15.230
○ Nemci in Maribor	14.474
○ Pikin festival	14.060
○ Rock Otočec	13.500
○ Oder med nebom in zemljo	9.035

JAVNOMNENJSKA RAZISKAVA O PROJEKTU EPK 2012

V zavodu smo redno spremljali javno mnenje o projektu. Raziskavo javnega mnenja smo izvajali na vzorcu Slovenije in na vzorcu mesta Maribor. Prav tako smo pripravili dodatne analize in gradivo o EPK 2012 za področje turizma za Evropsko komisijo.

Raziskavo je izvedlo podjetje RM PLUS, raziskovalna dejavnost pa je bila zasnovana kot orodje rednega (praviloma na vsaka 2 meseca) spremljanja odziva na aktivnosti projekta EPK 2012 v splošni javnosti na dveh nivojih: celotna Slovenija in občina Maribor.

Opravljenе so bile 4 meritve na nivoju Slovenije (marca, maja, julija in decembra 2012, vsakič na vzorcu N = 700) in 4 meritve na nivoju občine Maribor (marca vzorec N = 100, maja vzorec N = 500, oktobra in decembra pa vsakič na vzorcu N = 700).

Raziskavo smo izvajali na naključnih, reprezentativnih vzorcih populacije, stare 15 ali več let, zbrani podatki pa so bili obteženi tako, da po spolu, starosti, izobrazbi in regijski razdelitvi ustrezajo strukturi populacije v tem starostnem razponu.

Statistična napaka vzorcev (za strukturne deleže) pri 95-odstotni zanesljivosti pri velikosti vzorca N = 700 ne presega $\pm 4,0$ odstotnih točk, pri velikosti N = 500 $\pm 4,5$ odstotne točke in pri velikosti vzorca N = 100 $\pm 10,0$ odstotnih točk. Za srednje vrednosti ocen pri vzorcu N = 700, 95-odstotni zanesljivosti in standardni deviaciji 1 je standardna napaka ocene 0,038 ocene, interval zaupanja pa 0,0742 ocene. Podatke so zbirali s pomočjo strukturiranega vprašalnika v računalniško podprtem telefonskem studiu (CATI) z ekipo 30 do 35 anketarjev. Vsakokratna meritev je bila opravljena v 3 do 4 dneh.

Ključni časovni razvoj najpomembnejših kazalnikov (spontani priklic, skupni spodbujeni priklic, udeležba na kakšnem dogodku, udeležba v prihodnje) kaže, da je bil projekt skozi leto vedno bolj prisoten, intenziteta pa je na slovenskem nivoju nekoliko nižja od intenzitete na nivoju mariborske občine, kar je razumljivo.

Štirje vali raziskave na slovenskem nivoju in na nivoju občine Maribor predstavljajo sistematično spremljanje projekta EPK 2012 in so svojevrsten dokaz učinkov projekta na nacionalni in lokalni ravni.

Spodbujeno poznavanje oz. udeležba na dogodkih EPK 2012

V Sloveniji se je število odgovorov na vprašanje o tem, ali so se udeležili vsaj enega dogodka, do decembra povečalo na 10,8 % (julija 8,8 %, maja 6,2 %, marca 7,1 %) vseh vprašanih.

V Mariboru je bil prav tako izmerjen delež tistih, ki so se udeležili kakšnega dogodka, večji, in sicer je znašal kar 53,2 % (oktobra 48,5 %, maja 22,5 %, marca 24,5 %) vprašanih.

Intenziteta obiska dogodkov na slovenskem nivoju je decembra 2012 v primerjavi z julijem 2012 narasla, med anketiranimi obiskovalci je vsak v povprečju obiskal približno 3,24 dogodka (julija 2,6

dogodka, maja 2,67 dogodka). Na mariborskem nivoju je intenziteta obiska prav tako naraščala, in sicer se je decembra povprečen obiskovalec udeležil 3,5 dogodka (oktobra 3,41 dogodka, maja 2,74 dogodka).

Kot je pokazala meritev na slovenskem nivoju, je v Maribor prav zaradi EPK 2012 dodatno prišlo 26,2 %, v partnerska mesta pa 12,5 % obiskovalcev dogodkov. Meritev na mariborskem nivoju je pokazala, da je v Maribor prav zaradi EPK 2012 dodatno prišlo 29,5 %, v partnerska mesta pa 3,4 % obiskovalcev dogodkov.

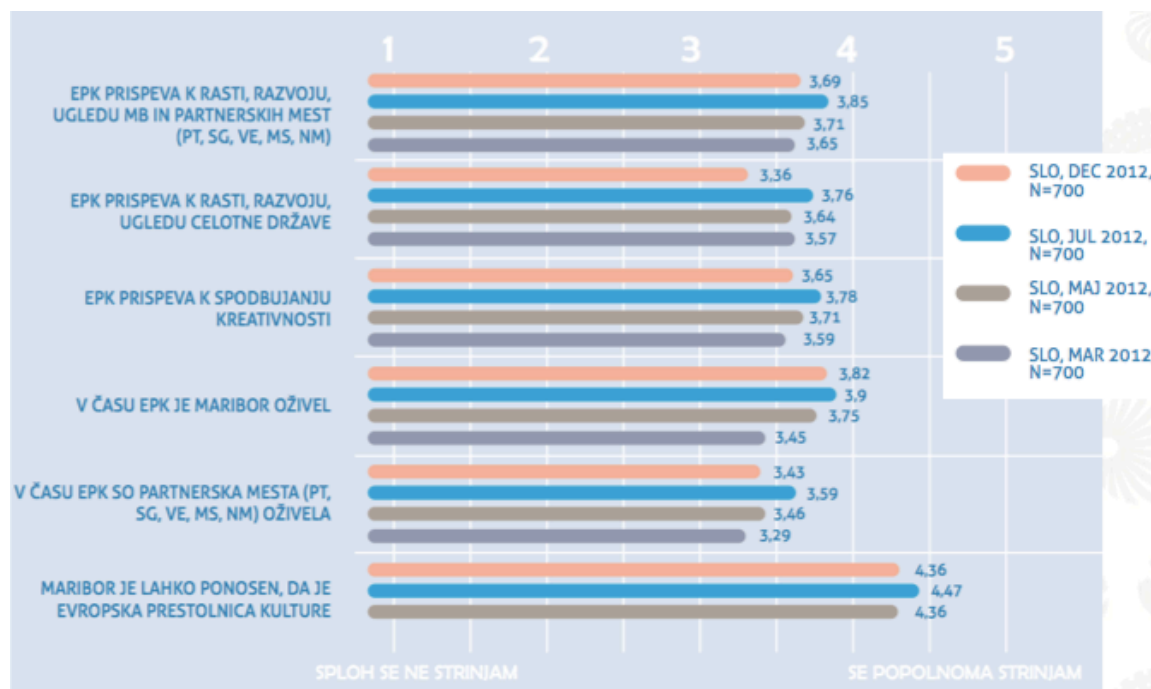
Na slovenskem nivoju so bili glavni razlogi za neudeležbo na dogodkih EPK 2012 oddaljenost oz. ni prevoza (46 %), pomanjkanje časa oz. neprimeren čas (18,3 %), pomanjkanje zanimanja, interesa oz. dogodki anketiranim niso všeč (7,1 %), pomanjkanje denarja (6,6 %), slaba informiranost oz. ni bilo reklame oz. povabila (6,6 %).

Na mariborskem nivoju so bili glavni razlogi za neudeležbo na dogodkih EPK 2012 pomanjkanje časa in neprimeren čas izvajanja (decembra 28,0 %, oktobra 34,8 %), sledi pomanjkanje interesa, zanimanja oz. všečnosti dogodkov (26,3 %, oktobra 20,7 %).

Ocena pomena Evropske prestolnice kulture 2012

V raziskavi je bilo zastavljenih tudi več vprašanj o pomenu Evropske prestolnice kulture. Na obeh vzorcih je bil najvišje ocenjen kriterij »Maribor je lahko ponosen, da je Evropska prestolnica kulture.«

Ocena pomena EPK 2012 (december 2012, Slovenija)

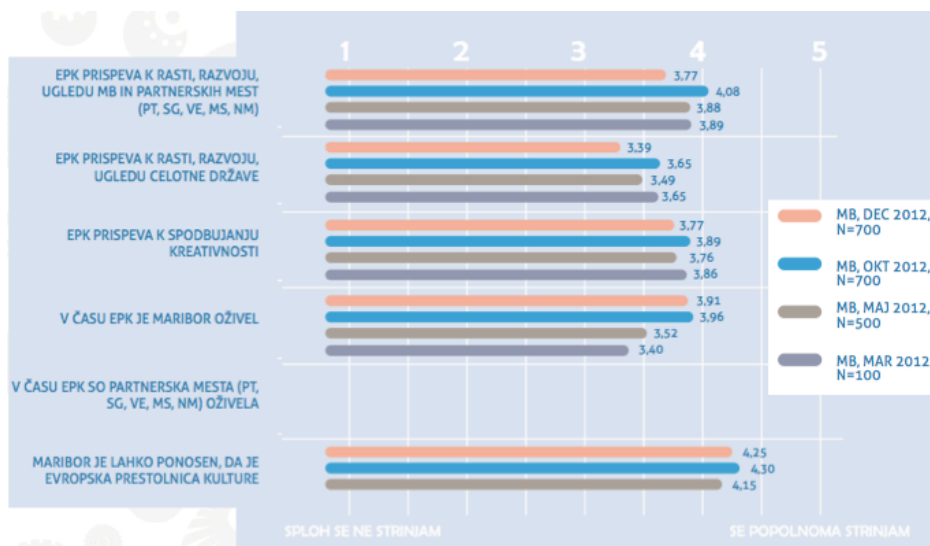
Na slovenskem vzorcu je najvišje ocenjen vidik, dodan v majskem valu, in sicer »Maribor je lahko ponosen, da je Evropska prestolnica kulture« (na vseslovenskem vzorcu po ocenjevalni lestvici od 1

do 5, pri čemer 5 pomeni strinjanje in 1 nestrinjanje z določeno trditvijo), ki je ocenjen s srednjo oceno 4,36 (julija 4,47, maja 4,36). Sicer pa so ocene ponovno višje kot v prejšnjih obdobjih.

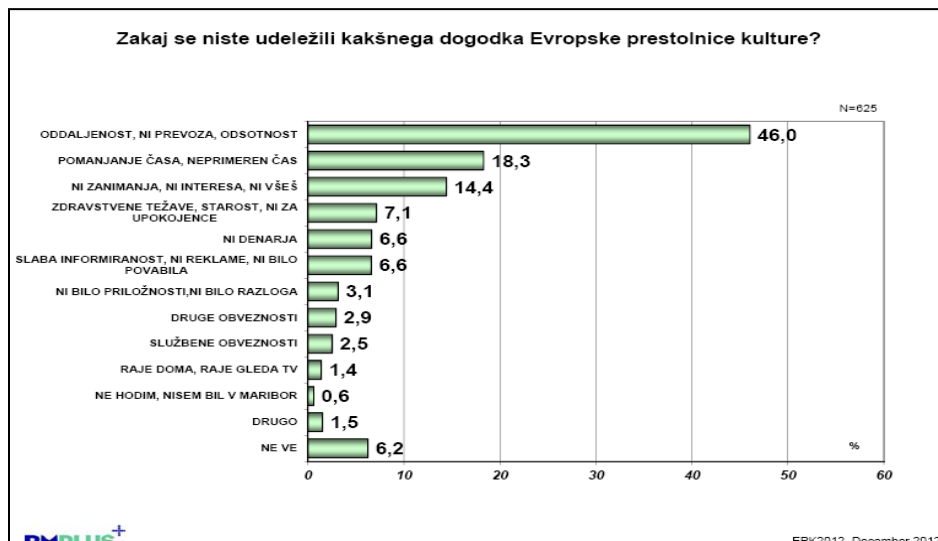
Vprašan je bilo še več in v nadaljevanju je večina vidikov na slovenskem nivoju decembra dobila nekoliko višje ocene kot pri prejšnjem, julijskem merjenju. Najvišje ocenjeni vidik dogodkov EPK 2012 je njihova raznovrstnost, kar je bilo ocenjeno s 3,96 (julija 3,96, maja 3,9, marca 3,8). Z nekoliko nižjo, a zelo podobno oceno sta ocenjeni kakovost in upravičenost/smotrnost izvedbe, in sicer s 3,81/SLO, 3,82/MB (julija 3,81/SLO, 3,79/MB, maja 3,75/SLO, 3,61/MB, marca 3,53/SLO, 3,51/MB). Sledita dosegljivost dogodkov (primerna cena oz. da so brezplačni) s 3,69 (julija 3,66, maja 3,69, marca 3,54) in dovolj brezplačnih dogodkov v okviru EPK 2012 s 3,58 (julija 3,53, maja 3,65).

Tudi na mariborskem nivoju so bili štirje vidiki EPK 2012 decembra višje ali podobno ocenjeni kot oktobra. Najvišje ocenjeni vidik dogodkov EPK 2012 je bila njihova raznovrstnost, in sicer z oceno 4,08 (oktobra 4,1, maja 3,92).

Ocena pomena EPK 2012 (december 2012, Maribor)

Razlogi za neudeležbo na dogodkih EPK na nivoju Slovenije

Na slovenskem nivoju so bili glavni razlogi za neobisk dogodkov EPK: oddaljenost oz. ni prevoza (46 %), pomanjkanje časa oz. neprimeren čas (18,3 %), pomanjkanje zanimanja, interesa oz. dogodki anketiranim niso všeč (7,1 %), pomanjkanje denarja (6,6 %), slaba informiranost oz. ni bilo reklame oz. povabila (6,6 %).

Da EPK niso obiskali zaradi oddaljenosti oz. ker nimajo prevoza, so največkrat dejali višje/visoko izobraženi, anketirani iz Gorenjske in Goriške regije in tisti, ki so pri spontanem priklicu podali delno pravičen odgovor.

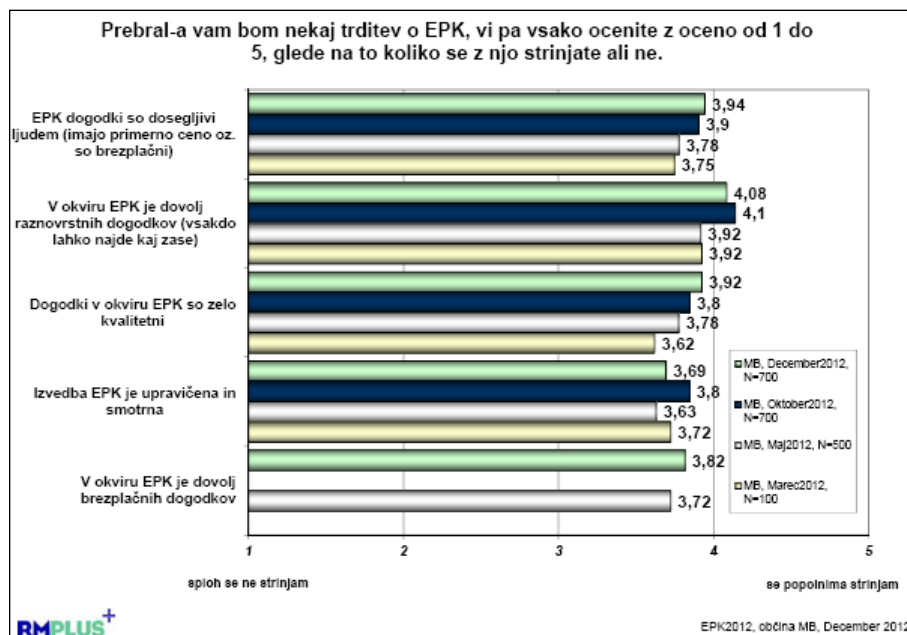
Pomanjkanje časa oz. neprimeren čas največkrat navajajo stari med 15 in 17 let ter 30 in 49 let, tisti, ki imajo družinske prihodke med 1601 in 2000 EUR, delavci, anketirani iz Podravske regije in tisti, ki živijo v tričlanskih gospodinjstvih.

Da nimajo interesa, zanimanja oz. da jim dogodki EPK niso všeč, so največkrat dejali stari med 15 in 17 let, dijaki/študentje in anketirani iz Prekmurske regije.

Zdravstvene težave in starost ter mnenje, da dogodki EPK niso za upokojence, so največkrat izražali stari 65 let ali več, anketirani z osnovno šolo, anketirani s prihodki med 401 in 800 EUR, upokojeni in tisti, ki v gospodinjstvu živijo sami.

Pomanjkanje denarja največkrat navajajo anketirani z osnovnošolsko izobrazbo in prihodki do 800 EUR, upokojeni, tisti, ki živijo v dvočlanskih gospodinjstvih, in tisti, ki so spontano le delno priklicali ime projekta.

Ocena dogodkov EPK glede na dosegljivost (ceno), raznovrstnost in kakovost dogodkov ter ocena smotrnosti celotnega projekta EPK na nivoju Maribora

Na mariborskem nivoju so decembra trije vidiki dobili višje ocene kot pri prejšnjem merjenju, dva pa nižje. Najvišje ocenjeni vidik dogodkov EPK je njihova raznovrstnost (4,08, oktobra 4,1, maja 3,92), z nekoliko nižjo oceno, a višje kot pri prejšnjem merjenju sta ocenjeni kakovost in dosegljivost (3,92-

3,94, oktobra 3,8-3,9, maja 3,78-3,63). Sledita kriterija, da je v okviru EPK dovolj brezplačnih dogodkov (3,82, maja 3,72) in upravičenost/smotrnost izvedbe (3,69, oktobra 3,8, maja 3,63, marca 3,72).

Da je v okviru EPK dovolj brezplačnih dogodkov, največkrat soglašajo višje/visoko izobraženi, zaposleni strokovnjaki, anketirani iz Podravske in Koroške regije, tisti, ki živijo v dvočlanskih gospodinjstvih, in tisti, ki so spontano v celoti ali delno priklicali ime projekta in se udeležili kakšnega dogodka.

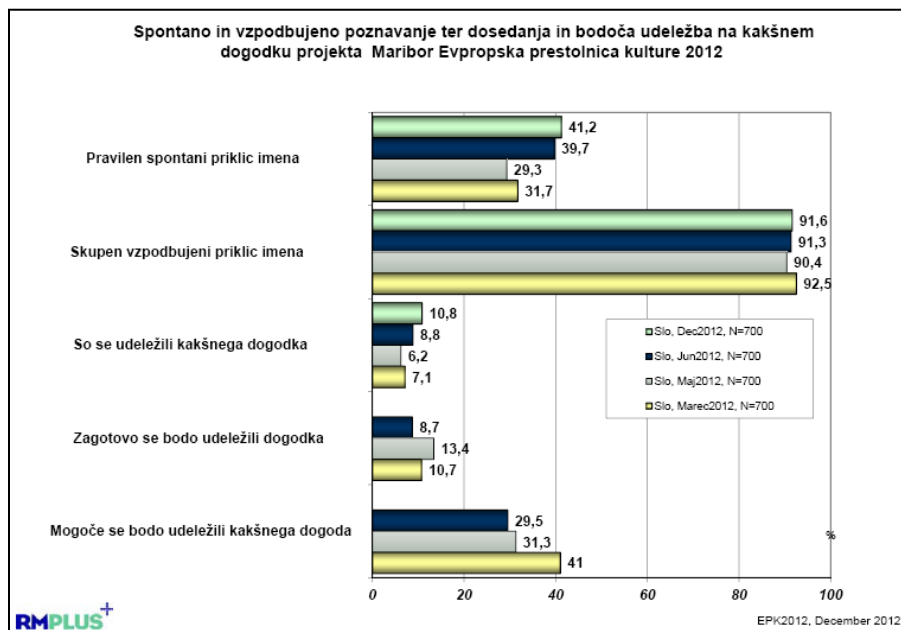
Da so dogodki EPK kakovostni, največkrat menijo stari med 40 in 64 let, anketirani z višjo/visoko izobrazbo, upokojeni, anketirani iz Podravske, Zasavske in Notranjsko-kraške regije, tisti, ki živijo v dvočlanskih gospodinjstvih, in tisti, ki so spontano v celoti ali delno priklicali ime projekta in se udeležili kakšnega dogodka ali pa zgolj opazili spremembe.

Da je izvedba EPK upravičena in smotrna, največkrat menijo stari med 50 in 64 let, gospodinje, upokojeni in tisti, ki živijo v dvočlanskih gospodinjstvih.

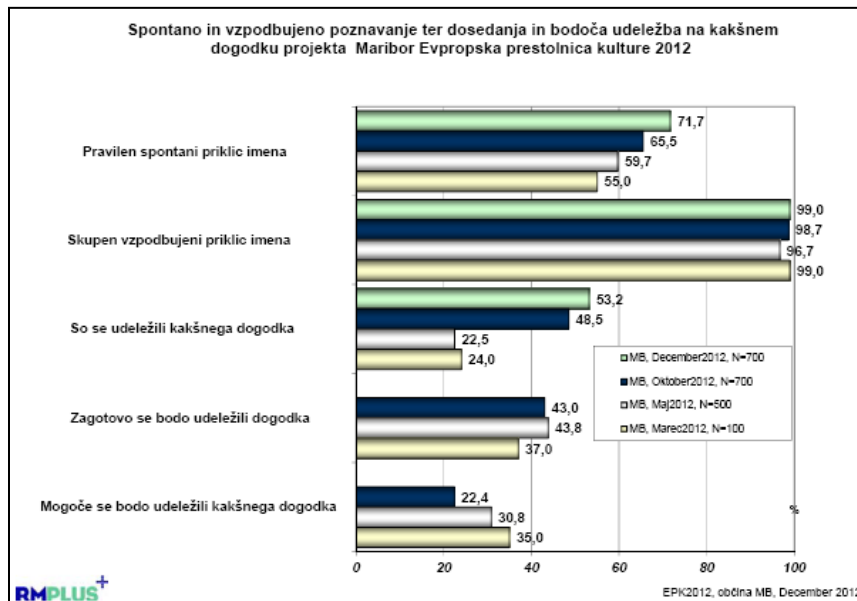
Skupni zaključki

Zbirni razvoj projekta na slovenskem in mariborskem nivoju predstavljata grafa, ki prikazujta odziv na spontano in spodbujeno poznavanje ter dosedanja in bodočo udeležbo na kakšnem dogodku projekta Maribor Evropska prestolnica kulture 2012.

Spontano in spodbujeno poznavanje na nivoju Slovenije

Spontano in spodbujeno poznavanje na nivoju Maribora

Celotno raziskovalno spremljanje kaže, da je projekt slabše dosegel nižje izobražene, nižje ekonomsko situirane, starejše in upokojece.

Na slovenskem nivoju je najvišje ocenjen kriterij »Maribor je lahko ponosen, da je bil Evropska prestolnica kulture«, sledijo »Maribor je oživel«, »prispevek EPK k rasti, razvoju, ugledu Maribora in partnerskih mest« in »EPK spodbuja kreativnost«, najnižjo oceno pa je dobil kriterij »EPK prispeva k rasti, razvoju, ugledu celotne države«. Vsi vidiki pomena EPK so pri zadnji meritvi (decembra) ocenjeni nižje kot julija, ko je bil projekt na vrhuncu; decembrske ocene so bile na nivoju majskih. Podobno sliko vidimo tudi na mariborskem nivoju. Najvišje je ponovno ocenjen kriterij »Maribor je lahko ponosen, da je bil Evropska prestolnica kulture«, najnižje pa »prispevek EPK k oživitvi partnerskih mest«. Vidimo tudi, da je le malo padla ocena, da je »Maribor v času EPK oživel«.

Kot je pokazala meritev na slovenskem nivoju, je v Maribor prav zaradi EPK dodatno prišlo 26,2 % obiskovalcev dogodkov, v partnerska mesta pa 12,5 % obiskovalcev dogodkov. Meritev na mariborskem nivoju pa je pokazala, da je v Maribor prav zaradi EPK dodatno prišlo 29,5 % obiskovalcev dogodkov, v partnerska mesta pa 3,4 % obiskovalcev dogodkov.

Na slovenskem nivoju so bili decembra vsi vidiki EPK višje ali podobno ocenjeni kot julija. Najvišje ocenjeni vidik dogodkov EPK je njihova raznovrstnost, nekoliko nižje, a zelo podobno je ocenjen vidik kakovosti in upravičenosti/smotrnosti izvedbe, nižje pa sta ocenjena dosegljivost in število brezplačnih prireditev. Tudi na mariborskem nivoju so bili štirje vidiki EPK decembra višje ali podobno ocenjeni kot oktobra. Najvišje ocenjeni vidik dogodkov EPK je njihova raznovrstnost, nekoliko nižje, a zelo podobno pa sta bili ocenjeni dosegljivost in kakovost dogodkov. Le nekoliko nižjo oceno sta dobila število brezplačnih prireditev in upravičenost/smotrnost izvedbe projekta.

Med razlogi za neudeležbo na dogodkih EPK na slovenskem nivoju so najmočnejše prisotni naslednji: oddaljenost oz. problemi s prevozom, pomanjkanje časa oz. neustrezen čas, pomanjkanje zanimanja

oz. interesa, zdravstvene težave oz. starost, pomanjkanje denarja in neustrezna informiranost oz. promocija. Na mariborskem nivoju pa pomanjkanje časa oz. neustrezen čas, pomanjkanje zanimanja oz. interesa, zdravstvene težave oz. starost, oddaljenost oz. problemi s prevozom, službene obveznosti, otroci/družinske in druge obveznosti, pomanjkanje denarja in neustrezna informiranost oz. promocija.

Štirje vali raziskave na slovenskem nivoju in na nivoju občine Maribor predstavljajo sistematično spremljanje projekta EPK in so svojevrsten dokaz učinkov projekta na nacionalni in lokalni ravni.

KOMUNICIRANJE IN MARKETING

Vizija, poslanstvo in cilji projekta

V okviru poslanstva projekta smo stremeli k temu, da bo Maribor pospešeno razgibal kulturno ustvarjanje in sam doživel razvojni pospešek na vseh ravneh, njegovi nosilci pa bodo ustvarjalni meščani. Posledica bo, da bodo Maribor in njegova partnerska mesta in severovzhodna kohezijska regija uspešnejši, gospodarstvo inovativnejše in samozavest posameznikov višja. Prepričani smo, da smo s projektom Evropska prestolnica kulture dosegli, da bo celotna družba bolj ustvarjalna, odprta in prodorna.

Vizijo, poslanstvo in cilje, osnovne gradnike strategije, smo opredelili tako, da smo jih razdelili na raven ustvarjalcev, uporabnikov in potrošnikov, ki so uporabniki kulturnih dobrin in obiskovalci prirediteljev.

Maribor je z razgibanjem kulturnega ustvarjanja doživel razvojni pospešek na vseh ravneh, njegovi nosilci pa so bili ustvarjalni meščani. Maribor, njegova partnerska mesta, severovzhodna kohezijska regija in država Slovenija so zato postali uspešnejši, saj je naše gospodarstvo inovativnejše in samozavest posameznikov višja. Poslanstvo predstavlja način delovanja MARIBOR 2012 – EPK, kako se približa uresničitvi opredeljene vizije. Opredeljeno je z vidika uporabnikov in vseh drugih udeležencev, temelji pa tudi na izhodiščih za pridobitev naziva Evropske prestolnice kulture.

Poslanstvo Evropske prestolnice kulture je spodbujanje kulturnega odnosa do življenja, novih vizij in ustvarjalnosti prebivalcev partnerskih mest in državljanov, širjenje medsebojnega poznavanja znotraj Evrope ter širša promocija evropske kulture na vseh ravneh. Vse to so pogoji za povečevanje vrednosti blagovne znamke. Opredeljeni cilji projekta so bili podlaga za pripravo marketinških in komunikacijskih ciljev. Na podlagi opredeljenih izzivov in potreb so bili osnovni cilji projekta hierarhično razdeljeni na tri različne ravni:

- cilji nacionalne oziroma evropske kulture,
- cilji projekta EPK na korporativnem nivoju in
- cilji programskih vsebin oziroma dogodkov v programu.

Opredeljeni cilji so določali izvedbo splošnih in specifičnih aktivnosti promocije in komuniciranja, ki morajo slediti učinkom:

- **opaženost,**
- **poznanost** in
- **sprejemanje in udeležba (soustvarjanje ali obisk),**
- dajanje prednosti obisku kulturnih dogodkov,
- s pomočjo komuniciranja pri udeležencih vzbuditi **zanimanje** in **željo po udejetvovanju in soudeležbi**, kar poudarjajo programska izhodišča in slogan projekta.

MARIBOR 2012 – Evropska prestolnica kulture kot močna blagovna znamka

MARIBOR 2012 – Evropska prestolnica kulture bo lokalno, nacionalno in mednarodno poznan, priznan, inovativen in navdušujoč projekt pod lastno blagovno znamko. To dejstvo je bilo, tudi z vidika zahtev Evropske unije, sprejeto ob prevzemu naziva.

Marketinški oddelek zavoda Maribor 2012 je na podlagi znanih ciljev, vizij in poslanstva projekta vse leto izvajal aktivnosti. Poskrbeli so predvsem za dvig prepoznavnosti simbolov MARIBOR 2012 in ustvarjanje močne blagovne znamke Evropske prestolnice kulture tako na lokalnem kot nacionalnem in mednarodnem nivoju.

Logotip znamke je sestavljen iz znaka, kombinacije barv v znaku in zapisa naziva.

Zapis oziroma verbalni del je v celoti vnaprej opredeljen, spreminja se zgolj letnica dogodka. Sestavljen je iz treh pojmov: iz imena znamke (MARIBOR), letnice dogodka (2012) in uradnega naziva projekta (Evropska prestolnica kulture/European Capital of Culture). Celota je izpisana v kombinaciji črne in sive barve.

MARIBOR2012 MARIBOR2012

Evropska prestolnica kulture   European Capital of Culture

Izbira slogana je sledila dejstvu, da je bil projekt EPK 2012 projekt vseh Mariborčanov, prebivalcev partnerskih mest Murske Sobote, Velenja, Ptuja, Novega mesta in Slovenj Gradca, projekt vseh Slovencev. Slogan je povzemal vse, kar je sporočal projekt, tj., da je lahko kultura razvojni moment prihodnosti – preobrat v miselnosti, perspektivah in načinu delovanja. Slogan projekta se je glasil: »ZAVRTIMO SKUPAJ!«, angleška različica pa: »THE TURNING POINT«.

Vrtenje in energijo je nakazoval tudi logotip MARIBOR 2012 – Evropska prestolnica kulture, kombinacija šestih krogov, ki so predstavljali Maribor in partnerska mesta, texture v njih pa za te kraje značilno energijo. Maribor je tako simboliziral rdeč krog z letalsko turbino zaradi nekoč razvitega letalskega prometa, Mursko Soboto je označeval zelen krog z vodno turbino zaradi številnih mlinov na Muri, Novo mesto je predstavljal siv krog s turbino, ki zaradi bližine jedrske elektrarne Krško ponazarja jedrsko energijo. Ptuj je označeval rumen krog z vetrnico, ki ponazarja klopotce bližnjega vinorodnega okoliša, Slovenj Gradec je predstavljal moder krog z »vesoljsko« turbino zaradi slovenskega pionirja astronautike, Hermana Potočnika Noordunga, Velenje pa je simboliziral oranžen krog z »industrijsko« turbino zaradi izjemno močnega podjetja Gorenje in bližnjega premogovnika. Vetrnice so simbolizirale ustvarjalni zagon, ki ga je prinašala kultura kot nosilec družbenega razvoja.

Še tako dobro napisana navodila in pravila brez pravilne izbire promocijskih in komunikacijskih kanalov ne zagotavljajo uspešne blagovne znamke. Da bi dosegli cilje, smo uvedli delovno mesto skrbnika blagovne znamke. Ta je poskrbel za natančno definirana navodila oblikovanja, načine komunikacije, predstavljanja v javnosti itd. Vsa določila je bilo treba upoštevati tako na korporativnem nivoju kot na drugih ravneh, predvsem pri predstavljanju posameznih koproducentov.

Na korporativnem nivoju je skrbnik blagovne znamke skrbel za koordinacijo in potrjevanje pri pripravi grafičnega, zvočnega, video in drugega gradiva, pripravljal je medijske zakupe in medijske »mikse« za posamezne kampanje in korporativno pojavljanje blagovne znamke v medijih, usklajeval promocijske aktivnosti zavoda v skladu z njegovo vizijo in cilji ter skrbel za aktivnosti znamčenja v sodelujočih mestih, na prizoriščih dogodkov in drugod. Velik poudarek je bil na tem, da blagovno znamko približamo ljudem.

V sodelovanju s koproducenti se je po eni strani posameznim projektom puščalo prosto pot pri njihovi lastni vizualni podobi, po drugi strani pa se je skušalo vključiti podobo blagovne znamke MARIBOR 2012 – Evropska prestolnica kulture. Prav zaradi mednarodne prepoznavnosti in širine, ki ju blagovna znamka prinaša, je za marsikaterega partnerja predstavljala priložnost za večjo prepoznavnost in, na koncu koncev, uspešnost njegovega dela. Če so se v začetku leta mnogi podobe blagovne znamke MARIBOR 2012 – Evropska prestolnica kulture še otepali, so si jo proti koncu leta predvsem tisti, ki niso bili del projekta, želeli priključiti k svoji komunikaciji. Zaradi takih in drugačnih primerov je bil poostren nadzor nad morebitnimi zlorabami pri uporabi blagovne znamke ena izmed pomembnejših nalog skrbnika blagovne znamke (Zavod Maribor 2012, 2012, 78).

Ciljne skupine

Ciljne javnosti, pomembne za komuniciranje:

- posebne javnosti – kulturni ustvarjalci in posredniki (pojavljajo se kot aktivni spremljevalci projekta ali kot soudeleženci),
- novinarji kot posredniki do posameznih javnosti (tukaj se aktivnosti vodijo ločeno za domače in tuje novinarje ter glede na področje, ki ga pokrivajo (splošno, kultura, turizem ...)),
- potencialni obiskovalci, ki jih delimo na domače in tuje,
- splošne javnosti – vse javnosti, ki najširše spremljajo projekt EPK in dogajanje v partnerskih mestih EPK.

Promocijske aktivnosti

S sklopom znamčenja in dvigom prepoznavnosti v letu 2012 je bilo povezanih več aktivnosti. Na mejnem prehodu Gruškovje smo postavili pano, ki je potnike opozarjal na bližino mesta Maribor, ki je bilo v letu 2012 Evropska prestolnica kulture. S tremi jumbo plakati različnih dimenzij smo poskrbeli

za znamenje Letališča Jožeta Pučnika na Brniku, z dodatnim jumbo plakatom pa za znamenje silosa podjetja Žito v Ljubljani. V Ljubljani in Mariboru sta bila znamenjena po dva avtobusa, poskrbljeno pa je bilo tudi za znamenjenje vseh petih partnerskih mest. V Mariboru in partnerskih mestih so bile ob vseh vpadnicah v mesta postavljene velike table z napisom »Dobrodošli v Evropski prestolnici kulture«, na vhodna vrata stavb koproducentov, partnerjev in lokalov po mestih pa so bili nalepljeni krogi, ki so simbolizirali logotip projekta.

V vseh mestih je bilo skupno znamenjenih več kot 300 lokacij. Za mostove in druge pomembnejše ulice v mestih smo izdelali zastave, ki so visele celo leto, znamenčili smo turistično informacijske centre lokalnih turističnih organizacij ter Info točke Maribor 2012 v Mariboru, partnerskih mestih in Ljubljani. V Mariboru so bili dodatno znamenjeni še lok Starega mostu v središču mesta, razgledni stolp ob Koroškem mostu in železniški nadvoz v neposredni bližini omenjenega mostu. Ob mestnih znamenitostih so bile v Mariboru postavljene tudi označevalne table z logotipom MARIBOR 2012 – Evropska prestolnica kulture. Na njem je bila tudi QR-koda s povezavo na uradno spletno stran in vabilom k obisku spletne strani www.maribor2012.eu. V poletnih mesecih je bilo znamenjeno tudi nabrežje reke Drave.

V letu 2012 so izstopale štiri večje oglaševalske kampanje. Prva je bila namenjena otvoritvenemu dogodku in je bila tako po vloženih sredstvih kot po obsegu oziroma uporabljenih medijskih kanalih največja. Obsegala je 160 jumbo plakatov, 100 plakatov citylight, 20 oglasov v 8 različnih tiskanih medijih, skupno skoraj 600 objav na 6 radijskih postajah, več kot 200 televizijskih spotov na 5 televizijskih postajah, spletne pasice na 3 novinarskih spletnih portalih itd. Ob vseslovenskih medijih je bila velika pozornost namenjena tudi lokalnemu oglaševanju. Osrednji slogan je bil: »Zavrtimo skupaj! Človeka v sebi!«, s katerim smo v prvi vrsti opozorili na vstop v leto prestolovanja, hkrati pa povabili na osrednji otvoritveni dogodek.

Druga večja kampanja je bila izvedena poleti, ko je bil cilj v Maribor in partnerska mesta privabiti čim več turistov. Slogan »Preživite poletje v Evropski prestolnici kulture!« je obiskovalce vabil na poletne dogodke, festivale, koncerte ... Za vsako partnersko mesto je bila pripravljena posebna kreativna z motivom osrednjega dogodka v posameznem mestu. Verjetno je to tudi razlog, da je bil priklic nadpovprečen in je znašal 55 %. Kampanjo lahko po številu objav v medijih primerjamo z otvoritveno, vendar so bili televizijski spoti krajši, tiskani oglasi pa manjši. Kampanja je bila podprta tudi z uličnimi promocijami.

Jesenska oglaševalska kampanja je nosila slogan »Jesen spreminja barve, kultura navade.« Še enkrat je opozarjala na željo zavoda Maribor 2012, da bi spodbudil spremembe v razmišljanju, delovanju in razumevanju vseh vpletenih v projekt. Obenem je bila to edina akcija, ki ni komunicirala in vabila na specifičen dogodek, ampak zgolj opozarjala, da se prestolovanje bliža koncu in naj obiskovalci čim bolj uživajo v kulturi. Kampanja je potekala samo v medijih z nacionalnim dosegom. Ob tem je bil del kreative namenjen oglaševanju prvega velikega Instagramovega fotonatečaja v Sloveniji.

Z zadnjo kampanjo v decembru je bilo poudarjeno oglaševanje »Vikenda, polnega praznovanja«. Slogan »Rastimo skupaj!« je pozival ljudi, da se spremembe oziroma kulturno udejstvovanje s koncem leta ne zaključujejo. Z akcijo smo skušali motivirati meščane, naj se še naprej udeležujejo na kulturnem področju, rastejo. Kampanjo so spremljale promocijske aktivnosti. Vsak osnovnošolec v Mariboru in partnerskih mestih je prejel lonček z zrnom ajde. Lončke so prejeli tudi v domovih za ostarele ter naključni sprehajalci in obiskovalci prireditev v decembru. Skupno je bilo razdeljenih 30.000 lončkov z ajdo.

V letu 2012 smo za posamezne dogodke izvedli tudi 25 manjših oglaševalskih akcij s ciljno izbiro medijev glede na specifično dogodka. Skupaj smo uporabili skoraj 160.000 sekund radijskih oglasov, več kot 1.000 jumbo plakatov ter okoli 1.800 plakatov velikosti B1.

Splošno javnost smo v veliki meri obveščali s pomočjo različnih tiskovin, od letakov, časopisnih prilog do raznih zložen, ki so bile splošne in z mesečnim programom ter so izšle v slovenskem, angleškem in nemškem jeziku, manjša naklada pa tudi v hrvaškem, italijanskem in francoskem jeziku. Mesečno je izšlo okoli 30.000 izvodov zložen s programom. Po potrebi smo tiskali še večjezični vodnik »Sprehod po mestu« in večjezične letake »Rastimo skupaj!«

Promocijske akcije v tujini so potekale zelo usmerjeno, saj proračun ni omogočal večjih vložkov. Znamka MARIBOR 2012 – Evropska prestolnica kulture se je zato v tujini (Avstrija, Madžarska, Hrvaška, Italija, Nemčija, Srbija) pojavljala predvsem preko oglaševanja na Googlu, kar je skupaj povzročilo več kot 60.000 klikov na spletno stran www.maribor2012.eu. Znamka MARIBOR 2012 – Evropska prestolnica kulture se je skupaj s Festivalom Lent, enim izmed največjih evropskih festivalov in največjim festivalom v Sloveniji, na jumbo plakatih pojavila še v avstrijskem Gradcu in hrvaškem Zagrebu, kjer je bilo izvedenih tudi nekaj t. i. gverilskih akcij.

Z zgoraj navedenimi aktivnostmi smo poskrbeli za primerno vidnost in prepoznavnost celotnega projekta v državi, zato smo po otvoritvenem dogodku oglaševanje lahko preusmerili v nekoliko bolj ciljno oglaševanje posameznih dogodkov in nagovarjanje specifične publike.

Kot rezultat celoletnega delovanja sta izšli tudi dve knjigi. Prva je izšla ob otvoritvi in je bila predvsem protokolarno darilo s podrobnejšim opisom ideje projekta, programa, Maribora in partnerskih mest. Druga je kot fotoalbum izšla ob koncu prestolovanja in je zajemala velik del pestrega dogajanja v letu 2012.

Pred začetkom prestolovanja je veljal podatek, da kar 70 % Ljubljancev še nikoli ni bilo v Mariboru, zato je bil cilj projekta tudi, da prebivalce slovenske prestolnice privabimo v Maribor. Splošno mnenje je, da je to vsaj delno uspelo, javnomnenjska raziskava pa je pokazala, da je skoraj 39 % obiskovalcev dogodkov v Maribor ali katero izmed partnerskih mest prišlo zgolj in izključno zaradi Evropske prestolnice kulture.

Skozi vse leto smo pripravljali gradivo za medije, gradivo za mariborske kulturne institucije in turistične vodnike za delavnice za vodenje slepih in slabovidnih po muzejih, galerijah in po mestu, skrbeli smo za analizo tujih medijev, pripravo letakov in promocijskih zgibank v več jezikih ter urejena fotografski arhiv in gradivo.

Prepoznavnost projekta EPK 2012 so med drugim dvigovali tudi promocijski izdelki in darila. Pri izbiri promocijskih daril smo se osredotočali na izvirnost izdelka, izkušnje prejšnjih evropskih prestolnic kulture in uporabnost, vsi izdelki pa so s tekstom in/ali barvo zasledovali različne variacije logotipa MARIBOR 2012 – Evropska prestolnica kulture. Pri izbiri spominkov smo se opirali na izkušnje Slovenske turistične organizacije (STO) in Turistično informacijskega centra (TIC) Maribor, hkrati pa smo iskali čim bolj izvirne izdelke, ki bi jasno predstavljali zgodbo Evropske prestolnice kulture 2012.

Sponzorska strategija

Aktivnosti so potekale na korporativni ravni projekta EPK 2012. Zaradi vsesplošne gospodarske krize in nenaklonjenosti projektu je bilo pridobivanje finančnih sredstev izjemno težko. Na koncu se je za sodelovanje z zavodom Maribor 2012 odločilo 15 podjetij. Skupna vrednost sponzorskih sredstev je preseгла načrt sponzorske strategije.

Pridobivanje oz. iskanje novih sponzorjev je potekalo skozi vse leto, in sicer za posamezne projekte, pri katerih je obstajala možnost znamčenja s pokrovitelji. Pri vseh projektih to (žal) ni bilo mogoče. V letu 2012 smo tako poslali ponudbe za oglaševanje in sodelovanje pri različnih dogodkih ali tiskovinah na več kot 300 različnih naslovov v Sloveniji in tujini.

Vzpostavili smo tudi poseben odnos z medijskimi partnerji, ki so bili zavodu Maribor 2012 v letu prestolovanja pripravljene ponuditi posebne pogoje. Z izbranimi smo se dogovorili in podpisali partnerske pogodbe, s katerimi smo dosegli lokalno in nacionalno pokritost projekta. Medijskih partnerjev je bilo več kot 35.

Odnosi z javnostmi

Odnosi z javnostmi so sestavni del komunikacije. Usklajene strategija in aktivnosti so izhajale iz promocijsko-komunikacijskih ciljev. Projekt EPK 2012 je imel dve komunikacijski liniji. Prva je bila povezana s korporativnim komuniciranjem projekta, druga pa se je nanašala na vsebino oz. program projekta v letu 2012 in na učinke, ki jih bo program imel po zaključku projekta (poslanstvo, vizija).

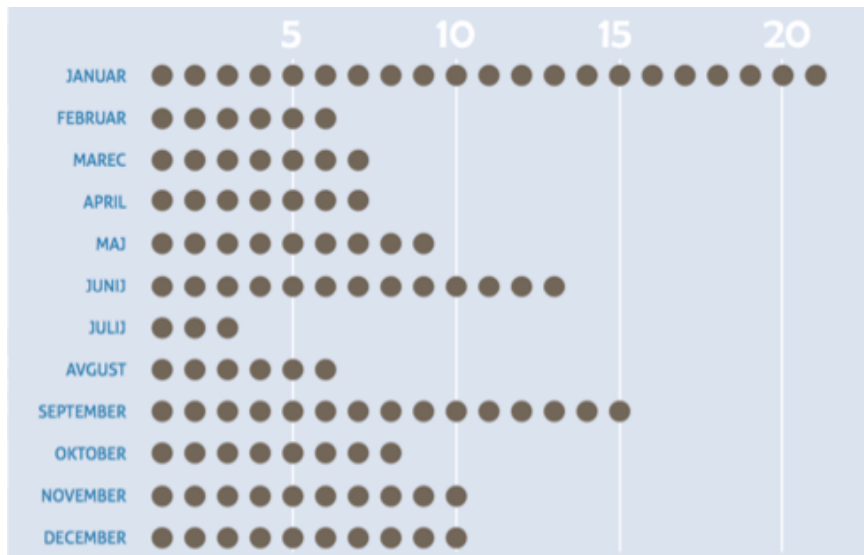
Pri komunikaciji projekta smo se osredotočali na dve ravni. Najprej smo pozornost posvečali komuniciranju na korporativni ravni projekta, na kateri smo sporočali cilje, vizijo in poslanstvo ter osnove o delu zavoda, na drugi ravni pa je bil v ospredju program, ki je predstavljal pot za doseg ključnih ciljev.

Pri komunikaciji projekta smo upoštevali naslednje vidike:

- državo → službe (institucije, uradi ...), zadolžene za promocijo države, so skrbele za promocijo EPK 2012 kot nacionalnega projekta na evropski in svetovni ravni;
- Maribor in partnerska mesta → komunikacija je potekala preko občin, institucij, turističnih centrov idr.;
- MARIBOR 2012 – Evropska prestolnica kulture → oddelek za odnose z javnostmi zavoda Maribor 2012 je bil zadolžen za komuniciranje na korporativni ravni, sporočanje vizije in poslanstva preko objav v medijih na ravni celotnega projekta;
- koproducenti → zadolženi so bili za odnose z javnostmi na ravni svojih projektov.

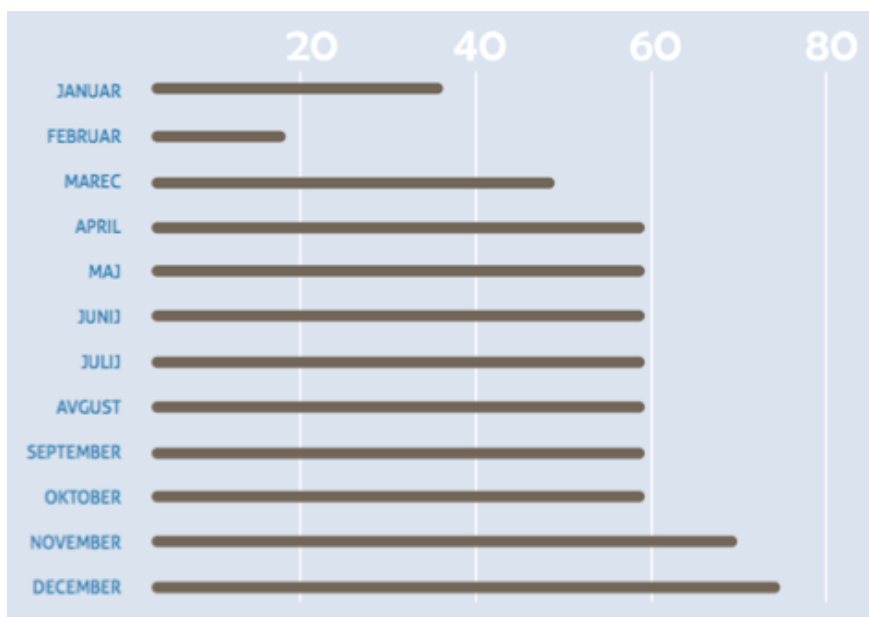
V letu 2012 smo organizirali več kot 115 novinarskih konferenc tako na ravni koprodukcijskih kot lastnih projektov. Ob januarski otvoritvi projekta smo izpeljali kar 21 novinarskih konferenc, najmanj pa jih je bilo v poletnih mesecih.

Letni pregled števila novinarskih konferenc

O programu in vsebinah projekta EPK 2012 smo medije obveščali z dnevnimi sporočili za javnost. Januarja 2012 smo posredovali 34 sporočil, februarja 18, v aprilu se je število poslanih sporočil za javnost povečalo na 60, novembra pa smo s 70 poslanimi sporočili dosegli višek. Skupno smo v letu 2012 poslali 624 sporočil za javnost.

Število posredovanih sporočil za javnost po mesecih

Publiciteta je imela kot pomemben mehanizem odnosov z javnostmi v okviru projekta pomembno vlogo. Na oddelku za odnose z javnostmi so pripravljali besedila in fotografije za potrebe različnih medijev, kar je v nadaljevanju pripomoglo k rednemu informiranju širše množice o posameznih kulturnih dogodkih v okviru projekta.

Zavod Maribor 2012 je s pomočjo oddelka za odnose z javnostmi skozi vse leto gradil svojo podobo, identiteto in ugled ter tako vplival na stališča končnih uporabnikov, torej na obiskovalce dogodkov oz. aktivne in pasivne udeležence v okviru projekta. Oddelek je dodatno pripomogel k povečanju prepoznavnosti in uspešnosti celotnega projekta.

Analiza medijskih objav

V analiziranem obdobju, med 1. januarjem in 31. decembrom 2012, je bilo v slovenskih tiskanih, elektronskih in spletnih medijih 13.907 objav o Evropski prestolnici kulture in z njo povezanih geslih oz. ključnih besedah. Med temi objavami je bilo zaznanih 1.647 napovednikov, ki so bili izvzeti iz nadaljnje analize. Skupaj je bilo analiziranih 12.260 objav.

Pregled publicitete po vrsteh medijev (N = 12.260)

Tiskani mediji: 2.845 objav v dnevnikih, 1.205 objav v tednikih, 395 objav v štirinajstdnevnikih, 303 objave v občasnikih, 291 objav v mesečnikih in 11 objav v dvomesečnikih.

Elektronski mediji: 4.275 objav na spletu, 2.001 objava na radiu in 934 objav na televiziji.

Delo s tujimi mediji

V letu 2012 smo se sistematično ukvarjali tudi s tujimi mediji. Samostojno in v sodelovanju s STO in ZTM smo načrtovali več študijskih tur, ki so v Maribor in partnerska mesta pripeljale mnogo pomembnih avstrijskih, hrvaških, britanskih, belgijskih, nizozemskih, nemških, izraelskih, španskih, japonskih in drugih novinarjev, ki so poročali o projektu EPK 2012.

Zanimanje za projekt je bilo s strani tujih medijev v letu 2012 izjemno, saj je Maribor obiskalo 400 predstavnikov tujih medijev iz 28 držav. Med njimi je bilo kar nekaj t. i. svobodnih novinarjev, ki so objavljali v različnih medijih, nekatere medijske hiše pa so Maribor obiskale večkrat. Zabeleženih je bilo več kot 800 medijskih objav.

Število različnih medijev po državah: **52** Avstrija; **29** Hrvaška; **16** Nemčija; **13** Italija; **10** Nizozemska in Velika Britanija; **9** Belgija; **6** Izrael; **4** Madžarska in Španija; **3** Francija, Kitajska, Romunija, Srbija in Švica; **2** Brazilija, Češka in Švedska; **1** Avstralija, Bosna in Hercegovina, Danska, Estonija, Irska, Poljska, Portugalska, Rusija, Slovaška in Turčija.

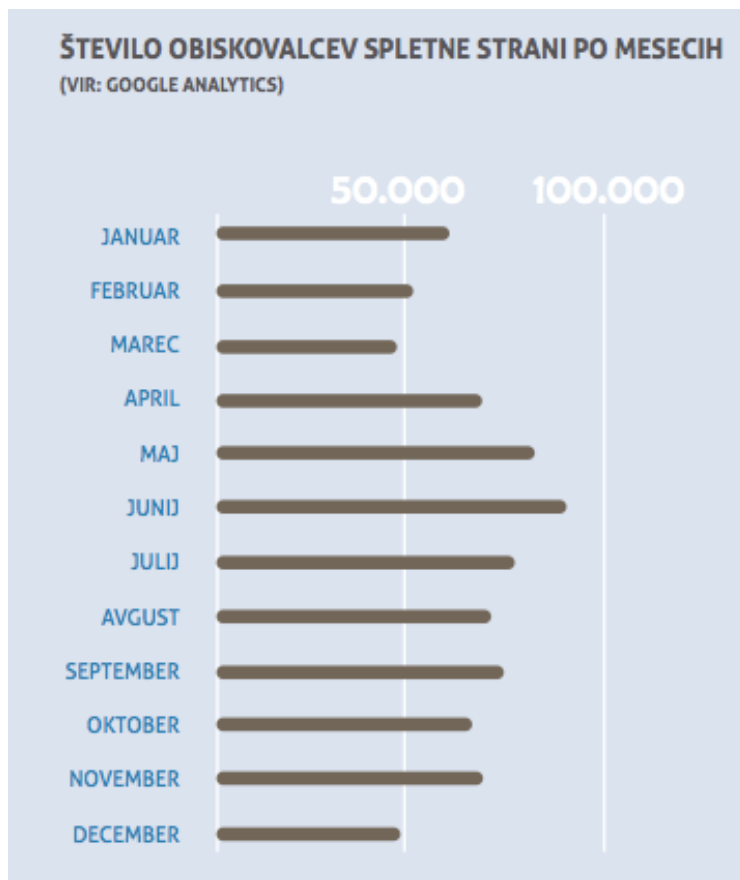
Pomembnejše medijske objave: *Kleinezeitung, Kronenzeitung, Wiener Zeitung, Lonely Planet, The Sunday Telegraph, The Observer, The Guardian, Independent, The Sunday Post, Chicago Tribune, La Repubblica, Večernji list, Vijesti, Haartz; BBC, ORF, France 24, Irska nacionalna televizija RTE, Deutsche Welle, Euronews, RAI 1, HRT, Al Jazeera idr.*

Projekt EPK 2012 je tako pripomogel k prepoznavnosti mest, regije in celotne države na zemljevidu sveta.

Spletna komunikacija

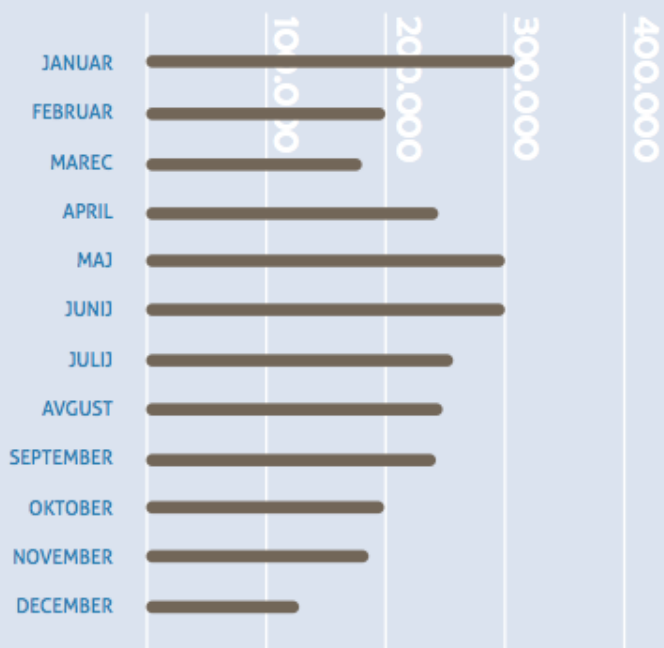
Spletno stran www.maribor2012.eu je v letu 2012 obiskalo **819.355** obiskovalcev, ki so si skupaj ogledali **2.762.920 strani**. **608.702 obiskovalca** spletne strani sta bila iz **Slovenije**, **210.653** jih je bilo **iz tujine**. Vrstni red tujih držav po številu obiskovalcev: Avstrija, Nemčija, Hrvaška, Italija, Srbija, Madžarska, ZDA, Velika Britanija, Francija, Portugalska, Španija.

Na spletni strani je bilo v letu 2012 objavljenih **1.145 novic v slovenskem** in **529 v angleškem jeziku**. Prav tako je bilo objavljenih **427 fotogalerij** z dogodkov EPK 2012.

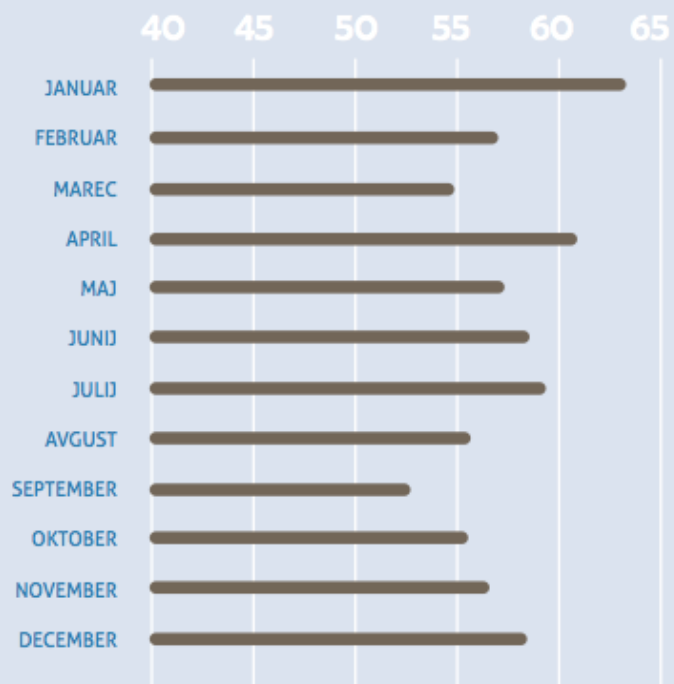
ŠTEVILO OGLEDV SPLETNE STRANI PO MESECIH

(VIR: GOOGLE ANALYTICS)

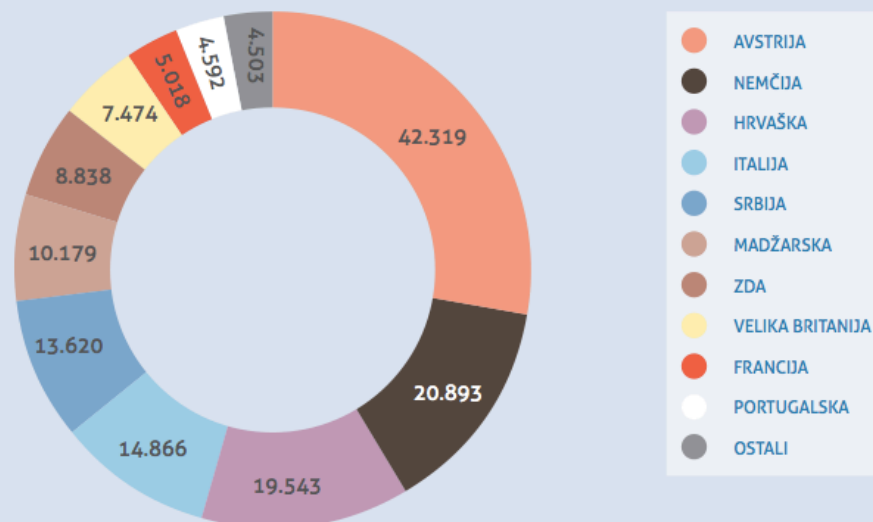
ODSTOTEK (%) NOVIH OBISKOVALCEV SPLETNE STRANI PO MESECIH

(VIR: GOOGLE ANALYTICS)

ŠTEVILO OBISOVALCEV SPLETNE STRANI IZ TUJINE

(VIR: GOOGLE ANALYTICS)

E-novice iz Evropske prestolnice kulture 2012

Po adremi naročnikov, ki je vsebovala **4.343 elektronskih naslovov**, smo pošiljali e-novice z informacijami o treh izpostavljenih dogodkih in celotnim aktualnim tedenskim programom dogodkov. V letu 2012 je bilo poslanih **53 e-novic v slovenskem jeziku** in **20 v angleškem jeziku**.

Primer E-novic iz Evropske prestolnice kulture 2012

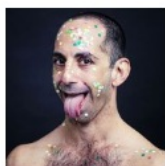
E-NOVICE IZ EVROPSKE PRESTOLNICE KULTURE št. 14, 7. maj 2012

Mesec francoske kulture

Kulturne ambasade, v okviru katerih poteka mednarodno sodelovanje, bodo mesec maj obnavile v francoske barve, okuse in glasbo, saj bo Francoski inštitut Charles Noodler 'zavzel' Vetrinjski dvor.

[več...](#)

Plesni performans Jana Fabra

Veliki mag sodobnega gledališča in likovne umetnosti Jan Fabre predstavlja skupaj s plesalcem in koreografom Antonijem Rizzijem, plesni performans Drogue so me oboržale pri življenju.

[več...](#)

Maribor 2012 v žepu

Informacije o Evropski prestolnici kulture Maribor 2012 so na voljo tudi preko mobilne aplikacije Maribor 2012 za pametne telefone in tablične računalnike.

[več...](#)

Dogodki v prihodnjih dneh

Ponedeljek, 7. 5. 2012

11.00 Predstavitel primerov dobre prakse programa Erasmus in Leonardo (Maribor - Trg Leona Štukija) [več...](#)

11.00 Uradno odprtje Tedna mlade Evrope (Maribor - Trg Leona Štukija) [več...](#)

15.00 Okrogla miza z udeleženci programa Erasmus, Leonardo da Vinci, Mladi v akciji ter Erasmus ambasadorjem (Maribor - Trg Leona Štukija) [več...](#)

18.00 Ezi-ek abonma: Večer filmov Jožeta Pogačnika (Maribor - Kino Udarnik) [več...](#)

Facebook

Evropska prestolnica kulture 2012 je bila ažurno prisotna tudi na največjem svetovnem družbenem omrežju Facebook, in sicer preko Facebookove strani Maribor2012. Na strani smo objavljali izbrane informacije, povezave do spletnih novic in dogodkov na uradni spletni strani, fotogalerije, video posnetke in nagradne igre. Junija, julija, oktobra in novembra 2012 smo preko tega omrežja izpeljali tudi posebno spletno kampanjo za dvig prepoznavnosti projekta ter obiskanosti strani na Facebooku. V letu 2012 se je na Facebookovi strani zbralo **10.028 oboževalcev** iz Slovenije in tujine. **Največji tedenski doseg** oz. število ljudi, ki je v enem tednu videlo katero koli izmed vsebin Maribor2012, je znašalo **541.174**, in sicer v obdobju med 28. majem in 3. junijem 2012 (vir: Facebook Insights). Komunikacija preko družbenega omrežja Facebook je potekala ločeno v slovenskem in angleškem jeziku.

Primer Facebook strani Maribor2012

Twitter

Evropska prestolnica kulture 2012 je bila s profilom **@maribor2012** prisotna tudi na socialnem omrežju Twitter, preko katerega smo širili informacije o dogodkih projekta. Do konca leta 2012 smo na tem kanalu ustvarili **1.350 sporočil** in pridobili **1.219 sledilcev**. Ob otvoritveni slovesnosti 14. januarja 2012 je bila tema oz. uraden »hashtag« **#epk2012** najpogosteje omenjena tema med vsemi slovenskimi uporabniki Twitterja.

Instagram – Veliki Instagramov natečaj »Ujemi svoj navdih!«

Oddelek za marketing in odnose z javnostmi je med 8. oktobrom in 5. novembrom 2012 preko najsodobnejšega družbenega omrežja **Instagram** izvedel Veliki Instagramov natečaj »Ujemi svoj navdih!«. **To je bil prvi tovrstni natečaj katere koli Evropske prestolnice kulture**. Eden izmed glavnih ciljev natečaja je bilo povečanje stopnje prepoznavnosti znamke MARIBOR 2012 – Evropska prestolnica kulture med mlajšo, tehnološko naprednejšo populacijo. Tekmovalci so s svojih pametnih

prenosnih telefonov pošiljali fotografije v treh tematskih sklopih: #epkutrinki, #epkljudje in #epkshark. Instagramov natečaj je aktivno spremljalo več kot **10.000 uporabnikov**.

Mobilna aplikacija Maribor 2012

Informacije o projektu EPK 2012 so bile na voljo tudi preko posebej pripravljene mobilne aplikacije Maribor 2012 za pametne telefone in tablične računalnike. Mobilna aplikacija Maribor 2012 je uporabnikom na sodoben način približala dogajanje Evropske prestolnice kulture. Aplikacija je vključevala koledar dogodkov, izpostavljene dogodke ter novice, vsebine programskega sklopa Življenje na dotik pa tudi druge digitalne vodiče po Evropski prestolnici kulture. Mobilno aplikacijo si je v letu 2012 naložilo **3.350 uporabnikov**.

Info točki Maribor 2012

Za potrebe projekta EPK 2012 smo sredi leta 2011 sprejeli odločitev o odprtju dveh poslovalnic oz. informacijskih centrov, kjer bi informirali in svetovali obiskovalcem glede prireditev v Mariboru in partnerskih mestih ter prodajali vstopnice in spominke. Informacijska centra naj bi bila na dveh strateških lokacijah – v centru Maribora kot nosilcu častnega naziva EPK in v centru Ljubljane kot slovenske prestolnice, saj je bil projekt vsedržen.

Poslovalnici sta bili registrirani kot Info točki Maribor 2012. V Ljubljani smo najeli prostor v lasti Mestne občine Ljubljana, v Mariboru pa je bil na Trgu Leona Štuklja postavljen začasen montažni objekt po arhitekturni zasnovi Gregorja Reichenberga (Reichenberg Arhitektura) in soavtorjev Saša Reka in Bogdana Reichenberga. Slednja je zmagala na anonimnem enostopenjskem arhitekturnem natečaju, ki ga je razpisalo Društvo arhitektov Maribor, nanj pa so bili vabljeni arhitekturni biroji iz Maribora in partnerskih mest EPK 2012. Funkcionalnost Info točke je bila zasnovana na temeljih prejšnjih EPK.

V novembru 2011 smo razpisali 15 študentskih delovnih mest za informatorje. Na razpis se je prijavilo čez 120 kandidatov, med katerimi smo izbrali tiste študente, ki so prepričali z znanjem tujih jezikov, izkušnjami pri delu z denarjem, poznavanjem turistične stroke in ustreznimi veščinami za delo s strankami. Temu je sledilo poglobljeno izobraževanje.

Delovanje Info točk v letu 2012

Info točki Maribor 2012 v Mariboru in Ljubljani sta svoja vrata odprli v decembru 2011. Njuno poslanstvo je bilo ponujanje okolja za stik ustvarjalcev projekta s splošno javnostjo. Tako so v poslovalnicah domači in tuji javnosti posredovali informacije o programu EPK 2012 v Mariboru in partnerskih mestih (osebno, preko klicnega centra in elektronske pošte), prodajali vstopnice za prireditve, abonmaje ter spominke. V letu 2012 sta bili Info točki Maribor 2012 odprti vseh 366 dni, opravljenih je bilo več kot 7.000 delovnih ur.

V začetku leta 2012 so v poslovalnice uspešno vpeljali t. i. »ticketing sistem«, ki so ga v sodelovanju s ponudnikom (Eventim Si) nenehno nadgrajevali in dopolnjevali. Za informatorje smo na zavodu večkrat letno organizirali izobraževanje tako s področja programa EPK 2012 kot s področja turističnega svetovanja, pospeševanja prodaje, kriznega komuniciranja idr. Z namenom promoviranja

programa EPK 2012 so bili na za to predvidenih policah info točk celo leto razstavljeni marketinški in programski letaki EPK 2012 ter promocijsko gradivo partnerskih turističnih institucij (ZTM, STO in sorodnih institucij iz partnerskih mest). Za aktualne producentske in koproducentske prireditve so bili zagotovljeni tudi plakatni prostori in police za razstavljanje letakov in brošur. V sodelovanju z ZTM smo izdelali zemljevide Maribora in okolice z vrisanimi prizorišči EPK 2012, ki so jih domači in tuji gostje uporabljali za orientacijo.

V sodelovanju s programsko ekipo smo vzpostavili sistem obveščanja o programskih spremembah, v dogovoru z vodstvom pa zastavili politiko menjave vstopnic. Nenehno smo osveževali in bogatili ponudbo korporativnih spominkov, omogočili pa smo tudi konsignacijsko prodajo koproducentskih izdelkov, nastalih v okviru projekta EPK 2012 (knjig, ročnih izdelkov idr.). Da bi bila info točka nenehno zanimiva tako za naključne kot redne goste, smo izpeljali več nagradnih iger (npr. Sprehod po mestu), prodajnih akcij (npr. Letos obdaruje kultura!) in drugih projektov (npr. zbiranje vtisov obiskovalcev prireditev itd.). Za majice EPK 2012, ki so se pozneje izkazale za prodajno uspešnico, smo izvedli vseslovenski natečaj, v okviru katerega so ustvarjalci prispevali svoje avtorske predloge za potisk, trije najboljši motivi pa so bili nato upodobljeni na treh različnih majicah.

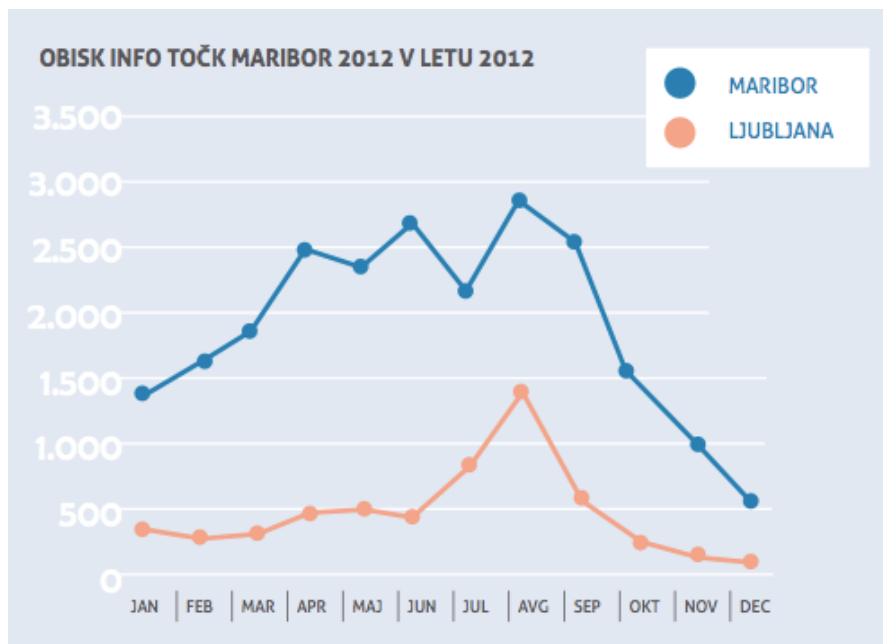
Za splošno javnost in potrebe protokola zavoda ter službe za odnose z javnostmi smo uvedli še vodenje po prizoriščih EPK 2012 (v slovenščini, angleščini, nemščini, francoščini, hrvaščini, španščini in ruščini), kar se je izkazalo za izjemno priljubljeno. Osnovnim šolam smo ponudili tudi vodenje po Čevljarčkovi poti, ki je bilo uvrščeno med del dejavnosti v okviru šolskih kulturnih dni.

Informatorji so sodelovali pri raznih projektih zavoda, npr. pri raziskavah, v medijskem centru v okviru otvoritvenega in zaključnega vikenda, pri protokolarnih dogodkih, za potrebe promocije pa na sejmih in delavnicah, kjer so izvajali distribucijo in druge naloge po navodilih vodij.

Projekt EPK 2012 se je konec decembra 2012 zaključil, s tem pa tudi potreba po obstoju Info točk. Poslovalnica v Ljubljani je svoja vrata zaprla 31. decembra 2012, mariborska pa 30. januarja 2013.

Obisk Info točk Maribor 2012

Info točki Maribor 2012 je v letu 2012 obiskalo 28.793 obiskovalcev, od tega 23.027 v Mariboru in 5.766 v Ljubljani (Graf 12). Prednjačili so domači gostje s 54,71 %, turistov pa je bilo 45,29 %. Največ obiskovalcev so zabeležili v avgustu, ko je mariborsko Info točko v povprečju obiskalo 93 gostov na dan. Obisk v Ljubljani se je v avgustu v primerjavi z julijem dvignil za 73 %. Najmanj obiskovalcev so zabeležili v decembru. 54,77 % obiskovalcev je obiskalo Info točki posamezno, 26,10 % v organiziranih skupinah, 19,13 % pa je bilo družin. Od vseh obiskovalcev je bilo 14,41 % predstavnikov starejše populacije (Zavod Maribor 2012, 2012, 98).

Največ tujih gostov (4.955) je bilo iz Avstrije; ti predstavljajo 55,04 % vseh obiskovalcev iz tujine (Graf 10). V turistični sezoni so zabeležili porast gostov iz Francije (80,39 % Francozov in 58,10 % Italijanov je Info točki obiskalo prav v juliju in avgustu). Presenetljivo veliko je bilo gostov iz Velike Britanije, ZDA in Avstralije. Info točki so med drugim obiskali tudi turisti iz Vietnama, z Japonske, Nove Zelandije, iz Kanade in Argentine.

Klicni center

V letu 2012 je bilo v mariborski Info točki preko telefonskega centra sprejetih 2.026 klicev, večinoma iz Slovenije. Zanimali so jih program EPK 2012 ter informacije o prireditvah in vstopnicah. Na elektronski poštni naslov info@maribor2012.eu so prejeli 4.218 elektronskih sporočil, povezanih s programskim in turističnim povpraševanjem. Pri slednjem so prevladovali tuji pošiljatelji, največ iz Avstrije in Nemčije.

Prodaja

Skupni prihodek obeh Info točk v letu 2012 je znašal 104.229,29 EUR (v Mariboru so ustvarili 98.536,47 EUR, v Ljubljani pa 5.692,82 EUR prihodka).

INFO TOČKI MARIBOR 2012 V ŠTEVILKAH (ZA LETO 2012)

KLJUČNI DEJAVNIKI	ŠTEVILO	IZPOSTAVLJENO, ZANIMIVO
OBISK INFO TOČK	28.793 obiskovalcev	Največ domačih gostov (54,71 %)
OBISK TUJIH GOSTOV	55,04 % vseh tujih gostov je bilo Avstrijcev	80,39 % Francozov je Info točki obiskalo v juliju in avgustu
KLICNI CENTER – INFORMIRANJE O PROJEKTU IN PROGRAMU	4.218 elektronskih sporočil, 2026 telefonskih klicev	2.012 elektronskih sporočil je prišlo iz Italije; po telefonu so se informirali večinoma domači gosti, po elektronski pošti pa tuji
VODENJA PO PRIZORIŠČIH EPK *	582 udeležencev	Vodenja so se tržila po simbolni ceni 1 EUR na osebo
VODENJA PO ČEVLJARČKOVI POTI	Prek 3.500 otrok (vodenja so bila brezplačna)	V septembru 2012 je bilo v okviru treh dni (kulturnih dnevi OŠ) izpeljanih 28 vodenj
PRODAJA SPOMINKOV	3.013 spominkov	Najbolje prodajan spominek Majica EPK 2012 – prodana 602 kosa
PRODAJA VSTOPNIC ZA PRIREDITVE	5.932 vstopnic	Največ vstopnic je bilo prodanih za koncert The Stroj – 726
PRODAJA ABONMAJEV	109 abonmajev	Abonma Nebo je omogočal premierne ogleda 8-ih predstav, ki so se uvrščale med vrhunce EPK 2012, abonma Zemlja pa ponovitve 7-ih predstav
SKUPNI PRIHODEK OD PRODAJE	104.229,29 EUR	Največji delež skupnega prihodka predstavlja prodaja vstopnic za prireditve v višini 58.924 EUR (izključno prodaja EPK)

* velja za splošno javnost, sicer se je skozi leto na ogled po prizoriščih brezplačno popeljalo več kot 200 novinarskih in protokolarnih delegacij

Rast na področju turizma

Slovenski turizem je izkoristil izjemno priložnost Evropske prestolnice kulture MARIBOR 2012. Zaradi projekta EPK so namreč očitni pozitivni učinki na slovenski turizem, zlasti v vzhodni kohezijski regiji, kjer je porast števila turistov večji od porasta na državni ravni. EPK je dokazal, da je kultura razvojni dejavnik na vseh področjih, tudi v turizmu. Cilj zavoda MARIBOR 2012 je ohranitev tovrstnih pozitivnih učinkov tudi po izteku projekta EPK.

Projekt Evropske prestolnice kulture smo promovirali na **številnih dogodkih, namenjenih turistični javnosti** (med večjimi SIW, Dnevi slovenskega turizma). Redno smo obveščali o novostih in prihodnjih pomembnih dogodkih. Izvedli smo **izobraževanje za turistične vodnike v Mariboru** ter več **posvetov na temo EPK in turizma za predstavnike namestitvenih kapacitet in gostince v Mariboru in vseh drugih partnerskih mestih**. Predstavili smo jim dejavnosti, možnosti sodelovanja in jih povabili k skupni promociji. Dobro smo sodelovali s **predstavniki namestitvenih kapacitet**, ki opažajo potencial blagovne znamke EPK in dodano vrednost, ki jo gostom prinaša vsebina kulturnih prireditev. Projekt smo predstavili tudi **vodilnim predstavnikom turistične javnosti v Sloveniji. Promocijsko gradivo EPK** je na voljo v vseh **Turistično informacijskih centrih (TIC)** partnerskih mest, **v Ljubljani in večjih krajih po Sloveniji ter na vseh pomembnih turističnih lokacijah**. Intenzivno je bilo tudi **sodelovanje na spletu**: nekateri TIC-i in hoteli po Sloveniji so uporabljali naš logotip na svojih spletnih straneh, v svoji e-pošti, imeli so povezavo do naše spletne strani, ponujali so posebne informacije o projektu MARIBOR 2012 ali izlete. Predstavitve projekta MARIBOR 2012 in njegovih dejavnosti so bile vidne na več slovenskih spletnih portalih, namenjenih turistični in splošni javnosti.

V letu 2012 so v Zavodu za turizem Maribor – Pohorje na območju mesta Maribor zabeležili **20 % več nočitev kot v enakem obdobju leta 2011** (največji porast nočitev so zabeležili v novembru, in sicer 92 % več kot novembra leta 2011). Od tega so 81 % nočitev ustvarili tuji gostje, 19 % pa domači. Težnja rasti nočitev v mestu je bila v zadnjih mesecih precej nad slovenskim povprečjem. V Mariboru se je zelo povečalo tudi število dnevnih obiskovalcev. V letu 2012 se je njihovo število v primerjavi z letom 2011 povečalo za **61 %**, samo v juniju za **92 %**. Rekordnji so bili Avstrijci, ki so v oktobru predstavljali 55-odstotni delež vseh obiskovalcev, sledili so Slovenci s 15 %, Nemci s 5 %, Hrvati s 5 %, Rusi z 2,5 % ter Italijani, Francozi, Američani idr. Število turističnih vodenj se je v tem času povečalo z indeksom **282**.

Partnerska mesta so ocenila, da gre velik del zaslug za porast števila prihodov in nočitev v letu 2012 pripisati tudi dejstvu, da so sodelovali pri projektu EPK 2012, kajti tako mesta kot kulturni ponudniki so postali bolj prepoznavni doma in v tujini.

Evropska prestolnica kulture je pripomogla k prepoznavnosti in ugledu Maribora in partnerskih mest ter nedvomno celotne Slovenije v svetu. Tako Slovenija velja za privlačno destinacijo za ljubitelje kulture. Projekt je namreč v obdobju izvajanja programa pokazal izjemne pozitivne učinke na slovenski turizem, zlasti v vzhodni kohezijski regiji, kjer je bil porast števila turistov večji kot na državni ravni.

Ne gre samo za učinke rasti turizma, pomembneje je, da so bili s projektom EPK 2012 postavljeni temelji za destinacijsko predstavitev mest, ki so doslej delovala samostojno. Evropska prestolnica

kulture je delovala kot povezovalac med turistično in gostinsko dejavnostjo v mestih ter kulturnimi ponudniki, oblikovala se je komunikacijska platforma, ki se lahko izkoristi tudi za nadaljnje trženje kulturnega turizma v Sloveniji. Projekt EPK 2012 je identificiral kulturo kot produkt, ki jo lahko izkoriščamo tudi za trženje destinacij. Vse prireditve, ki so bile doslej izpeljane in utečene, infrastruktura, ki je bila omogočena, so sedaj v tujini odmevnejše ali pripravljene za promocijo na tujih trgih. Mnogo je projektov, ki so pridobili na kakovosti, prepoznavnosti in obiskanosti. Prepoznavnejša so postala tudi partnerska mesta s svojimi institucijami, ki so si s sistematičnim delom s tujimi mediji zagotovila dragocene izkušnje.

ŠTUDIJA EKONOMSKIH UČINKOV PROJEKTA

Zavod Maribor 2012 je kot del notranje ocenitve naročil tudi analizo ekonomskih učinkov EPK Maribor 2012. Po besedah avtorjev (Kovač, Srakar, 2013: 2) analiza vodi do treh temeljnih sklepov:

1. Razvoj EPK je eno najuspešnejših področij evropske integracije in pomemben dejavnik revitalizacije evropskih mest in regij. Pozitivni učinki kulturne revitalizacije so sorazmerni s trajanjem in kontinuiteto poepekajevske dejavnosti v evropskih prestolnicah kulture.
2. Empirična in ekonometrična študija učinkov dokazuje pozitivne ekonomske učinke, ki so sicer različno porazdeljeni med mesti. Prvič razkrije tudi celovito oceno donosnosti javnega investiranja v kulturni projekt EPK, ki je primerljiva z drugimi ekonomskimi dejavnostmi.
3. Optimalna strateška razvojna alternativa je nadaljevanje dejavnosti EPK v okviru nove institucije KULTUREG 2020. Institucionalna kontinuiteta namreč povečuje pozitivne ekonomske učinke, nova institucija pa ponuja priložnost za razvoj evropskega centra EPK. Razvojne možnosti take institucije so odvisne od različnih scenarijev potencialnih ustanoviteljev (Maribor, partnerska mesta ...), kjer je mogoče doseči primeren kompromis med viri sredstev, programi in dejavnostmi zavoda ter učinki delovanja in poslovanja.

Prvi merljivi kazalniki kažejo gibanje na področju turizma, ki je za Maribor in celotno vzhodno kohezijsko regijo zelo pomembno za prihodnost.

V letu 2012 so na območju mesta Maribor zabeležili 355.000 nočitev, kar je 20 % več kot v enakem obdobju leta 2011 (največji porast nočitev so zabeležili v novembru, kar 92 % več kot novembra leta 2011).

Študija je temeljila tudi na anketah, ki po analizi pričajo (Kovač, Srakar 2013: 4), da so prebivalci mest in obiskovalci sprejeli projekt EPK kot pozitiven dejavnik. Kultura je tako postala razvojni dejavnik, ki po mnenju ljudi lahko prispeva k revitalizaciji razvoja Maribora in partnerskih mest ter celotne regije.

Študija (Kovač, Srakar 2013) prav tako prikazuje, da je povprečna skupna poraba vprašancev v združenem vzorcu impaktnega vprašalnika znašala približno 278 EUR, vendar pa je 50 % vprašancev v združenem vzorcu za dogodek porabilo 150 EUR ali manj. V združenem vzorcu so vprašanci v povprečju največ porabili za zabavo (67 EUR), obisk kulturnih prireditev (56 EUR), restavracije (54 EUR) in nakupe (42 EUR). Nekoliko manj so porabili za prevoz (33 EUR) in prenočitev (24 EUR). Vsaj 50 % vprašanih je v letu 2012 porabilo vsaj 20 EUR za zabavo in kulturne dogodke v okviru EPK 2012 ter 15 EUR za restavracije. Vse navedeno je nastalo kot posledica obiskovanja prireditev EPK 2012.

Dalje analiza (Kovač, Srakar 2013: 4-5) ugotavlja, da so obiskovalci, ki niso iz Maribora, v času EPK v povprečju preživel eno plačano nočitev kot posledico obiska EPK. V povprečju so največ porabili za restavracije (52 EUR), prevoz (43 EUR), prenočitev (33 EUR), obisk kulturnih dogodkov (32 EUR), zabavo (24 EUR) in nakupe (20 EUR). Njihova povprečna skupna poraba je bila najnižja med vsemi skupinami in je znašala približno 211 EUR na vprašanca. Med tujimi obiskovalci je na območju Maribora vsak povprečno preživel malo manj kot 2 nočitvi in obiskal malo manj kot 5 prireditev. Njihova poraba je bila pričakovano daleč največja za prenočitev (106 EUR) in prehrano v restavracijah (77 EUR). Precej manj so porabili za obisk kulturnih dogodkov (23 EUR), nakupe (22 EUR), prevoz (16

EUR) in zabavo (14 EUR). V povprečju je vsak tuji obiskovalec v času dogodka EPK 2012 porabil 258 EUR.

Poraba obiskovalcev prireditev ali turistov, ki so v Maribor in partnerska mesta prihajali zaradi Evropske prestolnice kulture, učinkuje na spodbujanje rasti in gospodarstva.

»S precejšnjo verjetnostjo lahko torej trdimo, da je skupni agregirani učinek (nova sredstva v gospodarstvu) porabe obiskovalcev prireditev EPK na proizvodnjo v Mariboru, partnerskih mestih in Sloveniji nasploh (multiplikatorji veljajo za celotno področje Slovenije) znašal med 45 in 59 milijoni evrov.

S precejšnjo gotovostjo lahko torej trdimo, da se skupni učinek porabe obiskovalcev projekta EPK 2012 na dodano vrednost nahaja med 21 in 29 milijoni evrov.

Ocenimo lahko tudi skupno število novih zaposlitev, ki jih je projekt ustvaril na podlagi porabe obiskovalcev dogodka, in sicer je prinesel med 521 in 627 novih zaposlitev.«

Ko na podoben način izračunamo tudi učinke investicij (javna in zasebna sredstva za delovanje zavoda Maribor 2012) v projekt, dobimo končno oceno agregiranega skupnega učinka, ki znaša:

- 1) Učinek na proizvodnjo – med 87.990.866,47 in 105.708.765,70 EUR;
- 2) Učinek na dodano vrednost – med 42.305.542,42 in 51.471.253,70 EUR;
- 3) Učinek na zaposlenost – med 1.007 in 1.132 novimi delovnimi mesti.

Z upoštevanjem zgornjega lahko rečemo, da je na podlagi multiplikatorske analize moč reči, da je donos na javno investicijo znašal med 3,32 in 3,99 evra. Vsak dodaten evro javnih sredstev, vloženih v projekt EPK 2012, je ustvaril skorajda 4 evre sredstev v gospodarstvu.

Zaradi projekta EPK 2012 je razlika med prejemki in izdatki, torej nekakšen »dobiček« poslovnih subjektov, v vsakem od partnerskih mest v letu 2012 zrasla za 7,49 milijona EUR. Prav tako se je statistično značilno povečal tudi »dobiček« podjetij, ki je v vsakem od partnerskih mest zrasel za 6,09 milijona. (Kovač, Srakar 2013: 5-6)

Analize na podlagi ugotovitev vseh treh delov metodološkega dela študije (Kovač, Srakar) potrjujejo, da so bili prisotni pomembni pozitivni ekonomski učinki na povečanje prihodkov podjetij v partnerskih mestih pa tudi (vsaj v nekaterih mestih) na povečanje števila turistov in obiskovalcev kulturnih dogodkov. Obenem pa opozarjajo, da je bil verjetno glavni učinek, ki ga je projekt prinesel, prisoten v vrednosti za same prebivalce, tako v Mariboru in partnerskih mestih kot tudi v Sloveniji nasploh. To zgovorno kažejo rezultati kontingenčne študije. Prav tako rezultati ankete kažejo, da se anketiranci močno strinjajo s trditvijo »Kulturne dejavnosti pomembno prispevajo h gospodarskemu razvoju okolja, kjer potekajo.« (Kovač, Srakar 2013: 74)

Notranja ocenitev je v študiji pokazala, da je bil projekt izveden učinkovito, obenem pa je nakazala možnosti razvoja institucije v prihodnosti, v poepokajevskem obdobju.

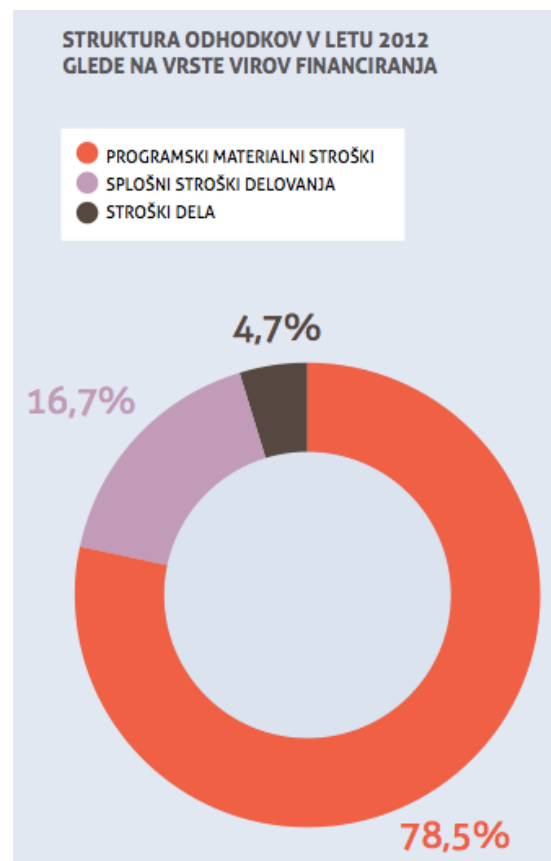
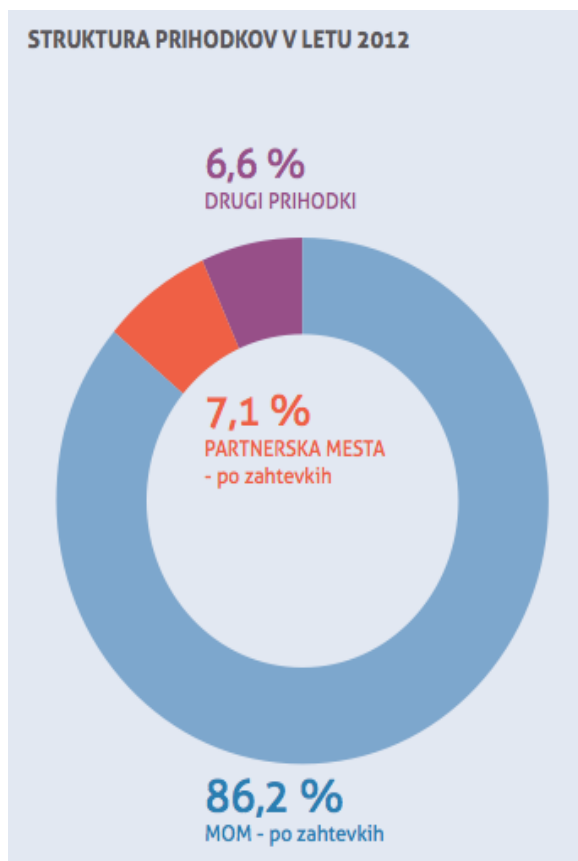
POSLOVANJE ZAVODA 2010-2013

Maribor 2012 – Evropska prestolnica kulture je pravna oseba javnega prava, posredni proračunski uporabnik proračuna, določen z Uredbo o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna.

Zavod je bil ustanovljen 30. 3. 2010. Ustanovitelj je Mestna občina Maribor, ki mora zagotavljati finančna sredstva za delovanje zavoda.

Poslanstvo zavoda Maribor 2012 v okviru projekta EPK 2012 je promoviranje kulture kot enega temeljnih dejavnikov v odnosih med posamezniki, mesti, regijami in državami ter vzpostavljanje kulturne dimenzije kot vitalnega dela družbenih odnosov. S tem zavod Maribor 2012 razvija lokalno, regionalno in nacionalno kulturno identiteto, temelječo na bogastvu kulturnih razlik.

Struktura prihodkov in odhodkov v letu 2012

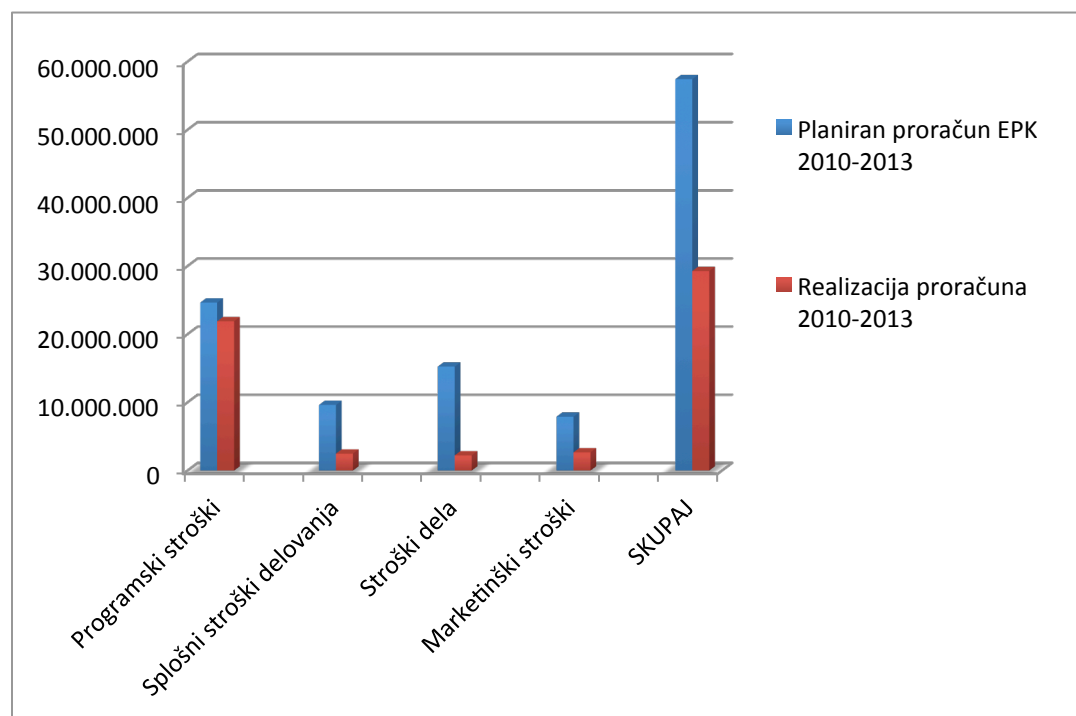
Rezultati poslovanja zavoda MARIBOR 2012 v obdobju 2010-2013

PRIHODKI	Leto 2010	Leto 2011	Leto 2012	Leto 2013 (plan)	Skupaj 2010-2013	Struktura 2010-2013
1. PRIHODKI MO Maribor in RS	2.199.662	6.074.755	16.542.998	166.469	24.983.884	84,8%
1.1. Programski materialni stroški	1.777.900	4.377.816	13.232.276		19.387.992	
1.2. Splošni stroški delovanja	403.668	867.377	2.386.882	166.469	3.824.396	
1.3. Stroški dela	18.094	829.562	923.840		1.771.496	
2. PRIHODKI PARTNERSKA MESTA		402.098	1.275.321		1.677.419	5,7%
2.1. Splošni stroški delovanja		217.350	689.358		906.708	
2.2. Programski materialni stroški		184.748	585.963		770.711	
3. DRUGI PRIHODKI	232	528.742	1.324.301	723.024	2.576.299	8,7%
3.1. Nagrada Meline Mercouri		512.000	326.000	662.000	1.500.000	
3.2. Sponzorska sredstva in donacije		11.562	656.750	54.763	723.075	
3.3. Prodaja vstopnic in abonmajev			236.282		236.282	
3.4. Prodaja spominkov		2.727	17.318		20.045	
3.5. Prihodki Zavoda za zaposlovanje RS			79.413		79.413	
3.6. Odškodnine, drugi prihodki in finančni prihodki	232	2.453	8.538	6.261	17.484	
4. NEIZPLAČANA OZ. VRNJENA PROGRAMSKA SREDSTVA		6.000	45.623	173.770	225.393	0,8%
SKUPAJ PRIHODKI (1-4)	2.199.894	7.011.595	19.188.153	1.063.263	29.462.905	100%

ODHODKI	Leto 2010	Leto 2011	Leto 2012	Leto 2013 (plan)	Skupaj 2010-2013	Struktura 2010-2013
1. PROGRAMSKI MATERIALNI STROŠKI	1.777.900	5.055.962	15.066.652	/	21.900.514	75 %
2. SPLOŠNI STROŠKI DELOVANJA IN STROŠKI DELA	421.920	1.955.286	4.120.020	870.888	7.368.114	25 %
SKUPAJ ODHODKI (1+2)	2.199.820	7.011.248	19.187.404	870.888	29.269.360	100 %
PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	74	347	749	192.375	193.545	

Primerjava realiziranega proračuna EPK 2010-2013 s planiranim proračunom za navedeno obdobje

	Planiran proračun EPK 2010-2013	Struktura plana	Realizacija proračuna 2010-2013	Struktura realizacije
Programski stroški	24.643.000	43 %	21.900.514	75 %
Splošni stroški delovanja	9.625.000	17 %	2.482.126	8 %
Stroški dela	15.250.000	26 %	2.223.451	8 %
Marketinški stroški	7.905.000	14 %	2.663.269	9 %
SKUPAJ	57.423.000	100 %	29.269.360	100 %

KADROVSKO POROČILO

Zaposlovanje v javnem zavodu MARIBOR 2012 – Evropska prestolnica kulture je bilo omogočeno šele v mesecu januarju 2011, potem ko je svet zavoda konec meseca decembra 2010 podal soglasje k Aktu o organizaciji dela in sistemizaciji delovnih mest. Pred tem sta bili sklenjeni le pogodbi o zaposlitvi s programskim in poslovnim direktorjem, neposredno na podlagi rednih imenovanj oziroma določil Odloka o ustanovitvi.

V letu 2011 so bile s postopnim zaposlovanjem v poslovnem, programskem in marketinškem sektorju zagotovljene zadostne kadrovske zmogljivosti za pripravo projekta EPK 2012. Kot izhaja iz spodnje tabele, je bilo na dan 31.12.2011 v zavodu zaposlenih skupno 27 sodelavcev.

Število zaposlenih po sektorjih

	Št. zap. 31.12.2010	Št. zap. 31.12.2011	Št. zap. 31.12.2012	Št. zap. 1.7.2013
PROGRAM	1	12	23	9
POSLOVANJE	1	8	9	6
MARKETING	0	7	8	1
SKUPAJ	2	27	40	16

Število zaposlenih po tipu pogodb

	Št. zap. 31.12.2010	Št. zap. 31.12.2011	Št. zap. 31.12.2012	Št. zap. 1.7.2013
Zaposleni za nedoločen čas	0	0	0	0
Zaposleni za določen čas	2	27	30	16
Javni delavci	0	0	10	0
SKUPAJ	2	27	40	16

Ob prehodu iz pripravljalne faze projekta EPK 2012 v izvedbeno, je svet zavoda januarja 2012 potrdil spremembe kataloga sistemiziranih delovnih mest, s čimer so nastali pogoji za nujno potrebne dodatne zaposlitve oziroma prerazporeditve nekaterih kadrov na delovne naloge, ki so bolj ustrezale izvedbenim in organizacijskim potrebam projekta. Po tem, ko je bil s strani Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje potrjen program za zaposlovanje javnih delavcev, je bilo izvedenih še 10 dodatnih zaposlitev po programu javnih del, zlasti za podporne naloge pri organizaciji in izvedbi programov EPK 2012. Na dan 31.12.2012 je bilo skupaj z javnimi delavci, v zavodu zaposlenih 40 sodelavcev.

Od izteka programa EPK 2012 do predvidenega prenehanja zavoda z dnem 1.7.2013, se je število zaposlenih v skladu s kadrovskim načrtom postopoma zmanjševalo, prav tako se je spremenila vsebina delovnih nalog, ki v letu 2013 temelji na evalvacijah, poročanju, arhiviranju in drugih zaključnih procesih. V času priprave tega poročila je v zavodu zaposlenih še 16 sodelavcev, ki imajo pogodbe o zaposlitvi sklenjene do 1.7.2013.

DEDIŠČINA EPK

Zavod Maribor 2012 je bil v obdobju od ustanovitve pa do zaključka obstoja tesno vpet v širši družbeni prostor v mestu, regiji in državi. V letu 2011 sta delovanje zavoda Maribor 2012 močno zaznamovala vzpostavitev partnerstva s šestimi občinami (Maribor, Murska Sobota, Novo mesto, Ptuj, Slovenj Gradec in Velenje) in sodelovanje z mnogimi drugimi institucijami v prostoru, v letu 2012 pa smo na temelju teh partnerstev izvedli največji kulturni projekt. Zaradi narave evropskega projekta, ki omogoča širšo prepoznavnost mesta in države, je zavod Maribor 2012 stkal mnoga partnerstva tudi z institucijami na drugih področjih. Z Univerzo v Mariboru in drugimi fakultetami smo iskali možnosti skupnega razvoja. Vzpostavili smo sodelovanje z vsemi izobraževalnimi institucijami na primarni in sekundarni ravni (vrtci, osnovnimi in srednjimi šolami), saj smo prav tovrstno sodelovanje razumeli kot temeljno pri iskanju dolgoročnih učinkov na področju izobraževanja. Zavod Maribor 2012 je s svojim delovanjem iskal priložnosti za dvig prepoznavnosti mesta in regije v mednarodnem prostoru. Pri mednarodnih dogodkih je bila izpostavljena vloga Maribora kot pomembne turistične, politične in kulturne destinacije v letu 2012. S sodelovanjem z institucijami na področju turizma, s Slovensko turistično organizacijo, Zavodom za turizem Maribor – Pohorje in Uradom vlade RS za komuniciranje, je zavod Maribor 2012 postavil pomembne temelje za razvoj turističnih dejavnosti v okolju. Z vključevanjem v mednarodne dogodke, izvedene v tujini ali Sloveniji, je Zavod prispeval k širokemu združevanju kulturnega projekta z drugimi segmenti v slovenski družbi. Tovrstni učinki prinašajo velik pomen širšemu gospodarskemu razvoju v regiji, zaradi česar so različni gospodarski subjekti pokazali veliko zanimanje za projekt Evropska prestolnica kulture. V aktivnosti, ki so bile umetniške, izobraževalne in raziskovalne narave, so se vključevali tudi drugi gospodarski udeleženci in omogočali sodelovanje med gospodarstvom in kulturo. Povezovanje, na katerem temelji delovanje zavoda Maribor 2012, omogoča sklepanje ključnih partnerstev v mednarodnem in domačem prostoru, še posebej na področju umetniškega delovanja, izobraževanja in turizma. Zavod je nadaljeval partnerstvo z mesti, ki so ali bodo Evropska prestolnica kulture, ter tako povezal Maribor in partnerska mesta v mrežo, ki predstavlja pomembno spodbudo kulturnemu udejstvovanju v Evropi. Učinki delovanja zavoda Maribor 2012 postavljajo temelje za uresničitev projekta, ki z izjemno razsežnostjo omogoča nove spodbude in dodatne razvojne priložnosti za mesto, partnerska mesta in državo. Zaradi novih mreženj na polju kulture in drugih dejavnosti je delovanje zavoda prispevalo k postavitvi temeljev za dolgoročne učinke. Ob socialnih in kulturnih učinkih so nadvse pomembni ekonomski učinki, ki jih je prinesel projekt EPK 2012 v izvedbi zavoda Maribor 2012. Mesta Maribor, Murska Sobota, Novo mesto, Ptuj, Slovenj Gradec in Velenje so preko sodelovanja z zavodom Maribor 2012 oblikovala trden skupni temelj, ki omogoča povezovanje in delovanje tudi v prihodnosti. Prav zato je ob umetnosti učinkovito delovanje omogočeno tudi na drugih področjih, kot so izobraževanje, raziskovanje, ekologija, turizem in druga področja gospodarstva, kjer je regionalna povezanost izjemnega pomena. Projekt EPK 2012 je po svoji naravi in obsegu izjemno kompleksen in nima primerjave ne v regiji ne v državi, s svojim potencialom pa je učinkoval na različnih družbenih področjih.

Zaradi projekta EPK se je vzhodna kohezijska regija učvrstila, Maribor pa je odigral pomembno vlogo kot regionalno središče. Krepitev regije omogoča nadaljevanje partnerstev, ki jih je EPK vzpostavil in se bodo ohranila tudi v prihodnje. Sodelovanje na področju umetniškega povezovanja in kulturnega turizma lahko v bližnji prihodnosti prinese nove možnosti. Regija je z različnimi institucijami vpeta

tudi v širši mednarodni prostor, saj bodo mednarodna partnerstva nova možnost, ki se odpira tudi v poepekajevskem obdobju.

Zaradi krepitve regije bo lažje izoblikovati razvojne prioritete, ki jih je treba umestiti v financiranje s pomočjo evropskih sredstev. Prav evropska sredstva bodo pomemben vir financiranja različnih družbenih področij v regiji. Blagovna znamka EPK Maribor 2012 je pomemben spodbujevalec, ki prispeva k trajnejši prepoznavnosti regije, zato je njena ohranitev nujna. Aktivnosti, ki so se vzpostavile zaradi EPK, so drugačne, prinašajo nove modele delovanja in povezovanja, zato je njihova ohranitev zelo pomembna za spreminjanje okostenelih praks delovanja. Multikulturalnost, odprtost v digitalno sfero, povezovanje tehnologije in umetnosti, izobraževanja, raziskovanja in umetnosti prinašajo nove prakse, s tem pa nove odgovore ali rešitve, ki jih v družbi potrebujemo.

Z EPK se je identiteta mesta in regije začela spreminjati, a spreminjanje je proces, ki zaznamuje tudi nove razvojne poti. Tudi zato je o vsej dediščini zelo težko soditi že danes.

POROČILO SO PRIPRAVILI:

Suzana Žilić Fišer, generalna direktorica
Mitja Čander, programski direktor

Alma Čaušević, pomočnica programskega direktorja za produkcijo
Roman Didović, pomočnik programskega direktorja za analize
Sašo Drobnak, vodja pravnih zadev
Marina Kunej, glavna računovodkinja
Maša Novak, pogodbeni sodelavka
Samo Ravter, pomočnik generalne direktorice za marketing
Staš Ravter, pomočnik generalne direktorice za poslovanje
Mitja Šeško, pogodbeni sodelavec

MARIBOR2012

Evropska prestolnica kulture

Maribor • Murska Sobota • Velenje
Ptuj • Novo mesto • Slovenj Gradec

PRILOGA 1

PROGRAMI IN PROJEKTI MARIBOR 2012 – EVROPSKA PRESTOLNICA KULTURE

LETO 2010

Maribor, junij 2013

Vrednost sofinanciranja 2010		
Prejemnik	Naziv projekta	Vrednost
Društvo komorni godalni orkester SF	Festival Maribor	379.000,00
3 VOX, d.o.o.	Spaceofart z več moduli	3.000,00
KUD Študent	Folklorni pozdravi Maribora	2.000,00
ARSMEDIA	Film Šanghaj	7.500,00
ATELJE JAPELJ d.o.o.	Jančarstadt	25.000,00
Bunker	Drugajanje	3.000,00
Bunker	Mladibor 2012, Kulturna prestolnica mladih	18.000,00
	Čutim glasbo, slišim ples	2.000,00
KD Center plesa Center Delak	Zvezdno mesto	4.000,00
Dramsko društvo Muki	Projekt Javni govor /Stand up!	2.000,00
Društvo MITRA	Multikulti	2.000,00
Društvo Pekinpah	Projekt PAJEK	2.000,00
Društvo za razvoj filmske kulture	Animateka v Mariboru	2.000,00
Društvo Magdalena	Festival Magdalena	20.000,00
Evropski kulturni in tehn. Center	Srednjeveški rokopisi in renesančni tiski: izbor nadškofijski arhiv	1.500,00
Zavod EN KNAP	Kult	8.000,00
EpeKA	Riba, kača, reka, Marko Jakše	5.000,00

EpeKA	Retrospektiva slovenskega stripa	1.000,00
Fotoklub Maribor	Program razstav 2010 - 2014	5.000,00
Franc, Franc	BARVE SVETA, večmedijski projekt za otroke	15.000,00
Fundacija Sonda	EX-garaža	2.000,00
Gledališče Ane Monro	Živi trgi in dvorišča Maribora	2.000,00
GIZ Stari Maribor	Kulturna revitalizacija starega mestnega jedra v povezavi z gospodarsko dejavnostjo	8.000,00
Društvo hedeonističnih kreativcev	Digital Delight	3.000,00
Javni sklad RS za kulturne Dejavnosti	Sobotne harmonije	1.000,00
Javni sklad RS za kulturne Dejavnosti	Mednarodno zborovsko tekmovanje Maribor	2.000,00
Javni sklad RS za kulturne Dejavnosti	12. mednarodni otroški folklorni festival Maribor 2010	2.000,00
Javni sklad RS za kulturne Dejavnosti	Mednarodni dan zborovskega petja 2012	1.000,00
KULTURNO DRUŠTVO MLADINSKI CENTER INDIJANEZ	Festival Scena	3.000,00
KID Kibla	Digitalna komuna, X-OP, Kiblix, MED, Da(ne)s, Festival ljubezni, Dnevi radovednosti, Folio	35.000,00
NARODNI DOM MARIBOR	Festival Lent – Na križišču svetovnih kultur	100.000,00
NARODNI DOM MARIBOR	Kulturno izobraževalno središče-KIS	140.000,00
KUD Studio 39	Porišimo Maribor	3.000,00
Mariborska literarna družba	NA PREPROGI IZ ZVEZD, Festival manjšinskih literatur	2.000,00
KUZ Delavnica	Koncertni cikel Festine 2010 -2012	12.500,00
KUZ Delavnica	Maribor International Orchestra 2012	12.500,00

Lutkovno gledališče Maribor	Lutke Minority	35.000,00
Mariborska knjižnica	Evropska pravljica	2.000,00
Matjaž Latin	M_ART Dokumenta	2.000,00
Mediamix	Pechakucha	2.500,00
Pandur Theaters	Vojna in mir	85.000,00
MIKROURBANIKA	Odstiranja/trgi	5.000,00
MIKROURBANIKA	Odstiranja/ulice	5.000,00
MKC	Performa	5.000,00
MKC	Rokerji pojejo pesnike	3.000,00
MKC	Nano Umetnost	2.000,00
MKC	Družabno družboslovje	2.000,00
MKC	Mednarodni festival računalniških umetnosti	35.000,00
MOMENT	PRESTOPI CROSSING	6.000,00
Muzej za arhitekturo in oblik.	Peti element	8.000,00
Pekarna-Magdalenske mreže	Muze socializma	3.500,00
Pekarna-Magdalenske mreže	Soba za goste,	3.500,00
Pekarna-Magdalenske mreže	Garage explosion festival	4.000,00
Plesna Izba Maribor	Festival Nagib	15.000,00
Plesna Izba Maribor	Platforma sodobnega plesa	6.000,00

Plesna Izba Maribor	Festival Maribum	6.000,00
Pokrajinski muzej Maribor	Evropski dan judovske kulture	1.500,00
SNG MB, Borštnikovo srečanje	Mostovi	7.000,00
Studio Legen	Ustvarjanje prihodnosti, Dokumentarec o EPK	5.000,00
Tramal films	Omnibus Maribor	25.000,00
UGM	Nedokončana modernizacija	4.000,00
UGM	Slovenia's best	4.000,00
UGM	Posebne sorte si	4.000,00
Univerza v Mb, Filozofska fak.	Literatura na cesti	800,00
Univerza v Mb, Filozofska fak.	ilozofska fakulteta UM na poti do EPK	500,00
Univerza v Mb, Filozofska fak.	Misliti boljši svet	1.000,00
UGM	Mednarodni arhitekturni natečaj Drava EPK 2012	23.000,00
Univerzitetna knjižnica Mb	Iz zakladnice univerzitetne knjižnice Maribor	2.000,00
Univerzitetna knjižnica Mb	Mariborski admiral: Wilhelm Tagetthoff in Bitka pri Visu 1866	1.400,00
Via Negativa	Mobilna galerijska enota, Kukavičje gnezdo	32.500,00
Zavod Litera	Festival evropskega romana	5.000,00
Zavod Litera	Knjiga Maribor paperback	4.000,00
Založba Litera	Knjiga na pragu tišine,	6.000,00
Zavod Litera	Vodnik po Mariboru za otroke	3.000,00

Založba Pivec	Evropski pesniški turnir 2012	2.000,00
Zavod Choregie	Choregie aka Choregie	66.000,00
Zavod Etnika	Festival Etnika	8.000,00
Imaginarni	Hotel Splendid	5.000,00
Imaginarni	Autobahn	5.000,00
Zavod Udarnik	Kino Udarnik	18.000,00
Zavod Udarnik	Avdio - vizualna umetnost	8.000,00
Zavod uho;oko	FF/PLAY/REW Nove tendence 2010	4.000,00
Zavod uho;oko	Spletna TV,	6.500,00
Zavod uho;oko	Eksperimentalni laboratorij,	5.000,00
Zavod uho;oko	Metromar	20.000,00
Zavod uho;oko	Ciklus št. 04 /uho;oko:Elektroakustika	2.000,00
Zg.društvo dr. Franca Kovačiča	Virtualna podoba Maribora, kulturno-umetnostno-zgodovinska	5.000,00
ZULK	Festival romske kulture Romano Čhon/Romski mesec	1.600,00
ZULK	Takadimi	4.500,00
TWO, d. o.o.	Gvernika 2012	5.000,00
Branimir Ritonja	Četrť stoletja Glazerjeve nagrade-portreti nagrajencev	2.600,00
Karmina Šilec	Urban Tribe	25.000,00
Hiša knjig, Založba KMŠ	Dvanajst	30.000,00

Marja Guček	S prostovoljci na EPK	6.000,00
Nataša Prosenc	Odperta okna	3.000,00
Javne službe Ptuj	Kurentovanje - razstave	15.000,00
Javne službe Ptuj	Kurentovanje - povorke	23.500,00
Društvo za glasbeno umetnost Arsana	Glasbeni festival Arsana	15.000,00
Društvo Art Stays	Art Stays	15.000,00
Študentska založba	Festival vina in poezije	20.000,00
Študentska založba	Festival jazz, vina in mode	7.500,00
Društvo za glasbeno umetnost Arsana	Celoletni koncertni cikel	7.500,00
APT Novo mesto	Novomeška pomlad	25.000,00
Dolenjski muzej	Razstava Irwin v sklopu novomeške pomladi	5.000,00
LokalPatriot	Festival Fotopub	8.000,00
LokalPatriot	Festival Jazzinty	10.000,00
Rock Otočec, d.o.o.	Rock Otočec	5.000,00
Dolenjski muzej	Film Arheološka podoba Dolenjske	10.000,00
Festival Velenje	Pikin festival	35.000,00
Mladinski center Velenje	Festival mladih kultur Kunigunda	15.000,00
Festival Velenje	Festival Poletne kulturne prireditve	15.000,00
Zavod Flota	Fronta Festival sodobnega plesa	10.000,00

Galerija Murska Sobota	Evropski trienale male plastike	10.000,00
KLUB PAC	Festival PACov glasbeni maj	6.000,00
Glasbena šola Murska Sobota	Mörski festival kitare	5.000,00
Založba Franc Franc	Literarni festival Dialekta	10.000,00
Koroška galerija likovnih umetnosti	Artosfera 2012	10.000,00
Društvo Hugo Wolf Slovenj Gradec	Oživiljeni zven preteklosti	17.000,00
Koroška galerija likovnih umetnosti	Od ljudi za ljudi	15.000,00
Javni sklad RS za kulturne dejavnosti in OI JSKD Slovenj Gradec	Mednarodni festival mlade literature Urška 2012	15.000,00
Podjetniški center Slovenj Gradec, d.o.o.	Evropska razstava domačih in umetnost. obrti	15.000,00
SKUPAJ		1.777.900,00

MARIBOR2012

Evropska prestolnica kulture

Maribor • Murska Sobota • Velenje
Ptuj • Novo mesto • Slovenj Gradec

PRILOGA 2

PROGRAMI IN PROJEKTI MARIBOR 2012 – EVROPSKA PRESTOLNICA KULTURE

LETO 2011

Maribor, junij 2013

	Vrednost sofinanciranja 2011	
Prejemnik	Naziv projekta	Vrednost
Društvo komorni godalni orkester SF	Festival Maribor	430.000
Študent Maribor- Akademska folklorna skupina Študent	Folklorni pozdravi Maribora	2.000
ATELJE JAPELJ oblikovanje, svetovanje in projektiranje notranje opreme in zunanjih prostorov, proizvodnja, trgovina, gostinstvo in storitve d.o.o.	Jančarstadt/Severni sij	90.000
BUNKER zavod za organizacijo in izvedbo kulturnih prireditev	Festival DRUGAJANJE 2012	4.000
BUNKER zavod za organizacijo in izvedbo kulturnih prireditev	Mladibor 2012 - IDEALNO MESTO kulturna prestolnica mladih	50.000
Kulturno društvo Center plesa	Čutim glasbo, slišim ples	4.000
Dramsko umetniško društvo BORZA	Projekt Javni govor /Stand up!	4.000
Mitra, društvo za razvoj avdiovizualne kulture in medkulturnega dialoga	Multikulti	5.000
Društvo za kulturno, založniško in producentno dejavnost, PEKINPAH	Projekt PAJEK	4.000
Društvo za razvoj filmske kulture	Animateka v Mariboru	15.000
Društvo za vizualne komunikacije Magdalena	Festival Magdalena	20.000
Evropski kulturni in tehnološki center Maribor	Srednjeveški rokopisi in renesančni tiski: izbor nadškofijski arhiv	3.000
EN-KNAP Zavod za organizacijo in izvedbo kulturnih prireditev	Kult	35.000
Znanstveno raziskovalno združenje za umetnost, kulturno-izobraževalne programe in tehnologijo Epeka	Riba, kača, reka, Marko Jakše	4.000
Znanstveno raziskovalno združenje za umetnost, kulturno-izobraževalne programe in tehnologijo Epeka	Retrospektiva slovenskega stripa	5.000
Foto klub Maribor	Program razstav 2010 - 2014	4.000
Ustanova Fundacija Sonda	EX-garaža	4.000
Društvo Gledališče Ane Monro	Živi trgi in dvorišča Maribora	3.000
Gospodarsko interesno združenje Stari Maribor	Kulturna revitalizacija starega mestnega jedra v povezavi z gospodarsko dejavnostjo	25.000
Društvo hedonističnih kreativcev	Digital Delight	4.000
Javni sklad RS za kulturne dejavnosti	Mednarodno zborovsko tekmovanje Maribor	13.000
Javni sklad RS za kulturne dejavnosti	12. mednarodni otroški folklorni festival Maribor	5.000

	2010	
Javni sklad RS za kulturne dejavnosti	Mednarodni dan zborovskega petja 2012	5.000
Kulturno društvo mladinski center Indijanez	Festival Scena	5.000
Kulturno izobraževalno društvo Kibla	Digitalna komuna, X-OP, Kiblix, MED, Da(ne)s, Festival ljubezni, Dnevi radovednosti, Folio	35.000
Kulturno prireditveni center Narodni dom Maribor	Festival Lent – Na križišču svetovnih kultur	250.000
Kulturno društvo Mariborska literarna družba	NA PREPROGI IZ ZVEZD, Festival manjšinskih literatur	2.000
Kulturno umetniški zavod Delavnica Maribor	Koncertni cikel Festine 2010 -2012	25.000
Kulturno umetniški zavod delavnica Maribor	Maribor International Orchestra 2012	50.000
Lutkovno gledališče Maribor	Lutke Minority	55.000
Kulturno umetniško društvo BORZA	M_ART Dokumenta	
Mediamix, marketing in trženje d.o.o.	Pecha Kucha Nights Maribor	6.000
Tomaž Pandur.Theaters, mednarodna gledališča d.o.o	Vojna in mir	25.000
Mladinski kulturni center Maribor	Performa	13.000
Mladinski kulturni center Maribor	Nano Umetnost	2.000
Mladinski kulturni center Maribor	Družabno družboslovje	3.000
Mladinski kulturni center Maribor	Mednarodni festival računalniških umetnosti	30.000
Kulturno umetniško društvo Moment	Festival PRESTOPI/CROSSING	7.000
PEKARNA-Magdalenske mreže zavod za podporo civilnodružbenih iniciativ in multikulturno sodelovanje	Soba za goste	30.000
PEKARNA-Magdalenske mreže zavod za podporo civilnodružbenih iniciativ in multikulturno sodelovanje	Garage explosion festival	4.000
Kulturno društvo Plesna izba Maribor	Festival Maribum	6.000
Umetnostna galerija Maribor	Nedokončana modernizacija	14.000
Študentski svet FF UM	Literatura na cesti	3.000
Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta	Filozofska fakulteta UM na poti do EPK	1.000

Univerza v Mariboru, Univerzitetna knjižnica Maribor	Iz zakladnice univerzitetne knjižnice Maribor	5.000
Univerza v Mariboru, Univerzitetna knjižnica Maribor	Mariborski admiral: Wilhelm Tagetthoff in Bitka pri Visu 1866	8.000
Zavod za založništvo in kulturno dejavnost Litera	Knjiga Maribor paperback	4.000
Zavod za založništvo in kulturno dejavnost Litera	Vodnik po Mariboru za otroke	5.000
Zavod Novoglasbeno gledališče Maribor - Zavod za organizacijo in izvedbo kulturnih prireditev Maribor	Choregie aka Choregie	70.000
ETNIKA, Zavod za umetnost in medkulturno sodelovanje Maribor	Festival Etnika	12.000
IMAGINARNI, zavod za kulturno dejavnost	Hotel Splendid	4.000
Zavod UDARNIK Maribor, mestni center umetnosti	Kino Udarnik	30.000
Zavod UDARNIK Maribor, mestni center umetnosti	Avdio - vizualna umetnost	18.000
Zgodovinsko društvo dr. Franc Kovačič v Mariboru	Virtualna, kulturno-umetnostno-zgodovinska podoba Maribora	7.000
Združenje ustvarjalnih ljudi na področju kulture	Festival romske kulture Romano Čhon/Romski mesec	12.000
Združenje ustvarjalnih ljudi na področju kulture	Takadimi	10.500
Fotodesign, umetniško ustvarjanje, Branislava Ritonja s.p.	Četrto stoletje Glazerjeve nagrade-portreti nagrajencev	1.000
Hiša knjig, založba KMŠ	Dvanajst	105.000
Nataša Prosenc-Stearns	Odprta okna	15.000
Center judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor	EVROPSKI DAN JUDOVSKE KULTURE	9.000
Društvo Mariborski raziskovalni studio	Pisma sveta / Letters of The World	5.390
KLENOVŠEK MUSIL MANICA – MIKROURBANIKA	MALI ARHITEKTI S ČAROBNIM SVINČNIKOM	8.200
Kramarski - turistično podjetje d.o.o.	RETRO PROMO - Razstava starih mariborskih in evropskih mestnih razglednic	4.800
KULTURNO DRUŠTVO PLESNA IZBA MARIBOR	FESTIVAL NAGIB, PLATFORMA SODOBNEGA PLESA	21.000
Narodni dom Maribor	ART KAMP	120.000
Narodni dom Maribor	Čitalnica na jasi	30.000
Narodni dom Maribor	Orkestralni Talin	30.000

KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO BORZA	M-ART DOKUMENTA	7.000
KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO STUDIO 39	PORIŠIMO MARIBOR	2.500
OSNOVNA ŠOLA BRATOV POLANČIČEV MARIBOR	OTROŠKI PEVSKI ZBOR EPK	5.500
Pokrajinski muzej Maribor	KOSITRNI VOJAK, KDO SEM? OD KOD PRIHAJAM? KAM GREM?, GOVORICA MIRU, ART AND FASHION	70.000
SNG Maribor	Črne maske	150.000
Organizacija pireditev Smiljan Kreže s.p.	Piše se leto	15.000
Studio Legen d.o.o.	Na poti pride vse naproti	7.000
UNIVERZA V MARIBORU FILOZOFSKA FAKULTETA	PINTER ABROAD / PINTER NA TUJEM	4.000
Vivi d.o.o.	Prestolnica okusov	25.000
Založba Pivec	EVROPSKI PESNIŠKI TURNIR	10.000
Zavod Udarnik	ALTERNATIVNA MLADINSKA SOBA	3.000
Zavod za podporo civilnodružbenih iniciativ in multikulturno sodelovanje, Pekarna-magdalenske mreže	Čutiti prihodnost Evrope (Feeling The Future Of Europe)	7.176
ZBOR CARMINA SLOVENICA MARIBOR	URBAN TRIBE	90.000
SNG Ljubljana	Črne maske	150.000
Studio Legen d.o.o.	Mariborska vest z Dušanom Vaupotičem Duletom	21.771
SNG Maribor	Evropa danes	25.000
Radio City	Prolog (akcije v etru)	10.000
KUD Anarhiv	Digitalno nomadstvo	20.457
Društvo Varuhi semen	Semenska knjižnica	24.255
FREKVENCA, Socialno-kulturno združenje nemirnih in aktivnih	Etnomobil	44.633
Daniela Urbanič s.p.	Obeležja-Mozaik	3.750
Evropski kulturni in tehnološki center Maribor	CENTER EKSPERIMENTOV	17.541
Subulturni azil	No Border Jam	5.000

Spletart, Oblikovanje in razvoj informacijskih rešitev, Nataša Čoh Nestorovič s.p., Maribor	Digitalni vodič EPK	14.000
Mariborska knjižnica	EVROPSKA PRAVLJICA	9.000
Muzej narodne osvoboditve	UF, INDUSTRIJA	5.200
Zavod Nastati	ULAY	30.000
Televizija RTS – Tele 59 d.o.o.	PROSTORI DRUGAČNOSTI	30.000
JUROVSKE KMETIJE	TRAJNOSTNA LOKALNA PRESKRBA	19.040
ZDRUŽENJE CAAP	CENTER ALTERNATIVNE IN AVTONOMNE PRODUKCIJE	22.122
HIŠA IDEJ d.o.o.	prenosi metropolitanske opere	5.000
SMILJAN KREŽE S.P.	OTVORITEV	70.000
Pokrajinski muzej Murska Sobota	UF, INDUSTRIJA	15.300
Joško KRAŠEVEC S.P.	Svetlobno mestno obzidje	40.000
AU Arhitekti d.o.o.	Označevalci EPK (baloni)	20.000
SKUPAJ PROGRAMSKI SKLOP EPK MARIBOR		2.837.135

Koprodukcijske pogodbe – partnerska mesta

Izvajalec	Naziv projekta	Odobrena sredstva
KUD ČAR GRIČA	Aye Festival	7.500
Društvo za glasbeno umetnost Arsana	Glasbeni festival Arsana	27.000
KUD ART Stays	Mednarodni festival sodobne umetnosti Art Stays	20.000
Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož	PUSTNE MASKE - nova muzejska zbirka	17.500
OSNOVNA ŠOLA LJUDSKI VRT	DE TA FABULA NARRATUR	2.500
ŠTUDENTSKA ZALOŽBA, PE KNJIGARNA BELETRINA	DNEVI POEZIJE IN VINA	30.000
Mestno gledališče Ptuj	Komedija o loncu (nekdaj ALULARIJA)	17.500
Društvo za glasbeno umetnost Arsana	Koncertni abonma Arsana	4.000
MO Ptuj	FESTIVAL UMETNOSTI IN DEDIŠČINE - ArtFest	16.500
Javne službe Ptuj	FESTIVAL UMETNOSTI IN DEDIŠČINE - Etnofest	166.000
	SKUPAJ PTUJ:	308.500
Zavod LokalPatriot	FOTOPUB	14.000
Dolenjski muzej Novo Mesto	MESTO SITUL	20.000
ROCK OTOČEC D.O.O.	ROCK OTOČEC	20.000
LOKALPATRIOT MLADINSKI KLUB DNŠ	MUZEJSKI VRTOVI	7.000
JAVNI ZAVOD ZA TURIZEM NOVO MESTO	OZNAČITEV KULTURNE DEDIŠČINE	4.000
DNŠ-ZALOŽBA GOGA MLADINSKO ZALOŽNIŠTVO	MESTO GOGA (HIŠA KULTURE)	5.000
DNŠ - ZAVOD SITULA	VELEBLAGOVNICA SITULA	6.000
LOKALPATRIOT MLADINSKI KLUB DNŠ	FOTOGRAFSKA IZKUŠNJA	2.000
LOKALPATRIOT MLADINSKI KLUB DNŠ	JAZZINTY	19.000
ZGODOVINSKI ARHIV LJUBLJANA - ENOTA ZA DOLENJSKO IN BELO KRAJINO NOVO MESTO	KRONIST NOVEGA MESTA	1.000
	SKUPAJ NOVO MESTO:	98.000
Festival Velenje (Stanislav Špegel)	IMAGINARNE ESENCE	4.000
Festival Velenje	POLETNE KULTURNE PRIREDITVE	30.000
Festival Velenje	PIKIN FESTIVAL	110.000
USTANOVA "VELENJSKA KNJIŽNA FUNDACIJA"	LIRIKON	5.000
Mladinski center Velenje (Elvis Halilovič)	GEPO (nekdaj VODNO MESTO)	4.000
Mladinski center Velenje	FESTIVAL KUNIGUNDA	40.000
	SKUPAJ VELENJE:	193.000
Mestna Občina Murska Sobota	SOBOŠKI DNEVI	14.600
Založba Franc Franc	DIALEKTA	5.000
Zavod za kulturo, turizem in šport	SOBOŠKO POLETJE	9.000
Klub PAC (POMURSKI AKADEMSKI CENTER)	PAC-OV GLASBENI MAJ	6.000
Društvo Argo	MURSKÉ BALADE IN ROMANCE	9.000
Pokrajinski muzej Murska Sobota	TÜ-MO SLOVANSKA POSELITEV PREKMURJA	10.000
Zavod FLOTA	FRONTA	15.000
Pokrajinski muzej Murska Sobota	ODKRITO/ZAKRITO	15.000
	SKUPAJ MURSKA SOBOTA:	83.600

Izvajalec	Naziv projekta	Odobrena sredstva
JAVNI SKLAD RS ZA KULTURNE DEJAVNOSTI - OBMOČNA IZPOSTAVA SLOVENJ GRADEC	Mednarodni festival mlade literature Urška 2012	25.000
Podjetniški center Slovenj Gradec	ARTa@CRAFT (Evropska razstava domačih in umetnostnih obrti)	7.500
Koroška Galerija likovnih umetnosti	Od ljudi za ljudi - Mirovniški festival	8.750
Koroška Galerija likovnih umetnosti	Soft control (nekdanj Artosfera)	10.000
Glasbena šola Slovenj Gradec	SLOVENSKA IN ČEŠKA ORKESTRALNA GLASBA	2.500
Koroški pokrajinski muzej	OŽIVLJENI ZVEN PRETEKLOSTI	45.000
	<u>SKUPAJ SLOVENJ GRADEC:</u>	98.750
SKUPAJ PROGRAMSKI SKLOP PARTNERSKIH MEST		781.850
SKUPAJ VSI SKLOPI		3.618.984

MARIBOR2012

Evropska prestolnica kulture

Maribor • Murska Sobota • Velenje
Ptuj • Novo mesto • Slovenj Gradec

PRILOGA 3

PROGRAMI IN PROJEKTI MARIBOR 2012 – EVROPSKA PRESTOLNICA KULTURE

LETO 2012

Maribor, junij 2013

	Vrednost sofinanciranja 2012	
Prejemnik	Naziv projekta	Vrednost
MARIBORSKI PROJEKTI		
Društvo komorni godalni orkester SF	FESTIVAL MARIBOR	432.000,00
KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO ŠTUDENT MARIBOR	FOLKLORNI POZDRAVI MARIBORA	5.400,00
Atelje Japelj d.o.o.	SEVERNI SIJ	45.000,00
Bunker Ljubljana	DRUGAJANJE	6.300,00
Bunker, Ljubljana	MLADIBOR	90.000,00
KD Center plesa	ČUTIM GLASBO, SLIŠIM PLES	14.700,00
Društvo Mitra	MULTIKULTI	10.800,00
Društvo za razvoj filmske kulture	ANIMATEKA V MARIBORU	35.000,00
DVK Magdalena	MAGDALENA 2012 / 13. MEDNARODNI FESTIVAL KREATIVNE KOMUNIKACIJE	54.000,00
Evropski kulturni in tehnološki center Maribor	SREDNJEVEŠKE IN RENESANČNE KNJIŽNE UMETNINE IZ ZAKLADNICE NADŠKOFIJE MARIBOR	15.300,00
En – Knap	TEATER	21.150,00
ZNANSTVENO RAZISKOVALNO ZDRUŽENJE ZA UMETNOST, KULTURNO IZOBRAŽEVALNE PROGRAME IN TEHNOLOGIJO EPEKA	MARKO JAKŠE	12.600,00
ZNANSTVENO RAZISKOVALNO ZDRUŽENJE ZA UMETNOST, KULTURNO IZOBRAŽEVALNE PROGRAME IN TEHNOLOGIJO EPEKA	EVROPSKI STRIP	18.000,00
Fotoklub Maribor	NOVA F	11.700,00
Fundacija Sonda	EX-GARAŽA	11.700,00
Društvo Gledališče Ane Monroe	ŽIVI TRGI IN DVORIŠČA MARIBORA	10.800,00
Društvo Hedonističnih kreativcev	Digital delight	6.300,00
JSKD Maribor	SLOVENSKO ZBOROVSKO TEKMOVANJE IN MEDNARODNI GRAND PRIX	31.500,00
JSKD Maribor	12.MEDNARODNI OTROŠKI FOLKLORNI FESTIVAL MARIBOR 2010	9.000,00
JSKD Maribor	MEDNARODNI DAN ZBOROVskega PETJA	5.400,00
KDMC Indijanez	FESTIVAL SCENA	8.100,00
KID KIBLA	KIBLA 2012 (DIGITALNA KOMUNA, MED, KIBLIX, FOLIO, FESTIVAL LJUBEZNI, DNEVI RADOVEDNOSTI)	79.000,00
Narodni dom Maribor	Festival LENT	389.000,00

KD Mariborska literarna družba	NA PREPROGI IZ ZVEZD	1.800,00
KUZ Delavnice Maribor	KONCERTNI CIKEL FESTINE 2010-2014	31.500,00
KULTURNO UMETNIŠKI ZAVOD DELAVNICA MARIBOR	MEDNARODNI ORKESTER MARIBOR 2012	67.500,00
Lutkovno Gledališče Maribor	LUTKE MINORITI	40.000,00
Pandur Theatres d.o.o	VOJNA IN MIR	67.500,00
Mladinski kulturni center Maribor	PERFORMA	20.000,00
Mladinski kulturni center Maribor	NANO UMETNOST	3.600,00
Mladinski kulturni center Maribor	DRUŽABNO DRUŽBOSLOVJE	4.500,00
Mladinski kulturni center Maribor	MEDNARODNI FESTIVAL RAČUNALNIŠKE UMETNOSTI	56.000,00
Moment KUD	PRESTOPI/CROSSINGS	18.900,00
Pekarna-magdalenske mreže	SOBA ZA GOSTE	49.500,00
Pekarna - magdalenske mreže	GARAGE EXPLOSION FESTIVAL	7.200,00
Plesna izba Maribor	FESTIVAL MARIBUM	9.900,00
Umetnostna galerija Maribor	NEDOKONČANA MODERNIZACIJA / ARHITEKTURA IN URBANIZEM V BIVŠI JUGOSLAVIJI IN DRŽAVAH NASLEDNICAH	31.500,00
Zavod Choregie	CHOREGIE AKA CHOREGIE	72.000,00
ETNIKA, Zavod za umetnost in medkulturno sodelovanje Maribor	FESTIVAL ETNIKA	12.000,00
Zavod Imaginarni	Hotel Splendid	22.500,00
Zavod Udarnik	KINEMATOGRAFSKA DEJAVNOST V MARIBORU	36.000,00
Zavod Udarnik	AVDIOVIZUALNA UMETNOST	18.000,00
ZULK	FESTIVAL ROMSKE KULTURE ROMANO ČHON / ROMSKI MESEC	22.500,00
ZULK	TAKADIMI	17.000,00
Zavod KMŠ - Hiša knjig	DVANAJST	265.500,00
Nataša Prosenc – Stearns	ZADNJA VEČERJA	4.500,00
Sinagoga - Center judovske kulturne dediščine Maribor	EVROPSKI DAN JUDOVSKO KULTURE	6.300,00
GIZ Maribor	ŠPASFEST	42.000,00

Mikrourbanika - kreativno združenje	MALI ARHITEKTI S ČAROBNIM SVINČNIKOM	28.020,00
Narodni dom Maribor	ART KAMP	108.000,00
Narodni dom Maribor	ČITALNICA NA JASI	27.000,00
KUD Borza	WAS IST MARIBOR	56.700,00
Osnovna šola bratov Polančičev	OTROŠKI PEVSKI ZBOR EPK	3.600,00
Pokrajinski muzej Maribor	EVROPA V MUZEJU - MUZEJ V EVROPI	162.000,00
SNG Maribor	VELIKI BRILJANTNI VALČEK	22.500,00
Smiljan Kreže s.p. PRO MUSIC	PIŠE SE LETO 2011&2012	40.000,00
Subkulturni azil	ROKERJI POJEJO PESNIKE	4.500,00
FOTODESIGN, umetniško ustvarjanje, Branislava Ritonja s.p.	Glazerjevi nagrajenci - portreti Mariborskih umetnikov	900,00
Vivi d.o.o.	PRESTOLNICA OKUSOV	45.000,00
Založba Pivec	EVROPSKI PESNIŠKI TURNIR	16.200,00
Zbor Carmina Slovenica Maribor	PLACEBO	130.000,00
Studio Legen d.o.o.	HIŠNIK MARIBORA	35.000,00
Radio City d.o.o.	AKCIJE V ETRU (Šest EPK akcij za bolj živo mesto)	15.000,00
KUD Anarhiv	Digitalno nomadstvo	22.270,05
Društvo Varuhi semen	Semenska knjižnica	35.435,65
FREKVENCA, Socialno-kulturno združenje nemirnih in aktivnih	Etnomobil	32.042,00
ALJA, Daniela Urbanič s.p.	OBELEŽJA - MOZAIK	18.950,00
Subkulturni azil	NO BORDER JAM	10.000,00
Spletart	DIGITALNI VODIČ PO EPK	7.000,00
Mariborska knjižnica	Evropska pravljica	17.100,00
Muzej narodne osvoboditve Maribor	UF, INDUSTRIJA (katalog)	25.000,00
Zavod NASTATI	ULAY	73.500,00
Zadruga Dobrina z.o.o.	Trajnostna lokalna preskrba	149.630,00
Združenje CAAP	CAAP	153.097,02

Hiša idej d.o.o	PRENOSI METROPOLITANSKE OPERE HD LIVE	10.000,00
Smiljan Kreže s.p. PRO MUSIC	OTVORITVENA SLOVESNOST	368.762,10
Pomurski muzej Murska Sobota	UF, INDUSTRIJA	19.200,00
KRAŠEVEC JOŠKO s.p. Elektro strojna dela	SVETLOBNO MESTNO OBZIDJE	45.000,00
AU arhitekti d.o.o.	OZNAČEVALCI EPK	60.000,00
EKTC Maribor	SPEKTER ZVOKOV	45.000,00
Akademija za glasbo	SLOVENIJA/EVROPA	8.100,00
KPC Narodni dom Maribor	ORKESTRSKI IN KOMORNI CIKEL	45.000,00
Konservatorij za glasbo in balet Maribor	SIMFONIČNI ORKESTER KONSERVATORIJA MARIBOR	13.050,00
Modrijan založba d.o.o.	SEVERNI SIJ	6.156,00
Založba Obzorja d.d.	LEKSIKON MARIBORSKE KULTURE IN DRUŽBE	22.500,00
Umetniški kabinet Primož Premzl d.o.o.	MALI VODNIK PO EVROPSKI PRESTOLNICI KULTURE 2012	14.900,00
Zavod Anton Martin Slomšek	OBRAZI NOTRANJE MOČI	144.000,00
Založba Pivec	MARIBORSKE VEDUTE	8.100,00
Cankarjev dom	ZAUSTAVLJIVI VZPON ARTURA UIA	54.000,00
MASKA Ljubljana	ZID OBJOKOVANJA	16.200,00
SNG Maribor	HOMMAGE A STRAVINSKY	22.500,00
Darja Pernat GTS d.o.o.	EPK V KGB	11.000,00
Jasna Kozar, samozaposlena v kulturi	PARIZ, LONDON, BERLIN V GALERIJ 3 X	4.500,00
Zavod Anton Martin Slomšek	TEDEN MLADE EVROPE	30.000,00
KED Smetumet	UMETNIŠKE INTERVENCIJE	95.000,00
Ana Presker s.p.	KITAJSKI NAPISI	1.000,00
B&B Petra Varl s.p.	POLJUBI & OBJEMI	5.500,00
Pokrajinski arhiv Maribor	IZLOŽBE	14.000,00
Pokrajinski arhiv Maribor	NEMCI IN MARIBOR	87.500,00
Kramarski - turistično podjetje d.o.o.	LEP POZDRAV IZ STARE EVROPE	7.000,00

Takt ars - Samo Šalamon s.p.	Kako postati jazz blues virtuoz?	7.000,00
Društvo za komorno glasbo Amadeus	MLADI GLASBENIKI MARIBORA (CARPE ARTEM)	9.000,00
KUD Zid na meji Kozjak pri Cešaku	ULIČNI STRIP	17.856,00
KUD Zid na meji Kozjak pri Cešaku	ŠUM REKE NA MOSTOVIH	6.000,00
Soundbiro d.o.o.	MESTNA IZPOVEDNICA	12.000,00
JSKD Območna izpostava Maribor	LITERARNA HIŠA	25.820,00
Kulturno društvo Mariborska literarna družba	LITERARNA HIŠA	7.180,00
CIZL, vizualne komunikacije d.o.o.	NAMIZNA POEZIJA	11.000,00
ARPOL, d.o.o.	KLUB 2012	241.789,71
JSKD, območna izpostava Novo mesto	SNEGULJČICA - glasbeno-plesna pravljica za otroke	10.000,00
Festival Velenje	KONEC SVETA? NE, ZAČETEK EPK!	10.000,00
Javne službe Ptuj	KORANTOVA SVATBA - glasbeno-gledališki spektakel	10.000,00
MO Slovenj Gradec	MODRA ODSEVANJA	10.000,00
Javni zavod za kulturo, turizem in šport Murska Sobota	OTVORITVENA SLOVESNOST	10.000,00
Mariborska kolesarska mreža	TELEPORT	50.040,00
Društvo Varuhi semen	Urbano Vrtnarstvo	100.000,00
Studio Legen	Zgodbe gospoda K.G.	9.139,95
Casablanca	Marpurgi	12.300,00
Kino Svečina	Vzpon mesta	5.463,72
Senca Studio	Portret Draga Jančarja - pisatelj in mesto	6.904,35
VPK	Pregnani Mojster - dokumentarni portret Zlatka Zahoviča	6.904,35
EKTC Maribor	CENTER EKSPERIMENTOV	65.000,00
ZRC SAZU, inštitut za kulturno zgodovino	EMANCIPACIJA IN ELIMINACIJA MED ZGODOVINO IN SODOBNOSTJO	8.500,00
Mariborska knjižnica	LITERARNE POSTAJE	5.000,00
Cankarjeva založba	KENK	5.400,00
Adrema d.o.o	TEDx Maribor 2012: IDEJA KULTURE - KULTURA IDEJ	13.500,00

Katja Kos, samozaposlena v kulturi	HEIKO BECK V MARIBORU	15.000,00
Konservatorij Maribor	GLASBA BREZ MEJA	26.000,00
PeTV Ptuj	KULTURA NA DLANI	12.000,00
VTV	KULTURA NA DLANI	7.000,00
TV AS (HI-FI VIDEOSTUDIO d.o.o.)	KULTURA NA DLANI	7.000,00
Vaš kanal (Televizija Novo Mesto d.o.o.)	KULTURA NA DLANI	7.000,00
Tele 59 d.o.o.	KULTURA NA DLANI	7.000,00
Društvo slovenskih pisateljev	GOSTIM BESEDO	10.000,00
Umetnostna galerija Maribor	SKORAJ POMLAD	70.000,00
ZVVIKS, zavod za film in avdiovizualno produkcijo	DELAVNICE USTVARJANJA ANIMIRANEGA FILMA	18.000,00
EVROPSKO SREDIŠČE ZA RAZISKAVE IN KULTURO SAGA	MUSIC, WINE AND FASHION FESTIVAL	27.000,00
Šahohlačnik d.o.o.	ČRNO-BELI SVET	18.000,00
Kulturno umetniško društvo Ljud	Preanimacija-Čakalnica de luxe	10.000,00
Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca Maribor	Preanimacija-internet	10.000,00
Kramarski, turistično podjetje	RETRO PROMO	9.200,00
Univerza v Mariboru	RAZ:UM	300.818,00
FolioVerlag	SEVERNI SIJ	7.000,00
Časopisna založniška družba Večer	VEČEROVI DUELI	18.000,00
Tele 59 d.o.o.	TV REPORTAŽE EPK 2012	0,00
David Šalamun s.p.	PEŠPOTI	15.000,00
Stolna župnija Maribor	STOLNI ZVONIK	12.958,69
Sinagoga - Center judovske kulturne dediščine Maribor	DUŠE	3.600,00
JSKD-ji	HARMONIJE	85.000,00
Association NISI MASA	EUROPEAN SHORT PITCH	15.000,00
Muzej narodne osvoboditve Maribor	UF, INDUSTRIJA	24.770,00
Galerija Velenje	UF, INDUSTRIJA	21.600,00

Klub prijateljev IMV	UF, INDUSTRIJA	19.500,00
Koroški pokrajinski muzej	UF, INDUSTRIJA	19.250,00
Društvo slovenskih pisateljev	KNJIŽNI SEJEM	100.000,00
KUD Zlati zob	Gipsy night	50.000,00
Multigraf d.o.o.	K8 - Spomin ljubezen opomin	1.000,00
Umco d.d.	EDICIJA ŽIVLJENJE NA DOTIK	275.776,00
Subkulturni azil	MULTI FURGULA	5.000,00
Preboj, društvo za trajnostni razvoj	ZBIRADEJNICA ZA MARIBOR	28.161,51
Društvo mladih raziskovalcev Maribor	ARHEOLOŠKA POT PO MARIBORU Z OKOLICO	12.500,00
TICA SISTEM d.o.o.	NOVA DOGNANJA NA PIRAMIDI - KORENINE MESTA MARIBOR	15.000,00
Kramarski - turistično podjetje d.o.o.	STARI KRAMARSKI	14.000,00
MDSS MARIBOR	stereOTIP	5.000,00
DKD Svoboda	OTROCI LENTA	45.000,00
Rene Strgar	SKATE FESTIVAL	30.100,00
Pekarna - magdalenske mreže	ZGODOVINA PRIHODNOSTI	18.824,40
Kulturno društvo Lajnar Koroški	LAJNARSKI DAN	4.000,00
Pokrajinski muzej Ptuj Ormož	UF, INDUSTRIJA	20.300,00
Bunker Ljubljana	AVDICIJA ZA ŽIVLJENJE	78.000,00
Zavod Sensorium	GENEROSITY	31.500,00
Simona Šuc, samozaposlena v kulturi	OLAJŠEVALNIKI ZA PSE	10.170,00
Letalski center Maribor	BOMBNI NAPAD NA MARIBOR	10.000,00
Jože Šubic	KDO TUKAJ DRŽI VODO?	13.500,00
Prostovoljno gasilsko društvo Maribor – mesto	NA POMOČ! POŽAR	4.500,00
Bojana Kovačič Zemljič s.p.	E2RD	3.000,00
Mladinski kulturni center Maribor	SLOVENSKI DNEVI KNJIGE	18.000,00
Preboj, društvo za trajnostni razvoj	ZIDNICE	41.748,90

Jama d.o.o.	POLETJE V MESTU	30.000,00
Pokrajinski arhiv Maribor	ZGODOVINA MARIBORSKIH HIŠ	13.000,00
Društvo likovnih umetnikov Maribor	IZRAZI SVOJE UPANJE	13.500,00
Smiljan Kreže s.p.	ODER POŠTNA	106.000,00
Glasbeno društvo Mladi bobnar	ODER ŽIDOVSKI TRG	169.000,00
Mladinski kulturni center Maribor	MARIBORSKA MLEČNA CESTA	1.620,00
SNG Maribor	SIMFONIČNI CIKEL SNG MARIBOR	45.000,00
VULCANO MODELS	MODNA REVIVA	6.400,00
KUD Ljud	POCESTNICA	12.000,00
KUD Borza	SAFARI TOUR MARIBOR	15.469,00
Zavod Bufeto	KLOVNBUF	44.250,00
Društvo lutkovnih ustvarjalcev	LUTKOVNA INTERVENCIJA LILE PRAP	22.500,00
Mars Music d.o.o.,	MARS FESTIVAL	50.000,00
Društo zaveznikov mehkega pristanka Krško	FILMSKE DELAVNICE	30.000,00
Center interesnih dejavnosti Ptuj	FILMSKE DELAVNICE	9.500,00
ZAVOD VISTA Murska Sobota	FILMSKE DELAVNICE	9.500,00
Kulturni dom Slovenj Gradec	FILMSKE DELAVNICE	9.500,00
Mladinski center Velenje	FILMSKE DELAVNICE	9.500,00
FILMSKO DRUŠTVO FILM FACTORY	FILMSKE DELAVNICE	4.000,00
Arcus film d.o.o.	PETERICA	15.300,00
Kultura 21	RAZSTAVA LEPO SLIKARSTVO JE ZA NAMI	39.626,40
MHD, d.o.o.	PROJEKT RADAR	41.000,00
IRDO - Inštitut za razvoj družbene odgovornosti	7. MEDNARODNA KONFERENCA "DRUŽBENA ODGOVORNOST IN IZZIVI ČASA 2012: INOVIRANJE KULTURE ZA VEČ DRUŽBENE ODGOVORNOSTI - KOT PO IZ SOCIO-KULTURNE KRIZE"	10.000,00
Prva gimnazija Maribor	MEDNARODNI FESTIVAL ŠPANSKEGA GLEDALIŠČA	10.000,00
Akademija za glasbo	MONTERVERDI: ORFEJ	36.000,00

Zavod Exodos	CHOU OUCHOUF	70.896,60
RMIT University	2112 Ai	130.000,00
Forum slovanskih kultur	DEDIŠČINA SOCIALIZMA	19.000,00
Ana Holc s.p.	ESENCA UMETNIŠKEGA NAKITA - BISTVO JE OČEM NEVIDNO	15.000,00
Zavod Iskra	GRAZ - MARIBOR = MARBURG - GRADEC	20.000,00
Cafe teater	MICIKA IN ALDO	27.000,00
Sabina Petek s.p.	PRO SOLO - DRUŽINSKA TRADICIJA IN SLOVES	36.000,00
Založba Sanje	ANTOLOGIJA PORTUGALSKIH PESNIKOV XX STOLETJA IN ANTOLOGIJA SLOVENSkih PESNIKOV XX STOLETJA	
Društvo slovenskih pisateljev	TURNEJA PISATELJEV S KITAJSKE	6.000,00
Zavod Exodos	KONJENIKOVA POT	268.324,02
Zavod oko:uho	CENTRALNA POSTAJA	40.000,00
SNG Nova Gorica	KROJAČI SVETA	99.000,00
Mediamix komunikacije d.o.o.	PECHA KUCHA	7.425,00
Studio ALP	ZVOKI MESTA M.	16.000,00
OLOOP Ljubljana	PONOVRNO POVEZANI	20.200,00
Vake & Vake d.o.o.	CVETLIČNA ULICA – GALERIJA PETRINA	3.000,00
Pogrebno podjetje Maribor d.d.	PARK SPOMINA	12.000,00
Muzej za arhitekturo in oblikovanje Ljubljana	SILENT REVOLUTION / SODOBNO OBLIKOVANJE V SLOVENIJI	12.000,00
Yago d.o.o.	ARTAS	10.000,00
Soundbiro d.o.o.	ODER ŠTAJERC	75.000,00
Umetnostna Galerija	IZBRANA UMETNIŠKA DELA REBECCE HORN	40.000,00
GALERIJA HEST EMIL ŠARKANJ S.P.	PALČKI OKUPIRALI MARIBOR	15.300,00
Media voice d.o.o.	ŽUPANOV ODER PRIJATELJSTVA	40.000,00
KUD Borza	StandUpFest	13.500,00
Založba Pivec	MARIBORSKA KNJIGA	15.540,00
Arhitekturni biro Marinič	ZGODOVINSKE LADJE V MINIATURI	3.000,00

Borut Popenko, samozaposlen v kulturi	OBLAK	3.645,00
Društvo paraplegikov severne Štajerske	PER ASPERA AD ASTRA (Preko trnja do zvezd)	9.000,00
Slovenska matica	KATARINA, PAV IN JEZUIT	4.000,00
Zavod Kultivacija Zg. Polskava	JAN FABRE: ART KEPT ME OUT OF JAIL!	43.900,00
Son:da	Maribor`EDU`Graz	5.000,00
Plesna izba Maribor	MOVE TO MARIBOR	80.100,00
Slovenska filantropija	PIKNIK PROSTOVOLJSTVA	10.000,00
Društvo arhitektov Ljubljana	2x2 SODOBNE SLOVENSKE ARHITEKTURE	15.000,00
SNG Maribor	Borštnikovo srečanje	100.000,00
Š.K.R.A.T. Bojan Žuran s.p.	ČAJNIKI V ČAJEKU	1.000,00
GEARH d.o.o.	DEDIŠČINA NA DLANI	10.000,00
Pokrajinski arhiv Maribor	EVANGELIČANSKI MARIBOR	6.000,00
Pingi international	FLASH MOB	12.000,00
Narodni dom Maribor	IZZVEN	20.000,00
Sonček - Mariborsko društvo za cerebralno paralizo	JAZ, MENE, MENI, ME (razstava src)	10.000,00
Zveza slovenskih godb	LETO BOJANA ADAMIČA	30.000,00
Muzej narodne osvoboditve Maribor	MEŠČANSTVO NA SLOVENSKEM – MARIBOR	37.000,00
SAETA - Zavod za kulturne in promocijske aktivnosti	MRMRANJE TOKOV	10.000,00
Soundbiro d.o.o.	ODER MLADIH (ODER EVROPSKE PRESTOLNICE MLADIH)	20.000,00
PD Maribor Matica	PRINESI KOS NEBA S SEBOJ V DOLINO	4.000,00
Radio Center d.o.o.	RADIJSKE AKCIJE RADIA CENTER	15.000,00
Društvo Mitra	REVIJA SLOVENSKEGA DOKUMENTARNEGA FILMA	20.000,00
Jasmina Cibic, samozaposlena v kulturi	SITUACIJA: ANOPHTALMUS HITLERI	15.000,00
Arsmedia d.o.o	ŠANGHAJ	6.300,00
Bojan Brigadir s.p.	VPETOST	5.000,00
Studio ALP	ŽARNICA PA ŠE KAR SVETI...	4.000,00

Artikel-VII-Kultuverein für Steiermark – Pavel Haus	GLEDAT KAJ DELAJO – SLOVENCİ NA AVSTRIJSKEM ŠTAJERSKEM	24.000,00
Zavod za napredne pristope v kulturi in izobraževanju ISKRA	STOPTRIK	12.000,00
Robert Kranvogel s.p.	TUDI OGLJE ŠE KUHAJO, MAR NE?	10.000,00
Slovenska kinoteka	ZDRAVI LJUDJE ZA RAZVEDRILO: RETROSPEKTIVA FILMOV KARPA GODINE	3.000,00
KUD Borza	JALOVA	40.000,00
Plusminus d.o.o.	ELEKTRONSKA GLASBA	20.000,00
Maja Milenovič-Workman, TWO d.o.o.	GUERNICA 2012	30.000,00
Smiljan Kreže s.p.	NK MARIBORA	20.000,00
Maribar d.o.o.	SHAKESPEAROV ODER	15.000,00
Narodni dom Maribor	KULTURNI DNEVNIK	50.000,00
Društvo za podporo radiu MARŠ Maribor	MARŠ NA ZEMLJO!	23.400,00
Društvo kvalitetnih kulturno-umetniških praks SMEHOMAT	(IZ)BRANE INTERVENCIJE	6.600,00
Društvo kvalitetnih kulturno-umetniških praks SMEHOMAT	ŠTUDENSKI NATEČAJI	2.000,00
Društvo kvalitetnih kulturno-umetniških praks SMEHOMAT	PO TEKSTOVNIH MREŽAH	65.191,00
Zavod Kultivacija Zg. Polskava	POLENTA	70.524,00
Sinagoga – Center judovske kulturne dediščine Maribor	TLAKOVCI SPOMINA	500,00
Združenje rezbarjev in modelarjev Slovenije	K8 - ŽIVIMO Z LESOM	1.000,00
EVROPSKI KULTURNI IN TEHNOLOŠKI CENTER MARIBOR	ARHEOLOŠKO NAJDIŠČE BETNAVA	5.400,00
Zavod Kultivacija Zg. Polskava	WHITE NOISE - SALZBURŠKI PAVILIJON	50.000,00
RTV Slovenija	MARIBOR 2012 - EVROPSKA PRESTOLNICA KULTURE	150.000,00
Klub ptujskih študentov	LIBERATION ART PROJECT: SKUPAJ - MITEINANDER - TOGETHER - ENSEMBLE	6.000,00
Mirjana Rukavin	BEAUTY ARCHIVE 2002-2012	4.000,00
Soundbiro d.o.o.	THE STROJ	14.800,00
Turistično društvo Maribor	SPLAVARSKA RAZSTAVA	15.000,00
Zavod Exodos	FAUST	210.307,13
ARPOL, d.o.o.	EUROPEAN JAZZ ORCHESTRA	4.932,46

Gledališče Ane Monro	MATI KORAJŽA	20.000,00
KUD Zlati zob	AKUSTIČEN VIKEND	40.000,00
OŠ Prežihovega Voranca Ljubljana	ALEKSANDRA TISA - ŠTUDIJSKE RISBE	2.000,00
Umetniški kabinet Primož Premzl d.o.o.	KNJIGA, NEMCI IN MARIBOR	9.000,00
Umco d.d.	ANTOLOGIJA PERSPEKTIVE IN REFLEKSIJE	8.520,00
Soundbiro d.o.o.	PRAVLJIČNO DVORIŠČE	11.150,00
Založba Pivec	ANTOLOGIJA PORTUGALSKIH PESNIKOV XX STOLETJA IN ANTOLOGIJA SLOVENSkih PESNIKOV XX STOLETJA	18.000,00
Smiljan Kreže s.p.	SLAVNOSTNA ZATVORITEV	150.000,00
SKUPAJ Maribor		10.328.559,01
PARTNERSKA MESTA		
KUD Čar griča	AYE FESTIVAL	10.000,00
Društvo za glasbeno umetnost Arsana	KONCERTNI ABONMA ARSANA	5.000,00
Društvo za glasbeno umetnost Arsana	GLASBENI FESTIVAL ARSANA	45.000,00
KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO ART STAYS	ART STAYS MEDNARODNI FESTIVAL SODOBNE LIKOVNE UMETNOSTI	30.000,00
Zavod LokalPatriot	FOTOPUB	18.000,00
Dolenjski muzej Novo Mesto	PRETEKLOST NOVEGA MESTA IN NJEGOVA PREMIČNA DEDIŠČINA / NOVOMEŠKA SITULSKA UMETNOST, ETNOLOŠKA DEDIŠČINA DOLENJSKE	30.000,00
Rock otočec d.o.o.	ROCK OTOČEC	20.000,00
Zavod LokalPatriot	MUZEJSKI VRTOVI	12.500,00
Zavod za turizem Novo mesto	OZNAČITEV KULTURNE DEDIŠČINE	6.000,00
Založba Goga	MESTO GOGA (HIŠA KULTURE)	20.000,00
Zavod Situla	VELEBLAGOVNICA SITULA	8.500,00
Zavod LokalPatriot	FOTOGRAFSKA IZKUŠNJA	4.000,00
Zavod LokalPatriot	JAZZINTY	25.000,00
Zgodovinski arhiv Ljubljana - enota za Dolenjsko in Belo krajino, Novo mesto	KRONIST NOVEGA MESTA	2.500,00
Festival Velenje	POLETNE KULTURNE PRIREDITVE	65.000,00
Festival Velenje	PIKIN FESTIVAL	155.000,00

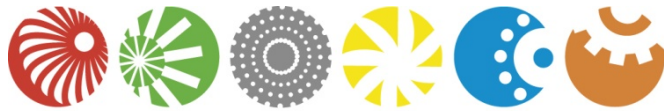
Ustanova Velenjska knjižna fundacija in Velenika	MEDNARODNI LIRIKONFEST VELENJE	12.000,00
Mladinski center Velenje (Elvis Halilović)	VODNO MESTO IN IZOLACIJSKI TEDEN UMETNOSTI	20.000,00
Mladinski center Velenje	FESTIVAL MLADIH KULTUR KUNIGUNDA	80.000,00
Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož	PUSTNE MASKE	35.000,00
OŠ Ljudski vrt	DA TE FABULA NARRATUR	12.500,00
ŠTUDENTSKA ZALOŽBA	DNEVI POEZIJE IN VINA	54.500,00
Založba Franc Franc	DIALEKTA	10.000,00
Javni zavod za kulturo, turizem in šport Murska Sobota	SOBOŠKO POLETJE	30.000,00
Klub PAC	PAC-OV GLASBENI MAJ	12.000,00
Društvo Argo	MURSKÉ BALADE IN ROMANCE	17.500,00
Zavod FLOTA	FRONT@ SODOBNEGA PLESA	30.000,00
Pomurski muzej Murska Sobota	ODKRITO/ZAKRITO	32.500,00
JSKD, Območna izpostava Slovenj Gradec	MEDNARODNI FESTIVAL MLADE LITERATURE URŠKA 2012	25.000,00
Podjetniški center Slovenj Gradec d.o.o.	ART@CRAFT EUROPE 2012	15.000,00
Koroška Galerija likovnih umetnosti	MIROVNIŠKI FESTIVAL "OD LJUDI ZA LJUDI"	50.000,00
Koroška Galerija likovnih umetnosti	SOFT CONTROL: Znanost, umetnost in tehnološko nezavedno	45.000,00
Glasbena šola Slovenj Gradec	SLOVENSKA IN ČEŠKA ORKESTRALNA GLASBA	4.250,00
Koroški pokrajinski muzej	OŽIVLJENI ZVEN PRETEKLOSTI (HUGO WOLF)	60.000,00
Zavod Stara gara	MOŽ S KROKARJEM	4.500,00
Zavod Sončnica	VOJNA ZA PREKMURJE 1991	1.616,85
Javni zavod za kulturo, turizem in šport Murska Sobota	NOVI GLEDALIŠKI IZZIVI	10.000,00
Umetniško društvo Bronos	SLEDI PANONSKIH MUZ	17.500,00
Pomurski muzej Murska Sobota	MURA ODPRTO KATALOG	1.500,00
Založba Franc Franc	OKO BESEDE	5.000,00
Založba Franc Franc	SPREHAJALIŠČA	10.000,00
Zavod Sončnica	DIGITALNA KLASIKA	5.500,00

Zavod DrMr	PREJK 12	20.000,00
Javni zavod za kulturo, turizem in šport Murska Sobota	MOJE MESTO	7.500,00
Društvo likovnih umetnikov Prekmurja in Prlekije	KROŽIŠČA	25.000,00
Galerija Murska Sobota	ZBIRKA IZ MUZEJA KONKRETNE UMETNOSTI INGOLSTADT, From Page to Space - OD STRANI DO PROSTORA	5.300,00
KD Pihalni orkester Krka	OD GODBE V ORKESTER	3.000,00
Anton Podbevšek Teater	ČLOVEK Z BOMBAMI	50.000,00
Glasbena šola Marjana Kozine Novo Mesto	GLASBENI MOZAIK	7.500,00
MPZ Pomlad	POPMLAD	3.500,00
ŠKD Plesni studio	PLESNA PRAVLJICA	2.500,00
Zavod LokalPatriot (Galerija Simulaker)	JEAN MARC CARACCI: RAZSTAVA HOMO URBANUS EUROPEANUS	12.500,00
DRUŠTVO ZA RAZVIJANJE PROSTOVOLJNEGA DELA NOVO MESTO	TEDEN KULTUR 2012	6.000,00
Založba Goga	SLOVENSKI AVTORJI V ROKI	7.500,00
Društvo za glasbeno umetnost Arsana	ZGODBA O TANGU	4.750,00
Mestno gledališče Ptuj	DANTONOVA SMRT	10.000,00
Mestno gledališče Ptuj	V SAMOTI BOMBAŽEVIH POLJ	12.500,00
Mestno gledališče Ptuj	MEDNARODNI FESTIVAL KOMORNEGA GLEDALIŠČA SKUP	15.000,00
Društvo Poetovio LXIX	MEDNARODNI FILMSKI FESTIVAL PRIMUS	18.000,00
Center interesnih dejavnosti Ptuj	KINO BREZ STROPA	15.000,00
Klub ptujskih študentov	TERASAFEST	20.000,00
Knjižnica Ivana Potrča	ZAPUŠČINA dr. ŠTEFKE COBELJ	13.250,00
Knjižnica Ivana Potrča	KNJIŽNICE POBRATENIH MEST	15.250,00
Klub ptujskih študentov	VINO NI VODA	17.000,00
Društvo Poetovio LXIX	RIMSKE IGRE	10.000,00
JSKD, Območna izpostava Ptuj	P.U.S.T. ALI PUSTI UMETNOSTI SVOBODNI TOK	7.500,00
Društvo ŠVUNK	ŠVUNK FEST	2.500,00
KD Carinthia Cantata	KANTATA PO SVETI ELIZABETI	5.000,00

Kulturno društvo Lajnar Koroški	LAJNARSKI FESTIVAL	2.000,00
Marko Kragelnik s.p.	ESCAPE KVARTET	5.000,00
Kulturni dom Slovenj Gradec	SLOVENJGRAŠKO POLETJE	70.000,00
Društvo Gvido	TRG UMETNOSTI	3.500,00
Kulturni dom Slovenj Gradec	ZVEZDICA ZASPANKA	8.500,00
Koroški pokrajinski muzej	AFRIŠKA ZBIRKA	10.000,00
Zavod Risa	KULTURA IN LITERATURA ZA VSE	5.540,00
Festival Velenje (Vlado Repnik)	BELA TEHNIKA, ČRNA MAGIJA	20.000,00
Festival Velenje (Dejan Tamše)	CARMINA BURANA STOP	15.000,00
Festival Velenje (KD ŠŠO)	ŠALEŠKI ŠTUDENTSKI OKTET	2.500,00
JSKD, Območna izpostava Velenje	TEKMOVANJE PIHALNIH ORKESTROV	15.000,00
Knjižnica Velenje	JEZERO	7.500,00
Premogovnik Velenje d.d., Muzej premogovništva	LIGIJEV ODER	3.500,00
Šolski center Velenje	PREDSTAVITEV ŠCV	2.500,00
Festival Velenje (Verena Šulek)	EVROPA PLEŠE	40.000,00
Muzej Velenje (Andragoško društvo Univerza za III. življenjsko obdobje)	MEDNARODNI FESTIVAL VEZENJA VELENJE 2012	5.000,00
Muzej Velenje	GUSTUJUČA RAZSTAVA HIŠE MINERALOV	2.000,00
Premogovnik Velenje d.d., Muzej premogovništva	LAIBACH KUNST	3.500,00
Muzej Velenje (Tajnik, Potočnik, Jeršič)	TRIS RAZSTAV	6.000,00
Mladinski center Velenje (Bojan Pavšek)	REVITALIZACIJA PROMENADE	12.500,00
Visoka šola za varstvo okolja	SUBSTAINART	1.000,00
Festival Velenje (Marko Kolšek)	MAX KLUB JAZZ FESTIVAL	6.500,00
Revivas - društvo za oživitev in promocijo vasi Škale	IZGUBLJENI KRAJI V NOVI LUČI	4.000,00
Mladinski center Velenje	24. MEDNARODNI RAZISKOVALNI TABOR VELENJE 2012	5.000,00
Javne službe Ptuj	FESTIVAL UMETNOSTI IN DEDIŠČINE	445.000,00
Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož	MEDNARODNI KONGRES ILA	15.000,00

Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož	RAZSTAVA OSKARJA KOKOSCHE	10.000,00
MO Murska Sobota	SOBOŠKI DNEVI	58.000,00
Festival Velenje	VELIKA FORMA, ČLOVEŠKA PODOBA	2.500,00
Rock Otočec d.o.o.	ČLOVEK Z BOMBAMI	50.000,00
SKUPAJ Partnerska mesta		2.209.956,85
SKUPAJ MARIBOR + PARTNESKA MESTA		12.538.515,86

MARIBOR2012

Evropska prestolnica kulture

Maribor • Murska Sobota • Velenje
Ptuj • Novo mesto • Slovenj Gradec

PREDLOG ZA NADALJEVANJE TRAJNOSTNO NARAVNANIH PROGRAMOV IN PROJEKTOV MARIBOR 2012 – EVROPSKA PRESTOLNICA KULTURE

Maribor, junij 2013

KAZALO

REFERENČNI OKVIR.....	4
TERMINAL 12 – UMETNOST PRIHODNOSTI	6
KULTURNE AMBASADE – MEDNARODNO POZICIONIRANJE	6
CAAP – PRVI SKUPNOSTNI/SOCIALNI CENTER V MARIBORU.....	7
KLJUČI MESTA – OŽIVLJANJE MESTNEGA DUHA.....	7
ŽIVLJENJE NA DOTIK – MEDIJ PRIHODNOSTI	7
IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN KULTURA.....	8
PROSTOVOLJSTVO, OSEBE S POSEBNIMI POTREBAMI	9
ZAKLJUČEK	9
PRILOGA.....	10
Predlog konkretnih kulturnih programov in projektov MARIBOR 2012 s potencialnim trajnostnim učinkom ter groba ocena finančnega okvira za podporo njihovega nadaljnega razvoja v letu 2013	10
Izbor programov in projektov s trajnostnimi učinki.....	10

REFERENČNI OKVIR

Ko govorimo o trajnostnem potencialu kulturnih programov in projektov Evropske prestolnice kulture, se moramo najprej vprašati o strateških okvirih evropske kulturne politike, nato pa v tem kontekstu premisliti posamezne programske linije in projekte. Za Evropsko skupnost naj bi bila značilna šibka kulturna politika, države članice naj bi na tem področju zadržale izrazito mero avtonomije. Kljub temu pa se zdi, da skuša Evropska komisija intenzivirati svojo vlogo in kulturo izdatneje vključiti v razvojne strategije, s tem pa do neke mere tudi sousmerjati strateške kulturnopolitične odločitve posameznih držav. EPK je najbolj viden projekt ES na področju kulture in usmeritve za njegovo izvedbo nam marsikaj sporočajo o širših usmeritvah na polju kulture. Implementacija evropskih izhodišč v kulturno politiko na različnih ravneh – lokalni, regionalni in državni – se zdi predpogoj za dejansko kontinuiteto programov EPK in njihov trajnostni razvoj.

Evropska komisija je novembra 2011 predlagala novi program Evropske skupnosti Kreativna Evropa, utemeljen v polju kulture in ustvarjalnosti. Med ugotovitvami EK navaja, da je potrebno več investirati v kulturne in ustvarjalne sektorje, saj ti znatno prispevajo k gospodarski rasti, zaposlenosti, inovativnosti in družbeni povezanosti. Program bo varoval in spodbujal kulturno in jezikovno raznolikost in krepil konkurenčnost kulturnega in ustvarjalnega sektorja v Evropi. Organizacije, ki sodijo v ta sektor, že danes ustvarijo 4,5 odstotka BDP in zaposlujejo 8,5 milijona ljudi v ES. EK želi s tem programom ob konkurenčnosti povečati tudi izvozni potencial teh sektorjev, hkrati pa dosegati pozitivne učinke tudi na ostalih področjih, denimo inovacijah, informacijski in komunikacijski tehnologiji ter oživljanju mest. Strategija med ukrepi za doseganje teh ciljev navaja usposabljanja, dostop do financiranja, spodbujanje novih poslovnih modelov, razvoj občinstva, dostop do mednarodnih trgov in boljše povezanost z drugimi sektorji. EK poziva države članice, naj sektorja kulture in kreativnih industrij vključijo v strategije za spodbujanje rasti in razvoja, zlasti v specializirane strategije za pametno rast, pri čemer komisija posebej poudarja pomen povezovanja omenjenih sektorjev z drugimi, zlasti informacijsko komunikacijskim in gospodarstvom (turizem). Skladno z usmeritvami EK naj države poskrbijo za vzpostavitev platform, ki bodo vključevale javne in zasebne organizacije, ki so pomembne za sektorja kulture in ustvarjalnih dejavnosti. Zlasti pomembne so tiste ugotovitve komisije, ki kažejo na to, da so strateške naložbe v teh sektorjih pogosto požele izjemne rezultate, o čemer pričajo prav mnoge evropske prestolnice kulture. EK predlaga še, da bi morale biti v proračunu ES za program Kreativna Evropa na voljo 1,8 milijarde evrov, izdatna sredstva za to področje pa bi države članice po njeni oceni morale nameniti tudi iz strukturnih skladov.

Bistveno sporočilo novega programa za kulturo, ki nadomešča Kulturo in Medio, je uveljavljanje kreativnosti kot pomembnega generatorja trajnostnega razvoja. S takim konceptom se polje kulture širi od umetnosti na številna druga področja, tako pojmovana kultura postaja razvojni potencial Evrope. Tako lahko govorimo o izrazitih ekonomskih in socialnih učinkih kulture, torej o dimenzijah, ki sta bili doslej manj poudarjeni. Že v dosedanji finančni perspektivi naj bi kultura iz strukturnih skladov, ki jih odločilno uravnavajo države članice same, a v skladu z evropskimi prioritetami, počrpala preko 10 milijard evrov, kar je veliko več kot iz ciljnih programov za kulturo. Kohezijska politika, naravnana v skladu z načeli Evrope 2020 kot strateškega okvira, odpira mnoge možnosti za vključitev kulture in ustvarjalnosti v razvojne programe. Posebna priložnost se kaže v kulturnih in

kreativnih industrijah, kulturnem turizmu, digitalizaciji kulturnih vsebin in novih IKT produktih, regeneraciji mestnih središč, revitalizaciji kulturne in industrijske dediščine, izobraževanju za kreativnost in opolnomočenju državljanov, povezovanju znanosti in umetnosti, povečevanju dostopnosti kulture, etc. Strukturni skladi – Kohezijski sklad, Evropski sklad za razvoj regij in Evropski socialni sklad – zahtevajo interdisciplinarni pristop in partnersko povezovanje pri doseganju razvojnih prioritet, koder ima lahko kreativnost izjemno vlogo.

Projekt EPK je bil za ES očitno nekakšen pilotski primer v uveljavljanju nove evropske strategije na področju kulture. EK predlaga njegovo nadaljevanje s še bolj zavezujočimi vsebinskimi parametri in večjim nadzorom s strani EK. EPK ima vselej znova cilj regenerirati posamezno okolje s pomočjo kulture in kreativnosti. V Mariboru in partnerskih mestih smo preizkusili mnoge postulate nove evropske kulturne agende. Tudi zato jih lahko reflektirano umestimo v razvojne kulturne programe na različnih ravneh.

Pomemben prispevek Maribora se kaže tudi v regionalni povezavi mest in partnerjev, na kar opozarja tudi dokument sveta zavoda o možnostih nadaljevanja programov in drugih aktivnosti po izteku projekta. Vzhodna kohezijska regija predstavlja manj razviti del Slovenije, hkrati pa je tudi krepko pod evropskim povprečjem. Regionalna povezovanja omogočajo boljši pristop k evropskim finančnim virom, tako strukturnim skladom kot transnacionalnim programom podpore (Ustvarjalna Evropa itd.). Prav tako prinašajo mnoge sinergijske učinke pri doseganju višje kvalitete produkcij, pridobivanju publike, oblikovanju novih blagovnih znamk itd. Slovenija nima regionalne organiziranosti in prav široko razumljena kultura je lahko pomemben katalizator v tej smeri.

V nadaljevanju predstavljamo trajnostni potencial posameznih programskih sklopov in entitet kot modelov razvoja posameznih segmentov kulturnega in kreativnega sektorja v navezavi z drugimi družbenimi polji. Prav tako v prilogi podajamo »Predlog konkretnih kulturnih programov in projektov MARIBOR 2012 s potencialnim trajnostnim učinkom ter grobo oceno finančnega okvira za podporo njihovega nadaljnjega razvoja v letu 2013«.

TERMINAL 12 – UMETNOST PRIHODNOSTI

Terminal 12 je bil kot programski sklop, ki je bil izrazito fokusiran na sočasno umetnost, še posebej odvisen od infrastrukturnih danosti. Kljub neuresničnim željam v zvezi z novo infrastrukturo – MAKS, UGM, TVT – je dal pomembne rezultate. Predvsem je bil pomemben v tistem segmentu, v katerem je zapolnil vrzeli oziroma manj prisotne prakse umetnosti v Mariboru in regiji. Tukaj mislimo predvsem na cikle odmevnih tujih teaterskih stvaritev, gostovanj eminentnih intelektualcev, mednarodno relevantnih razstav, pa tudi na večjo prisotnost tako imenovane sodobne umetnosti. Maribor ima že solidno razvito festivalsko ponudbo (v prvi vrsti Festival Maribor), ki jo velja podpirati še naprej. Terminal 12 se je trudil poiskati stik med umetnostjo in industrijo ter opozoriti na uporabne potencialne kreativnosti – dizajn, arhitektura, moda, kreativne industrije. Prihodnost Terminala 12 je lahko tesno povezana z realizacijo MAKS-a ali prenovljenega industrijskega kompleksa kot morebitnega kulturnega središča celotne vzhodne Slovenije. V posameznih segmentih pa je lahko zanimiv v prihodnosti tudi brez nove centralne točke, kot platforma povezovanj in mreženj.

Izjemnega pomena se zdi rezidenčni program Soba za goste, ki omogoča interakcijo s tujimi umetniki in osnovo za mednarodne izmenjave.

KULTURNE AMBASADE – MEDNARODNO POZICIONIRANJE

Kulturne ambasade so dale mestu in regiji izrazito mednarodno dimenzijo. Vzpostavljeno je bilo sodelovanje z več kot 30-imi tujimi vladnimi in nevladnimi ustanovami z vsega sveta (med temi so bila veleposlaništva tujih držav, tuji kulturni inštituti s sedežem v Ljubljani in regiji, nevladne organizacije, fundacije oz. odbori za pripravo EPK drugih mest itd.). Svojo kulturno raznolikost in bogato dediščino je predstavilo 16 držav iz Evropske unije in 15 držav izven tega območja. V prihodnosti bi se veljalo še posebej osredotočiti na medmestno in regionalno sodelovanje, za kar je uspešno izvedena EPK odlično izhodišče.

V Mariboru je zaradi zapiranja industrijskih obratov in pomanjkanja turistične ponudbe relativno malo turistov in iskalcev možnosti za tuje investicije. Program Kulturnih ambasad ni pritegnil zgolj ljubiteljev kulture, temveč so se zaradi visokih obiskov z vseh področij družbenega življenja iz sodelujočih držav dogodkov udeležili Mariborčani in Slovenci, ki iščejo možnosti sodelovanja z gostujočo državo. Maribor kot drugo največje slovensko mesto bi s programom Kulturnih ambasad lahko postalo središče severovzhodne regije za sodelovanje in povezovanje na mednarodnem kulturnem področju, ki bi omogočilo reden pretok ljudi, kakovostne kulturne projekte in vir informacij o državah.

Trajnostni vidik vsebin Kulturnih ambasad bi se moral širiti predvsem na polje izobraževanja (predvsem sodelovanje z Univerzo Maribor) in gospodarstva. Tako bi lahko iz novih gospodarskih virov sofinancirali kulturne programe, Maribor pa bi s tem pridobil dodano mednarodno vrednost na področju kulture, gospodarstva in izobraževanja.

CAAP – PRVI SKUPNOSTNI/SOCIALNI CENTER V MARIBORU

Center alternativne in avtonomne produkcije – CAAP se je v času EPK v okviru Urbanih brazd vzpostavil kot prvi inkubator novih ekonomij in drugačnih družbenih razmerij ne le v Mariboru, temveč tudi v Sloveniji. Da bi se lahko center s svojimi socialnimi podjetji in drugimi organizacijami polno razvil in trajno ohranil, potrebuje v prvih letih finančno podporo ter pomoč pri promociji doma in v tujini. CAAP kot skupnostni center bistveno viša kakovost življenja zapostavljenih družbenih skupin (mladih, starejših, Romov, migrantov) ter drugih prebivalcev Maribora in okolice, saj s svojimi dejavnostmi neposredno odgovarja na potrebe ljudi, ki jih javni in privatni sektor še nista uspela zadovoljiti ali pa na njih odgovoriti s kvalitetnimi in profesionalnimi programi. Urbane brazde doživljajo v času ekonomske in družbene krize izjemen odmev doma in na tujem, saj ponujajo nove odgovore na spekter ekoloških in socialnih tem. Pilotski projekti trajnostne lokalne preskrbe, urbanega vrtnarstva, semenske knjižnice, digitalnega opismenjevanja migrantov, izobraževanja romskih žensk, kolesarske kulture itd. kažejo izrazit potencial.

KLJUČI MESTA – OŽIVLJANJE MESTNEGA DUHA

Mestno središče ni zgolj prostorska okoliščina, s prepletenostjo mestotvornih funkcij predstavlja tudi duhovno jedro vsakega mesta. Ključi mesta so v letu prestolovanja reanimirali mestotvornost kot princip, ki v sodobni družbi naglo izginja, svet se spreminja v uniformirano strukturo. Po eni strani so Ključi mesta obujali znane in manj znane zgodbe mestne preteklosti in jih kombinirali s sodobnimi pristopi. Po drugi strani so oživljali mnoge lokacije, tudi takšne, ki so v teku časa zamrle. Nenazadnje pa so vzpodbujali ulično življenje in tako ali drugače posegali v zunanji prostor. Poleg simbolne vloge tako tovrsten program krepi tudi storitveni sektor in je še posebej zanimiv tudi s stališča turistične ponudbe. Potrebno bo razmisliti o obstoječi festivalski ponudbi, kakor tudi o fokusiranju na mikrolokacije – ulice, trge, ipd. Ključi mesta med drugim odpirajo tudi vprašanje regionalnega knjižnega sejma, literarne hiše, revije slovenskega dokumentarnega filma, trajnejših prostorskih intervencij, glasbenih odrov, performativnih posegov v prostor in številnih novosti iz leta 2012.

ŽIVLJENJE NA DOTIK – MEDIJ PRIHODNOSTI

Vzpostavljena je bila forma, ki deluje kot eksperiment na medijskem polju in ki – po prepričanju avtorjev projekta – pomeni model medijev v prihodnosti. Preplet tiskane edicije in spletne strani do mere popolnega organskega zlitja v eno samo formo, ki se povezuje in nadgrajuje na vseh poljih.

Referenčnost in kredibilnost te nove in posebne eksperimentalne forme počiva na široki mednarodni mreži (17 držav), v katero so vpisani priimki prek 120 evropsko znanih in pomembnih imen z različnih področij delovanja. To pomeni pritok vsebine in to reflektirane vsebine iz celotne Evrope in hkrati seveda tudi distribucijo naših vsebin (projektov, avtorjev itd.) v vsa ta okolja.

ŽND je deloval kot mednarodni »stroj« za refleksijo na najvišjem nivoju (vedno se reflektira paradigmatško, globinsko, tudi če gre za aktualne vhode in probleme) in hkrati kot »stroj« za distribucijo/promocijo vsebin iz Maribora, partnerskih mest, vzhodne kohezije in po potrebi celotne slovenske kulture v mednarodni prostor in to prek najbolj kredibilnih imen v posameznih državah in prostorih.

Sistem je bil podprt z vsemi tehnično najsodobnejšimi platformami (lastne video vsebine, prisotnost vsebin na pametnih telefonih, socialna omrežja, prostorska fotografija ...), domačo in mednarodno »tradicionalno« medijsko infrastrukturo je uporabljal za lastno promocijo in promocijo lastnih vsebin (distribucija refleksij Življenja na dotik v domače in tuje medije – naše vsebine je povzemalo in objavljalo prek 35 medijev iz 8-ih držav).

ŽND bi lahko prevzel brez večjih intervencij funkcijo glavnega promotorja za mariborsko/nacionalno kulturo v evropskem prostoru in to ne na ravni površinskega piarja, ampak v smislu vsebinsko kredibilne in hkrati nezaustavljive ekspanzije.

IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN KULTURA

Zavod MARIBOR 2012 je v letih 2010, 2011, predvsem pa v letu 2012 posvetil veliko pozornosti izobraževalnim in znanstvenim vsebinam, ki so se na podlagi sodelovanj z različnimi institucijami, organizacijami, društvi, ipd. izkazale kot uspešna platforma, ki spodbuja kreativnost in refleksijo različnih starostnih skupin. Hkrati platforma predstavlja izjemno interaktiven primer dobre prakse z visokim trajnostnim potencialom.

Vključevanje različnih organizacij, strokovnjakov in delavcev iz polja izobraževanja, znanosti in kulture tvori interaktivno vozlišče, ki omogoča inovativen pristop k osvajanju znanja in kar je najpomembneje razvija predvsem praktični element, ki spodbuja najmlajše in mlade k tvorbi, pridobivanju in uporabi veščin.

Spodbujanje in razvijanje ustvarjalne miselnosti je ključen element platforme, ki dopušča razvoj partikularnih mišljenj v odnosu do skupine in skupnosti, hkrati pa ohranja in poudarja pomembnost sprejemanja drugačnosti. Sobivanje različnih vsebin, mnenj in veščin bogati miselni svet vseh starostnih skupin, njihovo sožitje pa daje vlogi znanosti, izobraževanja in kulture nov, vseživljenjski potencial.

Naštejmo le nekaj primerov platforme: Mali arhitekti s čarobnim svinčnikom, Art Camp, Mladibor, Kulturni dnevnik, RAZ:UM (Razvojnoraziskovalno in umetniško središče Univerze v Mariboru – Hiša znanosti, Hiša arhitekture itd.).

PROSTOVOLJSTVO, OSEBE S POSEBNIMI POTREBAMI

Premagovanje ovir predstavlja pomemben element našega delovanja.

Izhajajoč iz tega spoznanja je zavod MARIBOR 2012 v letih 2011 in 2012 razvil nov in izjemno trajnostno naravnani program za lažjo dostopnost oseb s posebnimi potrebami do kulture - Kultura ni ovira. Preko njega želi trajnostno spreminjati podobo in mentaliteto mest. Z vključevanjem prostovoljcev, izobraževalnih in vzgojnih institucij, domov za upokojence, invalidskih zvez, društev, zavodov in drugih organizacij soustvarja okolje, ki je bolj dostopno in prijazno vsem uporabnikom mesta - ne le po tehnični plati, temveč predvsem na nivoju empatije, medsebojne pomoči, ustvarjalnega sobivanja in sproščenega vzdušja.

Vzporedno s programom Kultura ni ovira je zavod MARIBOR 2012, v sodelovanju s Slovensko filantropijo in projektom Mestne občine Maribor City Volunteers razvil model servisne podpore v obliki organiziranega prostovoljstva aktivnosti najširšega vsebinskega spektra. Poslanstvo modela je bilo vzpostaviti prostovoljstvo kot obliko osebne in družbene odgovornosti ter skozi aktivnosti organiziranega prostovoljstva izboljšati življenja posameznikov in družbenih skupin ter tako prispevati k pospešenemu razvoju lokalne skupnosti, ki temelji na vrednotah solidarnosti in nediskriminacije.

Model posameznikom ponuja možnost učinkovite izrabe prostega časa, v katerem posamezniki krepijo ali pridobivajo delovne in učne izkušnje v konkretnih delovnih situacijah.

ZAKLJUČEK

EPK je bil pomemben impulz v smeri uveljavljanja načel evropske kulturne politike v našem prostoru. Seveda moramo njene usmeritve implementirati s potrebno refleksijo in upoštevanjem našega kulturnega sistema, njegovih prednosti in slabosti. Prav tako nam evropski okvir daje obilo možnosti za prepoznanje nam lastnih potencialov. Implementacija evropskih smernic je pomembna najprej v vsebinskem smislu, saj gre v osnovi za pričakovanje, da odigra kultura pomembnejšo družbeno vlogo in se otrese pregovorne avtarktičnosti. Kultura je nenazadnje branik pred barbarstvom. Ob vsebinski pa ne smemo zanemariti tudi infrastrukturne in finančne dimenzije programov. Ob skromnih javnih virih na občinski in državni ravni bo dostop do evropskih sredstev izjemno pomemben, ob zaostrovanju krize celo usoden za razvojne projekte, ki bodo nadgrajevali obstoječo hrbtnico lokalne, regionalne in državne kulture. Smo v kritičnem obdobju priprave nove finančne perspektive ES, zato so potrebni nagli in strateško premišljeni koraki.

PRILOGA

Predlog konkretnih kulturnih programov in projektov MARIBOR 2012 s potencialnim trajnostnim učinkom ter groba ocena finančnega okvira za podporo njihovega nadaljnega razvoja v letu 2013

Glede na to, da trenutno nismo seznanjeni s stanjem posameznih programov in projektov, vam v nadaljevanju podajamo zgolj okviren seznam programov in projektov z grobimi finančnimi ocenami. Za natančne ocene in dokončen nabor bi potrebovali natančno študijo, predvsem pa vsebinske in finančne evalvacije nosilcev posameznih projektov. Nadaljnji razvoj programov in projektov s potencialnimi trajnostnimi učinki pa ne bo odvisen le od podpore programov in projektov v letu 2013, temveč predvsem od celostne strategije njihovega nadaljnega razvoja in zagotovljene podpore v širšem časovnem obdobju.

Za natančne ocene predlagamo preučitev širšega nabora projektov, kakor tudi natančno evalvacijo izbranih projektov, ki jih navajamo v nadaljevanju.

Izbor programov in projektov s trajnostnimi učinki

FESTIVAL MARIBOR

Ena najeminentnejših glasbenih prireditev v Sloveniji, nastala v okviru EPK, bogati Maribor v prvi polovici septembra. Umetniški vodja Richard Tognetti, violinist in komorni glasbenik avstralskega rodu, z izvirnim programom presega klišeje in skrbi za glasbene poslastice velikega formata. Festival se ponaša z novitetami in prazvedbami klasične glasbe, z multimedijskimi projekti, s prvinsko etnično in jazzovsko glasbo pa prestopa meje klasične glasbe. Med sodelujočimi je vrsta virtuoznih eminenc, ki nastopajo kot solisti in člani priložnostnega Festivalskega orkestra ter skupaj s člani orkestra Slovenske filharmonije delujejo v svojevrstni glasbeni delavnici. Festival Maribor privablja tudi mlade obetavne glasbenike in jim nudi promocijo najvišjega ranga. Koncertni dogodki so se v okviru EPK vrstili v Mariboru in partnerskih mestih; ena izmed odlik festivala je odkrivanje prireditvenih možnosti historičnih stavb, s čimer skrbi za revitalizacijo kulturne dediščine. Neodvisno od osrednjega festivalskega programa je bil v letu 2012 izveden tudi Festival za Maribor, organiziran ob priložnosti 50. obletnice festivala. Rednim prireditvam so bile dodane še vsebine, ki temeljijo na družbeni odgovornosti. Dejavnosti so med drugim zajemale prirejanje koncertov na prostem (Festival na ulici), v zaporih (Festival za zapahi) in domovih za ostarele (Festival med starejšimi), obenem pa je bil vzpostavljen tudi učni portal za mlade, organizirane so bile interdisciplinarne priprave za učitelje.

SOBA ZA GOSTE

Zdi se, da specifični industrijsko-kulturni kontekst Maribora omogoča in spodbuja inovativne oblike umetnosti, kar je predvsem opazno ob gostovanjih tujih umetnikov in umetnic v mestu. Z namenom krepitve pretoka idej in ustvarjalnosti se je vzpostavila Soba za goste, platforma za umetniške rezidence. Ta nadgrajuje že obstoječa rezidenčna gostovanja, ki so večinoma delo posameznih kulturnikov in organizacij. Nova rezidenčna platforma je gostujočim umetnikom v sodelovanju z mariborsko umetniško sceno ponujala prostor za ustvarjanje na različnih lokacijah v mestu, nudila koordinacijsko, izvršilno in informacijsko strukturo ter si prizadevala za stabilnost materialnih

pogojev, ki so potrebni za trajna gostovanja tujih umetnikov pri nas in naših v tujini. Na razpis Sobe za goste je v letu 2011 prispelo natanko sto prijav umetnic in umetnikov z vsega sveta, med katerimi je žirija izbrala osem umetnikov, ki so v letu 2012 po en mesec ustvarjali v Mariboru. Vsak umetnik se je ob svojem prihodu predstavil zainteresirani javnosti v sklopu dogodka Spoznaj umetnika.

CAAP

Združenje alternativne in avtonomne produkcije (CAAP) predstavlja materializacijo ekoloških in socialnih programov, ki so se razvili v okviru Urbanih brazd. CAAP je prostor (v materialnem in vsebinskem smislu), kjer se je trajno naselila večina skupin in ustvarjalcev, ki so sodelovali pri razvoju programa Urbanih brazd. V CAAP-u je bil umeščen center za distribucijo lokalne sezonske hrane (Trajnostna lokalna preskrba), pisarne in delavnice socialno-kulturnega programa za delo s pripadniki romske skupnosti (Etnomobil), kolesarske delavnice Društva Mariborske kolesarske mreže (Teleport), računalniške delavnice skupine za delo z migranti (Digitalno nomadstvo), laboratorij in arhiv društva Varuhi semen (Semenska knjižnica), info-točka, pisarne, predavalnica/učilnica za izvajanje seminarjev, usposabljanj, konferenc. CAAP predstavlja trajnostno dimenzijo Urbanih brazd. Vsi projekti sklopa Urbane brazde bi se z iztekom leta 2012 prekinili in zamrli, če ne bi bili zastavljeni kot trajni programi, ki so zmožni preživeti tudi po izteku EPK. Zato je bil vzpostavljen CAAP – Združenje alternativne in avtonomne produkcije, ki poleg prostorskih kapacitet vsem skupinam in programom, ki delujejo v okviru Urbanih brazd, nudi vsestransko podporo prav z namenom zagotavljanja trajnosti. CAAP bo tem programom nudil podporo pri prijavljanju na razpise, pri računovodskih storitvah, pri razvoju programov, pri usposabljanju kadrov za delo v nevladnih organizacijah in socialnih podjetjih, pri zagotavljanju opreme za izvajanje programov ipd.

ŽIVA DVORIŠČA

Projekt Živa dvorišča je zaživel leta 2010 kot vsebinski sklop festivala uličnega gledališča Ana Desetnica. Do leta 2013 je vključeval predstave uličnega gledališča, za katerega je značilno neposredno navezovanje stika z občinstvom in prilagajanje dejanskemu prostoru, ki tako dobi funkcijo scenografije. Program uravnoteženo vključuje mariborske, slovenske in tuje ustvarjalce s področja intervencij v prostor, plesa, uličnega in sitespecific gledališča, glasbe ter intermedijskih in likovnih instalacij. Leta 2012 je program doživel prostorsko in časovno razširitev, v letu 2013 pa se bi želel preoblikovati v samostojno enoto, katere težišče naj bi postala predvsem dejavnost ljudi, ki živijo na in ob teh dvoriščih. Na festivalu so sodelovali mladi mariborski ustvarjalci, potekale so delavnice za senzibilizacijo lokalnega prebivalstva in spodbujanje participacije prebivalcev pri oživljanju prvotne funkcije dvorišč: druženja. V danih okvirih so potekale delavnice permakulture, reciklaže, spretnosti »naredi sam« in druge ustvarjalne delavnice, prebivalce pa se je spodbujalo tudi k vsem oblikam amaterskega ustvarjanja.

REVIJA SLOVENSKEGA DOKUMENTARNEGA FILMA

Filmski program Evropske prestolnice kulture je potekal v znamenju dokumentarnega filma: v koprodukciji z Maribor 2012 – Evropska prestolnica kulture je v letu 2012 nastalo več kot deset z Mariborom oziroma partnerskimi mesti povezanih dokumentarnih filmov. Skupaj s filmi, ki so nastali na filmskih delavnicah in v spremljevalnem programu, so v vzhodnem delu Slovenije v letu 2012 prebudili in prenovili slovenski dokumentarni film. Sredi septembra je v Mariboru potekalo veselo tridnevno filmsko srečanje, »Revija slovenskih dokumentarnih filmov«, vseh opremljenih z letnico 2012. Njen namen je bil še pred koncem leta na enem mestu zbrati vse ustvarjalce, jih skupaj in

združene v enotno silo predstaviti občinstvu ter na tak način zbrano ustvarjalno energijo slovenskega dokumentarnega filma popeljati v leto 2013 in naprej.

REGIONALNI KNJIŽNI SEJEM MARIBER

Petdnevni knjižni sejem Mariber je bila mednarodna komercialna, delovna in družabna prireditve, ki je združila obiskovalce, založnike, LITERATURArnarje in literarne ustvarjalce iz srednjeevropskega bazena in balkanske regije. Skozi pozive, prireditve, delovna srečanja in razpise je sejem oblikoval program, kakršnega dosedanja knjižna in obknjižna srečanja še ne poznajo, tematiziral duhovne, ustvarjalne in produkcijske silnice ter nakazal nove rešitve in poti ter namenil posebno pozornost mladim udeležencem in novim tehnologijam. Mariborske in druge obiskovalce je vabil z dvodelno shemo: dnevno, ki je naslavljala predvsem že naštetе teme, in večerno s podaljšanimi družabnimi prireditvami širšega, a še vedno na knjige navezanega programa. V sejem so bili vključeni tudi ponudniki, ki se ne ukvarjajo zgolj s knjižno produkcijo, in tematski sklopi, o katerih sejmi doslej še niso razmišljali. Sejem je potekal v obliki prodajne razstave. Že na otvoritvi je Društvo slovenskih literarnih kritikov podelilo novo nagrad, Kritiško sito, za najboljšo knjigo leta 2011 Katji Perat za pesniško zbirko Najboljši so padli. Na prodajni razstavi knjig je sodelovalo 27 slovenskih založb z bogatim izborom aktualne literature, predstavilo se je tudi več kot deset tujih založnikov. Na sejmu so založbe predstavljale aktualno knjižno produkcijo in prodajale knjige s popustom; posebnost je bila t. i. happy hour, ko so bile knjige na voljo s 50-odstotnim popustom. Na odru knjižnega sejma je vse dni od jutra do večera potekal bogat kulturni program: literarni nastopi, nastopi kantavtorjev, predstavitve založb itd. Med dogodki za širšo javnost sta bila najboljše obiskana pogovora z ustvarjalci dveh mariborskih knjig, Leksikona mariborske družbe in kulture ter angleške različice Mariborske knjige, *The Maribor Reader*; navdušil je dan filozofov z Mladenom Dolarjem, Deanom Komelom, Markom Uršičem in Boštjanom Naratom. Zadnji dogodek, pogovor Katje Šulc z Vesno Milek in Borisom Cavazzo, je na prireditveni prostor privabil stotnijo bralcev igralčeve i povedi, ki so se vživeli v pogovor z umetnikom in zapisovalko njegove življenjske zgodbe, in tako v odličnem razpoloženju zaključil srečevanje s knjigo na knjižnem sejmu. Manca Košir pa je s svojimi gosti celo uradno razglasila začetek civilne iniciative za ohranitev Velike kavarne kot mariborske knjižne kavarne, saj je bilo navdušenje nad prijetno opremljenim prostorom s knjigami veliko (oblikovalec Borut Wenzel). Projekt se je medmestno navezoval na vse slovenske založbe, založnike, prodajalce knjig, izobraževalne ustanove, slovenske učitelje in profesorje, študente, dijake, intelektualce idr.

MARŠ NA ZEMLJO!

Projekt je vzpodbudil ponovni zagon legendarnega radia MARŠ, ki po kriterijih vsebin in programske sheme predstavlja kulturno-intelektualne temelje za prihodnjo izobrazbeno elito vzhodne kohezijske regije, ki se kali na Univerzi v Mariboru. Prek avdicije so v produkciji sklopa Življenje na dotik na radiu pridobili nove moči, saj se je do konca leta 2011 v radijskem novinarstvu in produkciji tam izobraževalo več kot 10 študentov, večinoma s Fakultete za elektrotehniko, računalništvo in informatiko v Mariboru (FERI), ki so jih zanimala specifična področja radijske produkcije: studijski spiker in moderator, terenski novinarski poročevalec ter radijski tehnik in oblikovalec zvoka. Vajenci so nato v letu 2012 pripravljali različne tipe kratkih prispevkov in oddaj o EPK ter prek radijskih valov radia MARŠ poročali o dogodkih v Mariboru in partnerskih mestih ter širili in bogatili že obstoječo programsko shemo. Novembra 2012 so izvedli še drugo avdicijo za širšo študentsko populacijo Univerze v Mariboru, kjer se je ponovno nabralo veliko interesentov za sodelavce študentskega radia. Projekt MARŠ na Zemljo! je dal vsem zainteresiranim priložnost za aktivno udejstvovanje in

prispevanje k spodbujanju in odkrivanju raznovrstnih umetnosti in žanrov, humanistike, sociale in stik z različnimi strokovnimi področji prek radijskega programa. Ob tem so bili vsi zainteresirani izvajalci in poslušalci deležni bogatega nabora glasbenih, kulturno-umetniških ali izobraževalnih oddaj, ob poslušanju katerih si bodo prihodnje študentske generacije širile obzorja

RAZ:UM

Univerza v Mariboru je z vzpostavitvijo raziskovalno-umetniškega središča UM (RAZ:UM) projekte fakultet in univerze združila in jih izvajala v okviru platforme RAZ:UM – EPK 2012. Z interdisciplinarno zasnovano programsko entiteto, kjer so z več kot 30-imi projekti sodelovali študentje in pedagoški kader v 7-ih projektih (Out of the Box, Študentska oaza kulture, Hiša znanosti, Umetnost:Zdaj, Hiša arhitekture Maribor, Univerzitetna knjižnica Maribor, Filozofska fakulteta, RAZ:UM) so bili postavljeni temelji raziskovalno umetniškega središča, ki se je skozi izvajanje projektov nedvomno izkazal za dodano vrednost Univerze v Mariboru. Out of the Box je projekt širitve neformalnega, kreativnega razmišljanja znanstveno-raziskovalne in umetniške stroke. Na različnih lokacijah v mestu so bila skozi vse leto izvajana predavanja številnih strokovnjakov oz. umetnikov, poleg tega pa sta v okviru projekta potekala tudi dva simpozija: konferenca Out of the Box Conference 2012 ter Simpozij UNeECC (srečanje predstavnikov univerz in mest organizatorjev evropskih prestolnic kulture). Projekt Umetnost zdaj je z izvedbo projektov in razstav vsebinsko povezoval nastanek Akademije za umetnost Univerze v Mariboru z izvedbo projektov ter razstav umetnikov Univerze v Mariboru ter ustvarjal generično točko, v kateri so se pletle najrazličnejše povezave, druženja in mreženja na področju umetnosti. V okviru Študentske oaze kulture (ŠOK) se je ustvarjalo kreativno polje delovanja študentov in ostale mladine po metodi študenti za študente s ciljem krepitev odnosov in povezanosti med študenti različnih študijskih smeri ter programov. Prostori za kreativno delovanje študentov so bili na območju rektorata Univerze v Mariboru. Hiša arhitekture Maribor je generirala okolje za skoraj vsa arhitekturna dogajanja Evropske prestolnice kulture, predvsem pa tista, ki so bila povezana z razvojem študijskega programa arhitekture na Fakulteti za gradbeništvo. Izvedenih je bilo 20 razstav in 5 projektov v mestnem središču. Filozofska fakulteta je ponujala projekte, ki so raziskovali vlogo in pomen ohranjanja slovenskega jezika v zamejstvu ter zgodovino slovenske umetnosti, ponujali pa so tudi projekte sožitja med kulturami. Univerzitetna knjižnica Maribor je izvedla projekte z namenom zviševanja bralne ter informacijske pismenosti.

CENTRALNA POSTAJA

Centralna postaja je bila vzpostavljena kot informacijsko vozlišče in produkcijski center v starem mestnem jedru. Skozi celotno prestolniško leto je z informativnimi prikazovalniki v izložbenih površinah nagovarjala mimoidoče, producirala in izobraževala ter tako sooblikovala estetsko podobo mesta. Dogodki, tako festivalski kot novonastale (ko)produkcijske vsebine, so bili razdeljeni v tri vsebinske module: info, media in transmedia. Centralna postaja je v letu 2012 postala zanesljiva podpora mestnemu festivalskemu dogajanju in nadgradnja mestne ponudbe na področju sodobne avdiovizualne in intermedijske produkcije ter izobraževanja in informiranja.

ANIMATEKA V MARIBORU

Mednarodni festival animiranega filma Animateka vsako leto predstavi novo produkcijo kratkometražnega animiranega filma iz Vzhodne in Srednje Evrope, s čimer je postal stična regionalna točka za izmenjavo izkušenj domačih in tujih avtorjev, študentov, selektorjev, novinarjev in občinstva. Eden osrednjih programov festivala v letu 2012 je bil Otroški in mladinski program Slon, v okviru katerega so organizatorji pripravili razširjen vzgojno-izobraževalni program za otroke, mlade in

odrasle. Animateka s sistematičnim izborom predstavitev nacionalnih produkcij animiranega filma riše zemljevid svetovne produkcije ter tako na področju, kjer v slovenskem kulturnem prostoru zeva praznina, skrbi za večjo raznolikost kulturnih dogodkov in programov, med katerimi lahko izbira domače in tuje občinstvo.

ART KAMP

Art kamp se je v letu 2012 z bogato in vsestransko ustvarjalno vsebino predstavil petič. Prvotno namenjen ustvarjalnemu druženju otrok in mladostnikov ter družin postaja vse bolj zanimiv tudi za druge ciljne skupine, predvsem za domače in tuje turiste. Art kamp je bil prizorišče živega in aktivnega mednarodnega sodelovanja in soustvarjanja in je med drugim ponujal tudi celo paleto predstavitvenih možnosti za kulturne, multimedijske, umetniške in ostale kapacitete regije, in sicer skozi delavnice in predstave ter spremljajoče aktivnosti. Tako je postal osrednja točka druženja, izmenjave idej in dobrih praks ter temelj za povezovanje tako na lokalni kot tudi na evropski in svetovni ravni. Velik poudarek je bil namenjen vsebinam, povezanim v Festival kultur, v sklopu katerega so se na posamične dni festivala predstavili določeni narodi s kulturnim in jezikovnim izročilom, približanim skozi predstave, performanse, predstavitve, potopise in delavnice. Festival kultur je zajemal gostovanja predstavnikov partnerskih mest ter predstavnikov narodov in držav z vseh kontinentov s poudarjeno vlogo sosednjih in drugih evropskih držav.

KULTURNI DNEVNIK

Kulturni dnevnik je projekt, ki je nastal z namenom, da se spodbudi šolajočo se mladino k lastnemu ustvarjanju ter obisku kulturnih ustanov, hkrati pa se ji omogoči, da čim bolj spozna različne kulturne poklice. Bistvo Kulturnega dnevnika je kulturna vzgoja, katere pomemben del in eden od temeljnih ciljev je vzgajanje kritičnega in občutljivega gledalca in soustvarjalca kulturnih prireditev. Program vsebuje obisk trinajstih prireditev, ki se odvijajo enkrat ali dvakrat mesečno. Program posameznega obiska traja do 120 minut. Abonenti so glede na starost razporejeni v različne redove, ki sta jim prilagojena program Kulturnega dnevnika in zahtevnost ustvarjalnih delavnic. V letu EPK je bil obisk Kulturnega dnevnika brezplačen.

MALI ARHITEKTI S ČAROBNIM SVINČNIKOM

Mali arhitekti s čarobnim svinčnikom so bili otroci zadnjih starostnih skupin vseh mariborskih vrtcev ter prvih in drugih razredov enajstih mariborskih osnovnih šol, ki so se v okviru EPK lotili dveh likovnih podvigov. V prvem so po slikanici Mala arhitektka avtorice Manice Klenovšek Musil oblikovali glinene hiške, ki so v obliki mesta v malem razstavljeni na trgu Leona Štuklja. Projekt spodbuja otroško ustvarjalnost in hkrati postavlja na ogled malo mesto malih arhitektov. V drugem likovnem podvigu so otroci po pravljici Čarobni svinčnik, katere avtorica je prav tako Manica Klenovšek Musil, v tehniki monotipije slikali županovo hišo. Plastificirane slike so razstavili na Maistrovem trgu, kjer je stala galerija na prostem, sestavljena iz 35 stebrov v obliki čarobnih svinčnikov in treh kubusov, na katerih je bilo potiskano platno z nazivi vseh sodelujočih ustanov in z ilustracijami iz slikanice Čarobni svinčnik.

HIŠA ZNANOSTI – CENTER EKSPERIMENTOV

Znanost v funkciji javnega dobrega je za mesto in regijo zelo pomembna. Temu namenu je služila Hiša znanosti – Center eksperimentov. Njeno poslanstvo je bilo vzpostavljanje večje povezanosti med družbo in regijo ter znanstvenoraziskovalnimi ustanovami. Hiša znanosti – Center eksperimentov je promovirala in približevala znanstvenoraziskovalne dejavnosti mestu ter v polje znanstvenega

raziskovanja vključevala kar najširši krog javnosti. V svojem programu je Hiša znanosti sledila trem ciljem: izboljšati digitalne podobe Maribora ter povezati vsebine EPK z novimi tehnologijami in aplikacijami, povezati delo osrednjih znanstveno-raziskovalnih ustanov z družbenim življenjem ter predvsem mlajšo populacijo in študente spodbujati k zanimanju za znanost in aktivno vključevanje vanjo. Hiša znanosti je sodelovala s Centrom eksperimentov Maribor in je obiskovalce vseh starosti spodbujala k spoznavanju naravoslovja ter jim na podlagi aktivnega vključevanja v eksperimente omogočala globlje razumevanje znanosti.

DVANAJST

Maribor je v letu 2012 gostil 12 izjemnih, na svojem področju mednarodno ključnih in vodilnih osebnosti z raznih področij ustvarjalnosti; od umetniških zvrsti do filozofije. Povezovalni moment in izbirni kriterij vabljenih je bil, da gre za vodilne svetovne predstavnike na svojem področju, ki so posebej za to priložnost zasnovali izviren pogled na izbrani aspekt prihodnosti. Vsak od gostov je izpostavil pogled v prihodnost, ki ga vznemirja ter posredoval najširši publiki svojo umetniško, družbeno in filozofsko vizijo prihodnosti v obliki napisanega eseja in predavanja, ki je bilo pospremljeno s pogovorom na temo prihodnosti. Izjemni misleci in ustvarjalci so s svojo prisotnostjo in vizijo začrtali obris mreže vizij, s tem pa dali kreativni sunek slovenskemu in mednarodnemu prostoru. To je bil obenem izjemen vsebinski in medijski dogodek, ki je vrisal Maribor na globalni zemljevid kreativnih okolij. Eden izmed ciljev projekta je bil prebuditi Maribor, v njem vzpostaviti globalno platformo za ustvarjalni jutri ter ustvariti globalno presečišče, kjer se srečujejo, orientirajo in strukturirajo vizije, ki bodo daljnosežno delovale kot ključni impulzi lokalnemu in obenem mednarodnemu prostoru.

LITERARNA HIŠA

Mariborska »Literarna hiša« je programsko združila Mariborsko literarno družbo, Društvo slovenskih pisateljev in številna druga literarna društva, založbe, revije ter posamezne ustvarjalce na področju literature, ki do sedaj niso imeli stalnega prostora za predstavitev in delovanje. V Hiši literature so vse leto potekali dogodki različnih programskih sklopov (nastopi mariborskih avtorjev, repatriacija mariborskih avtorjev, predstavitve slovenskih literarnih društev čez mejo, recitali del umrlih mariborskih avtorjev, projekt Otroci med seboj, predstavitve izdanih knjig, tiskovne in novinarske konference ob pomembnejših literarnih dogodkih, gostovanje Pena v Mariboru idr. Literarna hiša je bila odprta vsak dan, poleg literarnih večerov in branj pa je živela še kot prostor za manjše (kantavtorske) koncerte, fotografske razstave, čitalnico z domačo in tujejezično publicistiko ter kot spletna točka in kraj za druženje. V njej so na voljo prevedena dela in odlomki prevedenih del sodobnih slovenskih avtorjev za tuje obiskovalce, kar je bilo še zlasti pomembno v času Evropske prestolnice kulture.

LITERARNE POSTAJE

Dvanajst eminentnih literatov, rojenih v Mariboru ali v katerem od drugih pomembnejših slovenskih mest, je v mestu ob Dravi preživelo pomemben del svojega življenja, študija, morda živijo in ustvarjajo v Mariboru še danes ali pa so te kraje postavili v fokus svojega opusa. Mariborska knjižnica jih je predstavila z branji in pogovori na čim bolj različnih, »svežih«, a primernih lokacijah v mestnem središču (v Lutkovnem gledališču, Mestnem parku, na Dravi, v hotelu City, Toto Cafeju, Vodnem stolpu, Pokrajinskem muzeju, UGM ...). Sicer ozek in pretežno salonski literarni prostor se je tako odprl širšemu krogu meščanov in drugih obiskovalcev. Avtorji, ki s svojim delom osvetljujejo bogato,

a premalo poznano dediščino in zgodovino mesta, pa so dobili priložnost, da se udejanjijo v neposrednem okolju.

DEJAVNOSTI KINA UDARNIK (kinematografska in avdio-vizualna dejavnost)

Avdiovizualni program mestnega kina Udarnik s spremljajočim programom stremi k popestritvi kinematografske dejavnosti v mestu Maribor. Avdiovizualni program je potekal skozi vso prestolniško leto in je bil sestavljen iz kinematografskih dejavnosti, projekcij, koncertov, diskusij in različnih video dogodkov, ki so predstavljali lokalne, regijske in mednarodne kompilacijske projekte različnih glasbenih žanrov in zvočnih usmeritev. Kino udarnik deluje kot mestni kino ter klubski prostor - vsi dogodki so poskušali zapolniti vrzel v mestni kinematografski ponudbi ter ponudbi dogodkov alternativne, klubske in ambientalne avdio in avdio-vizualne narave.

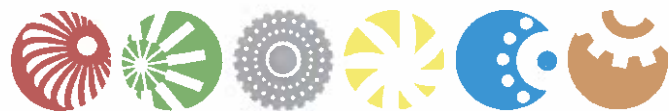
IZBOR PROGRAMOV IN PROJEKTOV S TRAJNOSTNIMI UČINKI	GROBA OCENA FINANČNEGA OKVIRA ZA PODORO RAZVOJA V LETU 2013
Festival Maribor	250.000,00 €
Soba za goste	30.000,00 €
CAAP	150.000,00 €
Živa dvorišča	20.000,00 €
Revija slovenskega dokumentarnega filma	20.000,00 €
Regionalni knjižni sejem Maribor	40.000,00 €
MARŠ na zemljo!	20.000,00 €
RAZ:UM	50.000,00 €
Centralna postaja	10.000,00 €
Animateka v Mariboru	15.000,00 €
Art Camp	40.000,00 €
Kulturni dnevnik	30.000,00 €
Mali arhitekti s čarobnim svinčnikom	15.000,00 €
Hiša znanosti - Center eksperimentov	50.000,00 €
Dvanajst	100.000,00 €
Literarna hiša	15.000,00 €
Literarne postaje	3.000,00 €
Dejavnosti Kina Udarnik	50.000,00 €
SKUPAJ	908.000,00 €

POROČILO STA PRIPRAVILA:

Mitja Čander, programski direktor

Alma Čaušević, pomočnica programskega direktorja za produkcijo

MARIBOR2012

Evropska prestolnica kulture

Maribor • Murska Sobota • Velenje
Ptuj • Novo mesto • Slovenj Gradec

OCENA DELA SVETA ZAVODA MARIBOR 2012 – EVROPSKA PRESTOLNICA KULTURE

Maribor, junij 2013

OCENA DELA SVETA ZAVODA MARIBOR 2012 – EVROPSKA PRESTOLNICA KULTURE

V OBDOBJU 2010 – 2013

Članice in člani sveta smo imeli v mandatnem obdobju težko nalogo, da z ustreznim ravnanjem v svojem delovanju skupaj z ustanoviteljem in vodstvom zavoda zagotovimo take pogoje, ki bodo omogočili uresničiti namen in poslanstvo zavoda. Zaradi ekonomske krize, ki je nastopila med izvajanjem programov zavoda, smo v svetu vedno s tehtnim premislekom poiskali rešitve, ki so omogočile, da je zavod opravil svoje poslanstvo kakovostno in v celoti.

Svet je imel v tem obdobju 22 rednih sej in 9 korespondenčnih, ki so bile namenjene le spremembam in dopolnitvam Programa Maribor 2012 – Evropska prestolnica kulture. V tem času so se zamenjali trije predsedniki sveta zavoda: na prvi seji sveta, 11. 6. 2010, je bil izvoljen g. Jožef Školč, na 6. seji, 24. 3. 2011, je bil izvoljen novi predsednik sveta g. dr. Oto Luthar, 12. 1. 2012 je potekala 12. seja sveta, na kateri je bil za novega predsednika izvoljen g. Rudolf Moge. Svet so v tem obdobju zaradi različnih vzrokov zapustili naslednje osebe: Jožef Školjč, dr. Oto Luthar, dr. Suzana Žilič Fišer, Milan Petek, dr. József Györkös, Aleš Hauc, dr. Roman Glaser, dr. Stojan Pelko, Srečko Meh in Bojan Kontič. Tajnici sveta sta bili ga. Martina Kositer in nato ga. Barbara Božičnik.

V okviru svojih pristojnosti je svet namenil največ pozornosti sprejemanju programov dela in finančnih načrtov. Med letom ju je bilo večkrat potrebno spreminjati in dopolnjevati predvsem zaradi nerednega financiranja s strani ustanovitelja. Del težav je nastal zaradi poznega sprejema občinskega proračuna, drugi del pa zaradi likvidnostnih težav občine. Zavod je omenjene težave premagal z najetjem kreditov, ob tem pa so mu bila sredstva nagrade Meline Mercouri večkrat edina pot, da ni zdrsnil v nelikvidnost.

Ob potrjevanju letnih poročil in sprejemanju zaključnih računov pa je svet imel lažje delo zahvaljujoč vodstvu in marljivemu delu kolektiva. Letna poročila so vselej pokazala, da je bil sprejeti program dela izveden, zaključni računi pa tudi vedno pozitivni. Ob tem se je pokazalo, da je zaradi pomena vključenih programov bilo vedno več prošenj za vključitev v program, čeprav programi niso bili deležni nobenih sredstev zavoda, temveč so dobili le znamko projekta. Svet je potrdil več predlogov projektov znamčenja.

Svet je sprejel tudi merila, kriterije ter metodologijo za izbor kulturnih programov in projektov Maribor 2012. Na podlagi tega je bil sprejet Program Maribor 2012, ki obsega 906 strani. Zaradi izredne dinamike izvajanja, je bil tudi večkrat dopolnjen in spremenjen, kar je svet po dogovoru opravil na korespondenčnih sejah. Spremenjen in dopolnjen program je bil izveden in s tem dosežen eden izmed temeljnih ciljev projekta.

Delo zavoda je bilo oteženo tudi zaradi pogoste menjave kadrov. Menjal se je namreč ves vodstveni kader pa tudi s strani ustanovitelja so se zamenjali vsi, ki so neposredno sodelovali z zavodom.

Posledica ja bila oteženo komuniciranje in zaradi nepoznavanja zadev nekvalitetno reševanje problemov.

Sredi delovanja zavoda je ustanovitelj spremenil Odlok o ustanovitvi javnega zavoda MARIBOR 2012 -Evropska prestolnica kulture. Ta po mnenju strokovnjakov ni bil več v skladu z zakonodajo, zato je svet predlagal ustanovitelju, da uskladi 39. člen odloka z veljavno zakonodajo in v ta namen dal ustanovitelju izdelan predlog sprememb odloka vendar se ta na pobudo ni odzval. Svet je zaradi spremenjenega odloka dopolnil svoj Poslovnik o delu sveta in uvedel tudi nujno sejo. Zaradi tega, da ne bi prišlo do neracionalne rabe javnih sredstev, je svet sprejel tudi Pravilnik o načelih zakonite, namensko učinkovite in gospodarne rabe javnih sredstev. Dal je tudi soglasje k spremembam in dopolnitvam Kataloga sistemiziranih delovnih mest.

Svet je pravočasno pripravil strateški načrt STIČIŠČE - KULTURREG in predlagal MOM, partnerskim mestom in Vladi RS, da v najkrajšem možnem času podajo predloge k predlaganem strateškem načrtu. Ustanovitelj se na to ni odzval, posledično bo to zelo otežilo zapiranje zavoda in onemogočalo kvalitetno nadaljevanje trajnostno naravnanih programov.

Izvedbo Programa Maribor 2012 – EPK je tudi v veliki meri oteževalo dejstvo, da niso bile izveden vse načrtovane investicije v kulturne objekte. Zavod je bil tako primoran prenesti izvedbo v obstoječe objekte, kar je bil velik organizacijski zalogaj, ki pa se je neverjetno posrečil zahvaljujoč vodstvenim ljudem s področja upravljavcev prostorov.

Ob koncu mandata svet ugotavlja, da je zavod kljub neprijaznim časom dosegel zastavljene cilje ob kvalitetnem delu vodenja, programiranja in upravljanja. Maribor se je z opravljenim delom zapisal na kulturni zemljevid Evrope, saj je MARIBOR 2012 – EPK izjemna zgodba malega naroda do kulture in poligon za dokazovanje evropske uspešnosti.

Svet zavoda Maribor 2012 – EPK se zahvaljuje celotnemu kolektivu, ustanovitelju, partnerskim mestom in Vladi Republike Slovenije za opravljeno delo, ki je v veliki meri pripomoglo, da so ljudje lahkotneje prenašali krizo, postali samozavestnejši in da je ugled Republike Slovenije, partnerskih mest in mesta Maribor v svetu rasel.

MARIBOR 2012 – EPK je bil v ocenjevanem obdobju žarišče kulture in navdih za napredek Slovenije.

Ponosni smo, da smo bili zraven.

Rudolf Moge
Predsednik Sveta zavoda
MARIBOR 2012 – EPK